

IN DEN VREEMDE

EEN BLAD VOOR GEINTERESSEERDEN IN EMIGRATIE EN IMMIGRATIE

WERKGEBIED: WEST NEDERLAND

(Zeeland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht en westelijk Noord-Brabant en Gelderland)

Redactie: J.H. van der Boom en M.E. van der Boom-van Haren

Correspondentieadres: In Den Vreemde p/a A.J.Witte, De Komme 3, 4421 ES Kapelle

Uitgave: N.G.V., afdeling Zeeland

JAARGANG 4

NR. 3

SEPTEMBER 1993

Onderzoek naar de scheepsramp met de Daniel Steinmann in 1884

door R.A. van Bezooijen

Aanleiding tot het onderzoek

Uit een nalatenschap kwam ik in het bezit van een zogenaamd Christelijk Verjaardags Album. Het is een klein boekje van 10,5 x 7,5 cm. en was ooit van wijlen mijn grootmoeder, die het, naar ik aanneem, bij zich had op verjaardagen van familie en bekenden. De ooms en tantes werden dan uitgenodigd hun naam te schrijven op de pagina van hun verjaardag en tegelijkertijd het jaar van geboorte te vermelden. Op een tegenoverliggende pagina stonden psalmen en spreuken gedrukt.

In dat bewuste boekje, waar overigens ook wel andere notities in werden geschreven, vond ik de volgende aantekening op de pagina met 3 april: '*G.S. Eekman als 1e machinist verdronken bij Halifax op de Daniel St.*' Het valt te begrijpen dat het mij, als amateur-genealoog, aansprak en dat ik meer te weten wilde komen over deze gebeurtenis, aangezien mijn moeder een Eekman was.

De genealogische gegevens van Dhr. Fr. Inniger (Middelburg) wezen uit dat ik te maken had met George Samuel Eekman, een oudere broer van mijn grootvader Paulus Jan Eekman.

Het schip

De naam van het ongelukkige schip is *Daniel Steinmann*, genoemd naar de reder Daniel Steinmann, een Zwitser die de rederij *White Cross Line* oprichtte, samen met zijn broer. In Antwerpen bij de *Société Cockerill* werd het gebouwd en te water gelaten. Oorspronkelijk zal het schip als een vrachtvaarder in de vaart gekomen zijn, want als *Daniel Steinmann* komt het schip niet voor in het boek *Passenger Ships of the World (1840-1962)* van Eugene W. Smith. Bij de oplevering in 1875 werd het *Khedize* gedoopt en met die naam werd het opgenomen in de

Lloyds- en de Veritas-registers o.a. in 1878/79. Tussen 1879 en 1884 zal het verkocht zijn aan bovengenoemde reder en omgedoopt zijn. Na verbouwing en geschikt gemaakt te zijn voor vervoer van passagiers heeft het als emigrantenschip enige reizen gemaakt tussen Antwerpen en Amerika, met als tussenhaven Halifax. Overigens werd in die tijd het woord 'landverhuizers' gebruikt, voor degenen die, vaak door armoede gedwongen, hun geluk gingen beproeven in het land aan de overkant van de Atlantic. We moeten niet veronderstellen dat de benaming passagiersschip inhoudt dat er sprake was van een luxeschip. Eerder zal het een eenvoudige accommodatie gehad hebben voor slapen en eten in het daarvoor aangepaste tussendek.

De afmetingen worden vermeld in de *Dictionary of disasters van 1824 tot 1962 enz.* door Charles Hocking. We lezen daarin: '1,790 tons; 277.5 x 34.5 x 25.4; 183 hp, 10 knots; compound inverted engines'.

Een krant van 7 april 1884 (*De Koophandel van Antwerpen*) schrijft: De '*Daniel Steinmann* was eene ijzeren schroefstoomboot, van 2032 ton, met 180 peerdenkracht en 5 kompartimenten. Het schip had een bemanning van 40 koppen en stond onder leiding van capt. Schoonhoven'. (Initialen ontbreken).

De reis

Op 22 maart 1884 vertrekt de *Daniel Steinmann* vanuit de haven van Antwerpen om koers te zetten naar Halifax op Nova Scotia (Canada), een afstand van circa 2800 zeemijlen.

Aan boord bevinden zich 40 bemanningsleden en 90 landverhuizers, soms als complete gezinnen met kinderen en zuigelingen. Een groot deel van de landverhuizers is van Duitse afkomst.

Behalve deze menselijke lading heeft het schip ook nog een hoeveelheid goederen aan boord, in de vorm van glasplaten, ijzerdraad, zink en jenever.

De ramp

Na een voorspoedige en snelle overtocht komt men op 1 april in de buurt van Nova Scotia, waarna het weer verslechtert.

Door een dichte mist kan Capt. Schoonhoven geen waarnemingen doen. We bedenken daarbij dat de middelen in die tijd natuurlijk veel minder doeltreffend waren dan vandaag de dag. Toen na twee dagen in de avonduren het zicht verbeterde, hoewel de berichten spreken van een ruwe zee, werden lichten van de kust waargenomen. Het is op dat moment dat er een verkeerde beslissing wordt genomen. Capt. Schoonhoven meende op de juiste koers te zitten om Halifax aan te lopen en meende tevens dat het kustlicht Chebucto Head Light werd waargenomen. In werkelijkheid was het echter Sambro Light.

Het gevolg van deze onjuiste interpretatie was dat de *Daniel Steinmann* een onjuiste koers volgde en te 22.00 uur plaatselijke tijd op de zandbank Madrock Shoal stootte. Direct uitgezette ankers krabden, waardoor het schip werd weggezet naar Gardner Shoal. De berichten hierover zeggen dat het zich allemaal in een paar minuten voltrok. Een ander bericht zegt dat de D.S. even voor 23.00 uur in de golven verdween.

Op de Gardner Shoal werd het schip lek geslagen en er ontstond een enorm gat in de bodem. De passagiers, waarvan een groot aantal reeds te slapen lag, werden volledig verrast. Enigen hebben nog getracht het dek te bereiken doch een grote golf heeft de ongelukkigen meegesleurd in zee waardoor ze jammerlijk verdronken.

Men heeft slechts een reddingsloep uit kunnen zetten, vermoedelijk omdat alles zeer snel ging en het schip tijdens het zinken een schuine stand aannam.

Deze sloep heeft de kust kunnen bereiken en men heeft de kustwacht gewaarschuwd. Het was niet mogelijk uit te varen om te trachten nog meer mensen te redden, als er al op dat ogenblik

nog overlevenden waren.

De geredden

Slechts zeer weinigen hebben de ramp overleefd. Van de 130 personen die aan boord waren, zijn 121 slachtoffers vermeld. Onder de geredden was o.a. Capt. Schoonhoven.

Hij heeft, nadat het schip gezonken was, geconstateerd dat een masttop nog boven water uitstak. Samen met een jong bemanningslid, Vick genaamd, die hij geholpen heeft de mast te bereiken, heeft hij de gehele nacht in die mast doorgebracht, totdat beiden gered werden door een sloep van de kustwacht. De overige geredden hebben de kust weten te bereiken met de eerder vermelde sloep.

Daarin zaten vier bemanningsleden en drie passagiers. In de lijst met de namen zijn deze personen met een asterisk aangeduid.

Omdat de lijst van bemanning en passagiers bekend is geworden, is het voor genealogen nuttig om deze te vermelden (letterlijk uit de *Koophandel van Antwerpen* d.d. 7 april 1884 overgenomen; voornamen en/of initialen ontbreken soms):

Bemanning:

- * Schoonhoven, kapitein, geboren te Antwerpen.
- Lampe, 1e stuurman, geb. te Demmis.
- Busse, 2e stuurman, geb. te Lipstadt.
- Génard, ekwipagiemeester, geb. te Antwerpen.
- * Vick, 2e ekwipagiemeester, geb. te Mecklenburg.
- Braunlich, timmerman, geb. te Wolgast.
- * Mikkelsen, lampist, geb. te Rodelster.
- Mooi, matroos, geb. te Oude-Pekela.
- * Van Gysel, matroos, geb. te Rupelmonde.
- Alzheimer, matroos, geb. te Wimpsy.
- * Kraush, matroos, geb. te Wittginorff.
- Neumann, matroos, geb. te Halbeck.
- Jacobsen, matroos, geb. te Susozt.
- Hogman, matroos, geb. te Warberg.
- Spruth, matroos, geb. te Wogzam.
- Eeckmann, macanicien, geb. te Antwerpen.
- De Klepper, 2e mecanicien, geb. te Hillegborgh.
- Brasb, 3e mecanicien, geb. te Amsterdam.
- De Been, smeerder, geb. te Breedens.
- Van Den Eynden, smeerder, geb. te Weerde.
- * Van Looy, stoker, geb. te Turnhout.
- * Pintjens, stoker, geb. te Cappellen.
- De Meulder, stoker, geb. te Antwerpen.
- Van Loo, stoker, geb. te St. Niklaas.
- Verbanck, stoker, geb. te Nieuipoort.
- Geerts, stoker, geb. te St. Niklaas.
- Defosse, kooltrimmer, geb. te Antwerpen.
- Hak, kooltrimmer, geb. te Antwerpen.
- Pintjens, kooltrimmer, geb. te Antwerpen.
- Bournonville, hotelmeester, geb. te Vallendar.
- Dauw, 2e hotelmeester, geb. te Antwerpen.
- Arnaud, kok, geb. te Colombane (Italië).

Black, bakker, geb. te Schonau.
Breucker, ekwipagiekok, geb. te Groningen.
Van Neste, bediende der officiers, geb. te Oostende.
Fiérons, geneesheer, geb. te Brussel.
Meiers, tussendeksjongen, geb. te Wingseser.

Lijst der passagiers:

Peter Buchhartz, 27 jaar, geb. te Aken, koopman.
Aug. Bichter, 37 jaar, geb. te Dusseldorf, metser.
Alexander Roos, 16 jaar, geb. te Neurenberg, bakker.
Wilh. Flaeckenstein, 27 jaar, geb. te Heinrichsthal, landbouwer.
Wilh. Faeth, 17 jaar, geb. te Weibenbrunn, blikslager.
Adolf Müller, geb. te Dortmund, werkman.
Wilhelm Hebel, geb. te Dortmund, werkman.
Theod. Heckenhausen, 44 jaar, geb. te Stoffele, werkman.
Julia Heckenhausen, 41 jaar, geb. te Stoffele.
Theodor Heckenhausen, 19 jaar, geb. te Stoffele.
Emile Heckenhausen, 16 jaar, geb. te Stoffele.
Lisette Heckenhausen, 14 jaar, geb. te Stoffele.
Carl Heckenhausen, 11 jaar, geb. te Stoffele.
Josephine Heckenhausen, 4 jaar, geb. te Stoffele.
Maria Heckenhausen, 2 jaar, geb. te Stoffele.
Chrstian Spies, 36 jaar, geb. te Stoffele.
Christina Fuchs, 24 jaar, geb. te Königsbach.
Mathias Majerus, 25 jaar, geb. te Hösingen (Lux.), slotmaker.
Nicolas Majerus, 19 jaar, geb. te Hösingen, slotmaker.
Philipp Emil, 17 jaar, geb. te Dresden, daglooner.
Goerg. Clark, 39 jaar, geb. te New York, matroos.
W. Markham, 37 jaar, geb. te Hull, landbouwer.
Gg. Valentin Rotter, 42 jaar, geb. te Niederhochstal, kleermaker.
Friedrich Lorenz, 19 jaar, geb. te Munster, bediende.
Petrus Van Hamme, 44 jaar, geb. te Bassovelde, landbouwer.
Domenico di Lorenzo, 40 jaar, geb. Italië, daglooner.
Franc. Gambardella, 28 jaar, geb. Italië, daglooner.
Nicola Sicco, 19 jaar, geb. Italië, daglooner.
Heh Oesterreicher, 40 jaar, Waschenfeld, daglooner.
Fritz Lorenz, 20 jaar, geb. te St. Gallen, metser.
Leonhard Roth, 19 jaar, geb. te Steinheim, slotmaker.
Josef Irick, 35 jaar, geb. te Kenguan, schoenmaker.
Peter Horn, 25 jaar, geb. te Esch (Lux.), hovenier.
Anna Gunker, 22 jaar, geb. te Esch.
N. Eyschen, 19 jaar, geb. te Mutfort (Lux.), landbouwer.
Jean Till, 28 jaar, geb. te Mutfort, meulder.
Josef Kemmer, 25 jaar, geb. te Golnigen, werkman.
Adolf Zingg, 25 jaar, geb. te Erlen (Zwits.), metser.
Albert Stoessel, 25 jaar, geb. te Woessen, landbouwer.
Joseph Hofmann, 19 jaar, geb. te Dambach, landbouwer.
Gabriël Beuggert, 42 jaar, geb. te Aarmühle, schrijnwerker.
Margareth Beuggert, 42 jaar, geb. te Aarmühle.
Margareth Beuggert, 18 jaar, geb. te Aarmühle.

Wilhelm Beuggert, 11 jaar, geb. te Aarmühle.
 Gabriel Beuggert, 9 jaar, geb. te Aarmühle.
 Magdalena Beuggert, 9 jaar, geb. te Aarmühle.
 Friedrich Beuggert, 8 jaar, geb. te Aarmühle.
 Alfred Beuggert, 4 jaar, geb. te Aarmühle.
 Susanna Beuggert, 3 jaar, geb. te Aarmühle.
 Carl Beuggert, 2 jaar, geb. te Aarmühle.
 Adolf Beuggert, 9 maanden, geb. te Aarmühle.
 Michel Schmit, 17 jaar, geb. te Heffingen, daglooner.
 Henri Kirchen, 32 jaar, geb. te Heffingen, beeldhouwer.
 Madelein Kirchen, 29 jaar, geb. te Heffingen.
 Henri Kirchen, 7 jaar, geb. te Heffingen.
 Nicolas Kirchen, 4 jaar, geb. te Heffingen.
 Elisa Kirchen, 3 jaar, geb. te Heffingen.
 Lucia Kirchen, 2 jaar, geb. te Heffingen.
 Lucia? Kirchen, 3 maanden, geb. te Heffingen.
 Pierre Müller, 29 jaar, geb. te Heffingen, daglooner.
 Madelein Müller, 24 jaar, geb. te Heffingen.
 Maria Müller, 4 jaar, geb. te Heffingen.
 J. Bapt. Kremer, 21 jaar, geb. te Erenzen.
 William Franz, 34 jaar, geb. te Niederalpen, kleermaker.
 Margaretha Franz, 40 jaar, geb. te Niederalpen.
 Andreas Joerger, 20 jaar, geb. te Unzhunt, schoenmaker.
 Petrus Binsfeld, 20 jaar, geb. te Heffingen, daglooner.
 Henri Schu, 24 jaar, geb. te Gildorf, steenhouwer.
 * Johann Niedermann, 20 jaar, geb. te Niederburen, werkman.
 Maria Fische(r), 20 jaar, geb. te Neuhofen.
 Sebastian Gotz, 48 jaar, geb. te Blankenhorn, daglooner.
 Johann Erhardt, 18 jaar, geb. te Blankenhorn, daglooner.
 Goerg Erhardt, 18 jaar, geb. te Blankenhorn, daglooner.
 Adam Rupprecht, 34 jaar, geb. te Helenbrunn, daglooner.
 Alois Krater, 23 jaar, geb. Strassburg, maalter.
 Paulus Kranendonk, 35? jaar, geb. te Ridderkerk, landbouwer.
 Maria Kranendonk, ? jaar, geb. te Ridderkerk.
 Cornelia Kranendonk, ? jaar, geb. te Ridderkerk.
 Hildegarde Kranendonk, ? jaar, geb. te Ridderkerk.
 Arie Kranendonk, ? jaar, geb. te Ridderkerk.
 Aart Kranendonk, ? jaar, geb. te Ridderkerk.
 Hendrik Bravenboer, 32 jaar, geb. te Ridderkerk, landbouwer.
 Cornelia Bravenboer, 30 jaar, geb. te Ridderkerk.
 Petrus Bravenboer, 11 jaar, geb. te Ridderkerk.
 Adriana Bravenboer, 9 jaar, geb. te Ridderkerk.
 Janna Bravenboer, 8 jaar, geb. te Ridderkerk.
 Jan Bravenboer, 4 jaar, geb. te Ridderkerk.
 Ari(e?) Bravenboer, 4 maanden, geb. te Ridderkerk.
 Martinus Stock, 60 jaar, geb. te Ridderkerk, landbouwer.
 Georg Stickl, 23 jaar, geb. te Gunsterhof, landbouwer.
 Sebastian Riedl, 28 jaar, geb. te Wolferhof, landbouwer.
 Jacob Alf, 18 jaar, geb. te Blickskastel.

Juistheid van de namen

Ik heb getracht de namen zo correct mogelijk weer te geven, doch ik sluit niet uit dat er foutieve spellingen in de lijsten zijn opgenomen. Gegeven het feit dat G.S. Eeckmann als zodanig wordt geschreven, terwijl de geboortecte de spelling Eekman oplevert. Aannemelijk is daarom dat vooral de Duitse namen problemen gegeven hebben en misschien nog kunnen gaan geven aan belanghebbenden.

Bij de Nederlandse familie Kranendonk waren de meeste leeftijden niet meer leesbaar.

Een opmerkelijk bericht

Voordat ik dit onderzoek startte, heb ik mijzelf een paar vragen gesteld, die een redelijk resultaat gaven. Echter, zoals zo vaak: het beantwoorden van een vraag roept soms weer nieuwe vragen op. In een berichtje in de *Vlissingsche Courant* van 9 april 1884 is te lezen: 'Onder de verongelukte schipbreukelingen van het stoomschip *Daniel Steinmann* moet ook een zekere E. uit Vlissingen zijn; hij was machinist. Diens broeder is te Antwerpen achter gebleven wegens eene treurige zaak, op de terugreis met bovengenoemde boot voorgevallen en waaraan hij thans zijn leven heeft te danken.' Deze broeder nu is mijn grootvader, waardoor begrijpelijk wordt dat ik meer wil weten over die 'treurige zaak'.

Dat valt echter buiten het bestek van een genealogisch tijdschrift, hoewel ik wel zal trachten te achterhalen wat er gaande was.

Vermeldenswaard is dat bij de namen der geredden ene Nickols wordt opgegeven. Deze naam ontbreekt op de lijsten van de bemanning en van passagiers.

Aansprakelijkheid

Krantenberichten uit die dagen vermelden dat het schip voor de aanvang van de reis grondig onderzocht werd door de maatschappijen Lloyd en Veritas en dat het opnieuw voor 4 jaar werd goedbevonden.

Andere berichten spreken over een beoordelingsfout van Capt. Schoonhoven en dat er waarschijnlijk een 'Enquette' gehouden zal worden. Dit heb ik niet verder uitgezocht, met de zelfde reden als genoemd onder het kopje 'Een opmerkelijk bericht'.

Fragment-genealogie Eekman

Georgius Samuel Eekman, geb. Antwerpen 4 mei 1855, zoon van Machiel Johannes Eekman en Sara Haarzakker, 1e machinist, overl. op zee onder Halifax op 3 april 1884, tr. Vlissingen 10 sept. 1879 **Thona Christina Bok**, dochter van Jan Bok en Thona Boot.

Uit dit huwelijk:

1. **Sara**, geb. Vlissingen 1 maart 1880 en aldaar jong overleden.
2. **Thona Christina**, geb. Vlissingen 28 febr. 1883, overl. aldaar 28 nov. 1951, tr. Vlissingen **Pieter Dekker**, zoon van Willem Dekker en Elisabeth Adriaansen. Hieruit nageslacht Dekker.
3. **Michael Joannes Georgius**, geb. Vlissingen 5 sept. 1882, machinist bij de N.S., ongehuwd overl. Rotterdam 19 sept. 1958.

Bronnen

De Leeszaal Periodieken te Antwerpen.

Dhr. Inniger te Middelburg.

Mevr. E. Bos-Rietdijk, conservator van het Maritiem Museum Prins Hendrik te Rotterdam.

Dhr. Ronald Jongeling, van het archief van de Prov. Zeeuwse Courant.

Dhr. Camiel Van Reeth, bibliothecaris van het Nationaal Scheepvaartmuseum te Antwerpen.

Met dank aan de dames en heren die mij geholpen hebben met dit onderzoek.

KORTE MEDEDELING

LOUS EN VERHAGE, EEN TWEETAL ZEEUWSE EMIGRANTENFAMILIES

Jacob Lous, geb. Westkapelle 11 okt. 1843, overl. Chandler, Minn., USA 10 maart 1923, tr. Westkapelle 17 febr. 1871 **Adriana Gabrielse**, geb. Westkapelle 23 dec. 1841, overl. Chandler, Minn., USA 18 maart 1923.

Uit dit huwelijk:

1. **Barbara Lous**, geb. Westkapelle 23 dec. 1841, overl. USA 1903, tr. Hospers, Iowa 1891 **Cornelis de Vos**, overl. 1 aug. 1927, hertr. zijn schoonzuster Elisabeth.
Uit dit huwelijk: Rokus, Jacob, Nellie, Cornelius [Cornie] en Adrian [Ed] Vos.
2. **Elisabeth Lous**, geb. Hospers, Iowa, USA 15 sept. 1879, overl. Slayton, Minn., USA 16 dec. 1963, tr. Chandler, Minn., USA 11 jan. 1913 **Cornelis Vos**, overl. 1 aug. 1927, wedr. van haar zuster Barbara.
Uit dit huwelijk 1 zoon genaamd John Cornelius Vos, geb. Chandler, Minn., USA 13 nov. 1914.

Het gezin Lous-Gabrielse emigreerde in 1875/1876 naar de Verenigde Staten.

Willem Verhage, geb. Westkapelle 29 mei 1813, tr. 1e **Geertje van Borne**, tr. 2e Westkapelle 16 juli 1858 **Adriana Lous**, geb. Westkapelle 13 april 1833, zuster van de hierboven vermelde Jacob Lous.

Uit het tweede huwelijk:

1. **Andries Verhage**, overl. Westkapelle 25 jan. 1860.
2. **Barbora Verhage**, geb. Westkapelle 5 april 1861, overl. aldaar 16 sept. 1861.
3. **Andries Verhage**, geb. Westkapelle 21 juni 1862.
4. **Barbora Verhage**, geb. Westkapelle 1 juni 1864.
5. **Jakoba Verhage**, geb. Westkapelle 10 maart 1865.

Dit gezin vertrok in april 1875 naar Noord-Amerika.

J. Lous, Goes.

Doopboek van Recife (Brazilië) 1633-1654

(Herpublicatie van: C.J. Wasch, *Een doopregister der Hollanders in Brazilië*, in: *Algemeen Nederlandsch Familieblad* jrg. 1888/1889)

Vervolg op: *In Den Vreemde*, jrg. 1993, blz. 25

1646

- 6-1 Christina, O: Thomas Swanen en Grietie Sanders, G: Fred. Pistor, Christina de Franet, Beatris Adriaenss.
- 9-1 Anna, O: Ysaac Josephs en ... Kruscheren, G: Pieter Brallant, Anna Heyn.
- 12-1 N.N., O: Jacob Lammers en Machtelt Lammerts.
- 18-1 Janneken, O: Nicolaes Sogo en Stijntien Janss, G: Fred. Pistor, Janneken Maes.
- 27-1 Anna, O: Michiel Foecks en Catharina Foecks.
- Janneken, O: David Jock en Janneken Jocks.
- N.N., O: Carel en Maria.
- Pieter, O: Evert van Weerd en Janneken Jeremias, G: Henrick Mattheus, Lodewijck van dr. Heslt, ... Beyers, Geertruyt Dircks.
- 28-1 N.N., O: Paulus, Brasilaen en Simoa.
- N.N., O: Simon, Brasiliaen.
- N.N., O: Manuel Climburch en Maria Marck.
- 1-2 Henrick, O: Gerret ter Beeck en Geertien van der Hoornenburch, G: Andries Heyn, Jan Rocuss.
- 10-2 N.N., O: Frederick Janss en Grietie Janss.
- 14-2 N.N., O: Jan Dircksen en ... Janss, G: Pieter Willems, Joost Henrickx.
- Claes, O: Claes Janss en Leentie Pieterss, G: Claes Jacobss, Magdalena Janss.
- 16-2 N.N., O: Dirck Niclasen.
- 18-2 Johannes, O: Charles ... en Françoys Pieck, G: Jan Parent, Maria Pieck.
- 25-2 Christina, O: Dhr. Gerret Volbergen en Joffr. Margarita Hessels, G: Dhr. Henrick Hamel, Janneken van dr. Venne.
- 7-3 N.N., O: Dirck Pouluss, G: Gillis Dircksen, Gerret Mettines, Janneken Ranckens.
- 15-3 Harman, O: Harman Harmanss en Trijntie Martenss, G: Dhr. Jan Corn. Lichthart, Joffr. Elisabeth Walbeeck.
- 19-3 Abraham, O: Simon Wolff, G: ... Strucht, Maria van Hiel.
- N.N., O: Lucas Backer en Elsie Willebrants, G: Matthijs Raquet, Janneken Janss.
- 22-3 Susanna, O: Matthijs Beck en Anna Hack, G: Pieter Schiff, ... van Ceulen.
- N.N., O: ... Adriaenss en Anna Adriaenss, G: Nicolaes ..., Cornelia ...
- Geertruyd, O: Willem Helmer, G: Jacob Bordenus, Aeltie Harmanss, Geertruyd Alberts.
- N.N., O: Aert Janss en Fransie Symonss, G: Johannes Huickers, Maria Huickers.
- 26-3 N.N., O: Hillebrant Gijssen en Maria Gijssen.
- N.N., O: Johannes Marcus en Janneken Marcuss.
- 31-3 N.N., O: Frans Kessel en Celijken Kessels, G: Hans Coenraets.
- 1-4 N.N., O: Matthijs Boumans en Baeyken Evertss.
- 7-4 N.N., O: Pieter Clasen en Geesie Clasens, G: Lodewijck van dr. Helst, Catharina d'Lepulleri.
- 8-4 N.N. O: Hans Charles en Catharina Charles.

- 29-4 N.N., O: Hans Ploeger en Trijntie Ploegers.
 1-6 N.N., O: Jan Lichthart, G: Hans Lyet, François van der Plate.
 18-6 Abraham, O: Cornelis Struys en Dorcas Bachiler, G: Jan Canijn, Cornelia de Mouche-
 ron.
 12-8 Pieter, O: Anthoni Roeck en Helena Roecks.
 19-8 Harman, O: Thomas Wiltschut, G: Dhr. Secret. Jac. Hamel, Mr. Jan Codde.
 23-10 Pieter, O: Clement Franss en Janneken Andriess, G: Gerret Corneliss, Joffr. Elisabeth
 Walbeecqs.
 31-10 N.N., O: Michiel Reyters.
 4-11 N.N., O: Adam Davidts en Elisabeth Mentz, G: ... Somer, Eduard Stevens, E. Wilt-
 schut.
 - Albert, O: Adriaen ..., G: Capⁿ Harcama, d'vrow van capⁿ Schut.
 18-11 Pieter, O: Jan Janss en Margariete Janss, G: Pieter Daniels, Caspar Wogal.
 - Jan, O: Jan Robberts en Margarita Robberts, G: Pieter van Eeck, Lucas van Eyck.
 2-12 Anna Maria, O: Pieter Pieterss. van Heusden en Claertie Janss, G: Pieter Corneliss,
 Florents van Eyck.
 - Tanneken, O: Willem Willems en Perijntie Jacobs, G: Joost van Bullestraten, Jaspas
 Abrahams, Anna la Parliere, Neeltien Jansen.
 18-12 Tabitha, O: Johannes Canijn en Elisabeth Bachiler, G: Dno Samuel Bachiler, Thomas
 Kempius, predic', Anneke Bessemans, Elisabeth Groenevelt.
 - Maria, O: Jacob de Somer en Hendrickie Janss, G: Johannes Blaeuwenhaen, Dirk Smith,
 Anna Elisabeth Schrickens, Sara de Vouw.
 - Anna, O: Frederick Janss en Grietien Janss, G: Cornelis Janss, Coenraet Schaep, Aeltien
 Janss, Grietie Reynierss.
 19-12 Agniet, O: Reynier Roeloffs en Lijsbeth Christiaens, G: Jacob Somer Thyomon Frede-
 ricx, Annetien Janss.
 - Dirck, O: Dirck Symonss en Janneken Willems, G: Hans Coenraets, Jan Evertss,
 Martha Henricx.
 - Jans, O: Louys Pottre, G: Dhr. Jems Henderson, Joffr. Margarita Houss.
 25-12 N.N., O: Willem Pieterss Keyser, G: Jan Pieterss, Jan Janss, Catharina Henricx, Rijckie
 Heeres.
 - N.N., O: Henrick Janss, G: Pieter Tambour.

1647

- 3-1 Wilhelmus, O: Rogier Johnss en Hester Johns, G: Adriaen du Prénux, Charles de Moer,
 François Baccelier, Agniet Baens.
 6-1 Jan, O: Herck ..., G: Jan Steen, Trijntie Davidts.
 - Anna, O: Hans Daniels en Anna Maria ..., G: Jacob Vallet, Lijsbeth ...
 9-1 Sigismundus, O: Harman Hoffmeyer en Joanna Hoffmeyers, G: d'Ed. Heer Colonel
 Sigismundus van Schoppe, Joffr. Margarita Hous, Huysvrouw van dhr. Colonel van
 Haus.
 - Claes Pieterss, O: Henrick Fickert en Geertien Fickerts, G: Petrus van Eyck, Martha
 Helts.
 - Johannes, O: Jacob Sickx van Doesburgh en Elsie Harmanss, G: Han Jacobs Deniger,
 Jillis Dircx, Maria Reinsers.
 13-1 N.N., O: ... Henricx, G: Reynier Troumer, Huybert Harmanss.
 20-1 Juan, O: François, moelaet en Hester, negerin.
 30-1 Willem, O: Willem Thomet en Veronica Wiedemans, G: Jan Pieterss, Anneken Pieters.

- 10-2 Madanelle, negerin, O: Manuel de Barros en Maria Soares, G: Manuel Peres, Bento de Santos.
- 17-2 Geertruyt, O: Reynier van Leeuwen en Imme van Leeuwen, G: Francys Bouwedijns, Michiel van Ockhuysen, ... van den Berge.
- 20-2 Esther, O: Dne Petrus Ongena en Anna Ongena, G: Dhr. Adr. van Bullestraten, Dne. Petrus Gribius, Catharina v. Ceulen.
- 24-2 Jacobus, O: François Montanier en Theodora Chatfelt, G: Anthoni Dengremont, Elisabeth Daniels.
- 3-3 N.N., O: Andries Nijs en Anna Vechters, G: David Otsenborn, Cornelis Spijcker, Geertruyt van Hoornenburch.
- 24-3 Margriet, O: Jurriaen Probatski en Heyltien Aertss, G: Abraham van Stricht, Susanna Sweerts.
- Judith, O: Dhr. Secret^s R. van Groenestein en Joffr. Geertruyt van d^r Beest, G: Dhr. Secret. Jacob Hamel, dhr. Secret. Corn Struys, Joffr. Cornelia Moucheron, Joffr. Elisabeth Canijn.
- Sebastiaen, negro, O: Philippo en Amica, G: Juan, Ysabella.
- 21-4 Maria, O: Dignus Bijsterman en Maria Bijstermans, G: Dhr. cornel Jems Henderson, Joffr. Elisabeth Offringa.
- 22-4 Clasie, O: Matthijs Bouman en Baycke Gerrets, G: Lourens Martin, Trijntie Henricx.
- 24-4 Teuntien, O: Jacob Cornelissen en Clasiën Clasen, G: Robbert Heyn, Margriet Meyers.
- 28-4 N.N., O: Alexander Gipson en Maria Jacobs, G: Thomas Wiltschut, Henrick Tieboel, Janneken Roeloffs, Geertie Minnes.
- N.N., O: Felten Jansen en Leyntie Cornelis, G: Henrick Somer.
- N.N., O: Laurens Jans Keyser en Maria Henricx, G: Philips Ernst van Tongeren, Michiel Nieukercken, Janneken de Graeff, Levina Jans.
- 1-5 Matthijs, O: Esche Matthijs en Grietie Matthijs, G: Jurriaen Christiaenss, Pieter Calff, Dorothea Montaniers.
- 3-5 Lucretia, O: Jan Gerrets Brouwer en Anneken Lourens, G: Jan Rocuss, Lucretia van d^r Gijssen.
- 12-5 Maria, O: Joost Henricx en Lijsbeth Joosten, G: Pieter de May, Maria Coeymans.
- Johanna, O: Samuel van Gansepoel en Paulina van de Venne, G: Cornelis van de Venne, Joffr. Elisabeth Dortmouts.
- Ysaac, O: Jaques de Bra en Anna Bouvier, G: Wouter Piletier, Joffr. Anna van Ouwerschie.
- Jurriaen, O: Ebbe Jurriaens en Janneken Jurriaens, G: Haeye Harmans, Hans Adams, Anneken Jans.
- Henrick, O: Henrick Diederich Struck en Elisabeth Verdions, G: Frans Auganth, Catharina Moors.
- 19-5 Anneken, O: Anneken Jans, wed^e van Dirck Lievenss.
- Davidt, O: David Reyn en Elisabeth Janss, G: Thomas Collin, Maria Henricx, Anneken Willems.
- 22-5 Nicolaes, O: Gerret Cornelis Snelleman en Hendrickie Snellemans, G: Jaques van de Velde, Ydama Baert.
- 26-5 Geertruyt, O: Henrick van Ravesteyn en Hester van Ravesteyn, G: Harman Hagenent, Maria Pieterss.
- 30-5 Adriaen, O: Elias Vinck en Margrieta Vincks, G: Dhr. Henr. Casp. Torquinius, Pieter Jans van Swoll, Rebecca Post.

- Maria, O: Cornelia Hellincx en Elisabeth Hellincx, G: Anthonis de With, Catharina Schoor, Anna Listry.
- Jacob, O: Dirck Joosten en Lijsbeth Jacobs, G: Albert Janss. Boon, Aeltien Stangh.
- 5-6 Elisabeth, O: Dnè Johannes Offringa en Elisabeth Lindley, G: Dhr. Pieter Janss. Bas, wiens plaetse representeert dhr. Henr. de Moucheron, dhr. colonel Jems Hinderson, Joffr. Susanna van Eeckholt.
- 13-6 Anna Catharina, O: Joh. Andreas Hinnerfaghe en Aeltien Hinnerfaghes, G: Jan Overcamp, Andries Heym, Geertien Willems, Remmettien Jacobss.
- Christina, O: Matthijs Beck en Anna Becks, G: Caspar van Heussen, Jaques Jaques van Ceulen, Christina Nelles.
- 16-6 Anna, O: Dhr. Henrick de Moucheron en Joffr. Cornelia Struys, G: Dhr. Jacob Alrichs, Joffr. Anna van Ouwerschic, Joffr. Elisabeth Dortmonts.
- Margriet, O: Jan Meeuwes en Grietie Meeuwes, G: Jan Cortenius, Rachel van Gemunt.
- Jan, O: Jan de Vries en Lijsbeth Janss, G: Pieter Baey, Pieter Martss, Anna Maria, Teuntie Claes.
- 19-6 Elsie, O: Nicolaes Eerlijck en Cornelissie Vechters, G: Melis Jacobss, Maria van Seeler.
- 24-6 Douwe, O: Ruart Douwessen en Maria Franss, G: Hans Jacobs Otterbecker, Christoffel Hartman, Dirck Janss. van Eybergen, in plaets van d'vader die absent, Magdalena Charlis.
- 26-6 Anna, O: Pieter Maes en Maria Maes, G: Jacob van der Meer, Anneken Baltuss.
- Abraham, O: Jan, Brasiliaen en Maria, G: Christoffel Dias, Louisa.
- 30-6 Susanna, O: Floris Chastilion en Anna la Parliera, G: Jan Moris, Andries Lakoke. Susanna Seles.
- 3-7 Cornelius, O: Mr. Gijsbert de With en Joffr. Anna Paix, G: Dhr. Johan van Raetsvelt, dhr. Jacob Alrichs, Joffr. Susanna van Eeckholt, representeerende Elisabeth van Haerlem, moeder van dhr. G' de With.
- 7-7 Pieternella, O: David Geesels en Magdalena Janss, G: Willem Abrahams. Janneken Keesbergen.
- Catharina, O: Michiel Meyer en Madanella.
- 10-7 François, O: Madalena Herrison, wed^e van den overleden Fr. Herrison, G: Thomas Kusse, William Gernet, Lijsbeth Nicolai.
- 28-7 Henrick, O: Jan Stevenss en Engeltie Ollum, G: Gillis ..., Edwaert ..., Christina Cavin. Willemina Ferera.
- Margrieta, O: Gillis Brakonier en Catharina van den Bergh, G: Elias Vinck, Evert Rooleeuw, Joffr. Margarita v. Haus.
- 4-8 Barbara, O: Cornelis Verune en Geertien Verunne, G: Sacharias Verunne, Beatris ...
- 11-8 Arnoult, O: Arnout de l'Hommel en Janneken de Lhommel, G: Jaques Jaques van Ceulen, Gerret Craeyvanger, Joffr. Madalena Henrichs, representeerende Joffr. Elisabeth de Mareez, woonende tot Amst^m.
- Eva, O: Thomas Hanbourne en Anna Hanbourne, G: Johan Stope, Christoffel Ferri. Maria Renser, Eva Cuffe.
- Marretien, O: Jan Janss. Nootwijck en Marretien Lodewijcx, G: Willem Garnaer. Sara Benooyt.
- Maria, O: Leenaert Clasen en Hiletie Janss, G: Henrick Matthijs, Nicolaes Sergeant.
- 14-8 Johannes, O: Andree Veru en Maria Forfait, G: Paulus Arents van Campen, Geertruyt Andries.
- Anna, O: Marinis Kennys en Catharina Kennys, G: ... Dubry, Jacob Lambert.

- 18-8 Geertruyt, O: Lucas Boecker en Elske Willebrants, G: Bernard Turck, Janneken Janss.
- 21-8 Jan, O: Jaques Prevoo en Barbel de Saer, G: Dignus Bijsterman, Jan Belloo, Anna de Saer.
- 25-8 Engeltien, O: Nicolaes Hantingh en Maria Nicolai, G: Bruyn Mars, Tietien Paulus.
- Aeltien, O: Cornelis Pieterss. Valck en Aeltie Gerrets, G: Pieter Willems, Jannetien Janss.
- 28-8 Cathalina, O: Jacob Bartholomeus en Weyntgen Janss, G: Gijsbert Moor, Cornelis Adriaenss, Magdalena Janss, Leyntgen Schots.
- Domingo, O: Manuel Vaez, negro en Margrieta Vaez, G: Manuel de Congo, Anna.
- 1-9 Geertruyt, O: Thomas Wiltschut en Aeltie Oudaens, G: Henrick Bruynsvelt, dhr. Henrick van Haus, Jacomina van Ceulen.
- Mattheus, O: Jan Nieuwarts, G: Dirck Nicolaes, Olivier Titscher, Dorcas Struys.
- Aeltie, O: Hans Asmuss en Marretie Janss, G: Jan Reynderss Spits, Stijntie Reynderss, Annetie Cristoffels.
- 4-9 Elskén, O: Jacob de Creux en Sytien Janss, G: Louis Dammaerts, Joris van der Platen, Elskén Thomass, Cornelia Duynkerckers.
- 8-9 Pieter, O: Lodewijck van dr. Helst en Catharina de la Quelterye, G: Eduwart Ooms, Abraham Duysentpont, Sara Benooyt.
- 15-9 Pieter, O: Cornelis Janss en Leuntie Pieterss, G: Johannes Nieuhoff, Rachel à Stetten, Elsie Thomass.
- 22-9 Jan, O: Symon Willems en Trijntie Lodewijcx, G: Jan Belloo, Nathaniel Moreel, Sara Benooyt.
- 29-9 Anna Lucretia, O: Ferdinandus Boudewins en Elisabeth Boudewins, G: Dhr. Jacob Alricx, Joffr. Margarita Haus, Joffr. Anna Redinckhoven.
- 6-10 Joan, O: Jan Ferdinandus, negro en Apollonia Ferdinandus, G: Jan d'Olivera, Anthonica.
- Catharina, O: Mina, negro.
- 9-10 Gerret, O: Caspar Snijder en Anneken Gerrets, G: Christiaen Coster, Paulus van Swol, Josina van Swol.
- Helena, O: Bruyn Bruyns en Trijntien Janss, G: Gillis Croll, Helena Warnsincks.
- 14-10 Dirck, O: Gerret Lamberts en Geertien Dirckx, G: Anthoni Dengermont, Daniel ter Haer, Marretien Ooms, Rijckien Heeren, Marretien Lamberts.
- 20-10 Arnolt, O: Arnolt van Muntsheim en Catharina Kettwijck (wich), G: Jacob Kettwijck, Anthoni Dengermont, Catharina Eyerschettel.
- 23-10 Jacobus, O: David van Keyssel en Clara van den Bogart, G: Gillis van den Bogart, wiens plaets representeert Andries Heym, Maeyken van Keyssel, wiens plaets represent, Joffr. Anna van Diepholt.
- Elisabeth, O: Ruys Willems en Aechtie Deckers, G: Joost van Trappen geseyt Bancker, Adriaen de Malot, Maria Verdelft.
- Willem, O: Frans Willems en Henrickien Harmanss, G: Willem Keyt, Abraham van Swoll, Anneken Geverinck, Lijsbet Hanss.
- 27-10 Ysaac, O: Jaques Vallot en Anneken Albertss, G: Bartholomeus Migot, Grietie Janss.
- Pieter, O: Willem Abboth en Cornelia Abboth, G: Cornelis Bayert, Eduard Brant, Vrowtie Gerrets.
- Christoffel, O: Bartholomeus, neger, Maria, negerinne, G: Jooris, Leonora.
- 30-10 Margriet, O: Jan Overcamp en Maria Cramers, G: Dhr. Johan van Raetsvelt, Joffr. Maria van Hauss.

- 3-11 Anna, O: Jan Gerretss en Lammetie Janss, G: Gerret Pieterss, Meelis Corneliss, Lijntie Jeelis.
- 4-11 Anna, O: Johannis Morris en Catharina Legget, G: Abrah^m Francoys Cabbelliau, Joffr. Anna Redinckhovens.
- 6-11 Anthoni, O: Anthoni, Brasiliaen en Lourenza, G: Balthasar Roiz, Maria.
- Barbara, O: Dirck Janss en Anneke Asuerus, G: Cornelis Adriaenss, Marritie ...
- Maria, O: Pieter Cornelis Baey, G: gerret Craeyvanger, Elsie Thomass, Apollonia ...
- 10-11 David, O: Leendert Wiltschut en Jannetie Adams, G: Andries Heym, Jochim Denniger, Janneken Janss.
- Poulus, O: Harman Pouluss en Harmken Pouluss, G: Hans Wagenaer, Thomas Voss, Debora Barents.
- 13-11 Sibilla, O: Eppo Gockinga en Sibilla Verspeeck, G: Gillis Croll, Jacob Coets, Anneken Graswinckels.
- 16-11 Anna, O: Johannes Westfrisiu en Rijckien Heeren, G: Dhr. Secret. Jac. Hamel, Christina Jacobs.
- 24-11 Anna, O: Jaspar van Heussen en Geertruyt Hacks, G: Jaques Jaques v. Ceulen, Anna Hack.
- Annetie, O: Jan Nannincks en Catharina Davidts, G: Willem Gondelaghs, Jan Steen, Trijntie Henricx.
- 26-11 Catharina, O: Jan Clasen en Annica Clasen, G: Andries Hanssen, Engeltien Henricx.
- 30-11 Johannes, O: Jan Janssen en Geesien Janss, G: Jaques Jaques v. Ceulen, Jaspar van Heussen, Anneke Rocuss.
- 8-12 Guilliam, O: Jacob van der Helst en Geesken Halters, G: Samuel v. Gansepoel, representeerende Guilliam van dr. Helst d'Oude, Samuel Halters, Anna Halters.
- 15-12 Jacomina, O: Maria Janss, wed^e van N.N., G: Jan Warnaerts, Arnout van Tongerlo, Susanna Cortenius.
- 17-12 Susanna, O: Henrick Gerretss en Ysabella Nobre, G: Manuel Mourits, Sara Joris.
- 18-12 Jan, O: Dirck Janss en Janneken Ahassuerus, G: Thomas Rollock, Sara Ahassuerus, Mettie Janss.
- 25-12 Johannes, O: Willem Hemmelinck en Margriet Hemmelinck, G: Jan Maes, Anneken Maes, Anneken Parckx.
- 28-12 Jan, O: Willem Hall en Janneken Thomass, G: Jan Steynss, Jacobus Hodges, Dorothea Fox.
- Cornelis, O: Benjamin Cornelis en Maria Janss, G: George Christiaens, Jan Carels, Maria Sigfridts, Anna Dengermonds.
- Juan, O: Gonsalvo Angola, negro en Maria Angola, G: Pieter Congo, Anthonica.
- 29-12 Margarita, O: Johannes Sigfrid en Maria Sigfridts, G: Jacob de Claer, Abraham van Stricht, Joffr. Margarita Haus.

1648

- 7-1 Guilliam, O: Ursula Scholtes, ongetrouwt, G: d'gemeente.
- 15-1 Elisabeth, O: Cornelis Erschap en Maria Louys, G: Bertram Coquerel, Elisabeth de Sauteur.
- 19-1 Prisilla, O: Christiaen Coster en Martha de Rico, G: Dhr. cornel. H. van Haus, dhr. majoor Corn. Beyert, Joffr. Catharina Everschettel, Sara Benooyts.
- 22-1 Jacob, O: Jacob Thijssen en Maddalena Willems, G: Jacob Kettwijck, Jan Rocuss, Catharina Ketwijcks.

- 29-1 Rebecca, O: Aucke Huyberts en Lijsbeth van den Bosch, G: Gerret Volckerts, Anna Lourens.
- 1-2 François, O: Jan Waker en Francis Wakers, G: Francoys Duyman, Thomas Bruyn, Lijsbeth Harmanss, Christina Henricx.
- 9-2 Een negerskind, gen' (N.N.)
- 12-2 Esther, O: Dhr. Petrus Ongena, predicant opt Reciffe en Joffr. Anna van Cuyck, G: Dhr. Hubrecht Brest, Joffr. Geertruyt van den Hoornenburgh.
- 16-2 Anneken, O: Paulus Burgers en Barbara Gutraws, G: Jacob Lamgau, Anneken Adams, Engel Burgers.
- 19-2 Margriet, O: Jan Blaubeek en Janneken Blaubeecks, G: Arnoult de Salys, Laurens Verpoorten, Yda ten Berge.
- Johannes, O: Josina Jaquesen van der Velden, wed^e van Aert Aertsen, G: Jan Baltuss, Daniel Janss, Anna van dr. Hagen.
- 23-2 Hans, O: Hans Heerens en Grietien Heerens, G: Henrick Fickert, Baentien Counrats.
- 26-2 Roeloff, O: Evert van Dijck en Margarita Hommers, G: Johannes Niehoff, Cornelia Dirx.
- 8-3 Margriet, O: Jan Meyerinck, G: Glaude Prevoo, Lucia Jaers, Judith Borlant.
- 15-3 Anthonio Vaez, neger, O: Vincent Rodrigues en Anna Fernandus, G: Paulo Bernardo, Ysabella Gonsalvez.
- 18-3 Francois, O: David Nicolai en Apollonia Valckenhoff, G: Jooris van der Gijssen, Susanna sweerts.
- 25-3 Ariaen, O: Jan Gerrets de Heer en Anneken van Heytlant, G: Harman Hagenent, Jan Benooyt, Tytien Fredericx.
- 30-3 Anna, Mulatinne, O: Pierre en Philippa, G: de gemeente.
- Anneken, O: Jan Thomass. Lichthart en Josijntien Claes, G: Henrick van Ravestein, Trijntien Pieterss, Geertien Dirx.
- 1-4 Philippus, O: Henrick Somer en Elisabeth Somers, G: Philips Andries, Jan Suyrlandt, Joffr. Anna Redinckhoven.
- 5-4 Anna, O: Michiel Lamberts en Anneke Lamberts, G: Jan van Calcker, Maria Pieterss, Grietie Meyers.
- 8-4 Maria, O: Lourens Janssen Keyser en Maria Henricx, G: Philips Ernst van Tongeren, Tjerck Tooden, Cristina van Ceulen, Elisabeth Nicolaess.
- 12-4 Janneke, O: Jan Butt en Anthonette Rick.
- 13-4 Maria, O: Pierre de Rou en Anna de Sauteur, G: Gabriel de Pabo, Arnout de Chalon, Maria Forfaict.
- 18-4 Maria, O: Jan Engelaer en Dorothea Conincks, G: Eduwart Ooms, Maria Verdelft.
- 20-4 Hans, O: Hans Maasder en Trijntien Henricx, G: Jan Daniels, Joffr. Susanna v. Raetsfelt.
- 26-4 Sander, O: David Gelucksaligh en Cathalina Sanders, G: Michiel Mets.
- 29-4 Geertruyt, O: Tobias Commerstein en Barbara Commersteins, G: Dhr. Willem van Lobbrecht, Philips Wylandt, Geertruyt Mouchérons.
- 3-5 Johanna, O: Dhr. Secret. R. v. Groenestein en Joffr. Geertruyt van dr. Beest, G: Johannes Canin, Geertruyt Mouchérons, Dorcas Struys.
- 10-5 Anna, O: Nicolaas Grillon en Margriete Schnyrhuys, G: Guillame Loa.
- 13-5 Anthoni, O: Anthoni Treffer en Maria van Troix, G: Jan Vallet, Maria Bartholomeus.
- Pieter, O: Jan Pieters en Grietien Janss, G: David Otsen Born, Leintgen Schott.
- 20-5 Jan, O: Pier le Gerre en Clasina Fredericx, G: Jan Jonet, Lodewyk van dr. Helst, Maria Bergeron.

- 24-5 Jacomijntien, O: Jaques de Coeter, G: Bastiana Perera.
- 27-5 Christina, O: Hanick Harmanss, G: Roeloff Simonss, Jan Evertss, Catharina Lodewijcx, Gebbe Janss.
- Barent, O: Jan Barents en Stijntie Robertss, G: Gillis Croll, Helena Warnsincks.
- Hans Arents, O: Philips Percx en Geertruyt Arents, G: Hans Michels, Johannes Reinhardus, Ameken Peters.
- 1-6 Samuel, O: Dhr. Secret. Corn. Struys en Dorcas Batchelaer, G: Jacob Alrichs, Geertruyt Struys.
- 3-6 Jan, O: Pieter Willemsen en Geertruyt Andriess, G: Christiaen Andriess, Grietien Reynierss.
- 7-6 Harman en Thomas, O: Gerrett Harmanss en Christina Thomas, G: David Otsen Born. Jan Schott, Josina Spiers, Grietien Corneliss.
- 10-6 Elsie, O: Hans Michels en Eslein Stetsels, G: Claes Meyer, Hans Schergh, Elsie Barents.
- 17-6 Willem, O: Roeloffs Simonsen en Aeltien Willems, G: Pieter Willems, Jan Pieterss, Janneken ...
- 21-6 Anna, O: Frans van Linden en Judith Dircx, G: Anthoni Dengermont, Evert Dircx v. Asch, Hilletie Dircx.
- 25-6 Willem, O: Jan Raddewel en Anneken Henricx, G: Willem Torner, Tomas Martome. Maria Tielemans.
- 30-6 Judith, O: Jan Meeswaer, G: Pieter Corn. Baey, Michiele Jacobs.
- Anna Catharina, O: Joost Stadelaeer en Margarita Cheys, G: Johan Overcamp, Annetien Creffsick.
- 5-7 Anna, O: Joan Cospin en Barbara Colin, G: Dionijs Pilot, Christiaen Oubert, Rudolphina Caron.
- 8-7 Wilhelm, O: Rhene de Mouchy en Margriet Franss, G: d'Ed. Hr. colonel Guillaume Hauthain, Joffr. Margarita v. Haus, Anna van Cuyck.
- Jan, O: Wijnⁿ Dirck Eelties, G: Godfried van Beringen, Carsten Jacobss, Maria Harmanss, Magdalena Bonus Dies.
- 12-7 Henrick, O: Frans Henricks en Machteld Honneur, G: Jan Honneur, Carel la Fonteyne, Maria Vonck, Maria Bevers.
- 15-7 Anna Maria, O: Henrick Diederich Struck en Elisabeth Verdion, G: Dhr. colonel van den Brinck, Joffr. Anna Harckmans.
- 18-7 Adriaen, O: Christoffel Trempler, G: Adriaen Doncker, Anna Dieprincks.
- 22-7 Anneken, O: Willem Helmer en Elsen Willems, G: Hans Counraed Kienlijn, Janneken Nicolaes, Geesien Lucas.
- Cornelis, O: Catharina, wed^e van wijnⁿ Cornelis Thomass, G: Dhr. Gijsbert de With, Elbert Crispijnss, Geertruyt Struys.
- Cathalina, O: Adam Wijnants en Philippina Penbroecks, G: Cornelis de Wit, Nathaniel Moreel, Cathalina van dr. Wijlen, Aeltien Wiggerts.
- 2-8 Hans Jurriaen, O: Hans Jacobs en Magdalena Vrijmulder, G: Willem Aertsen, Christiaen Andries, Sophia Broeckmans.
- Dirckie, O: Jacob Valkenaer en Janneken Verdonck, G: Jacob Coots, Harman Gijsberts, Clasie Clasen.
- 19-8 Pieter, O: Henrick Pieters en Jarichie Pieters, G: Harman Hagenent, Sara Benooyt.
- 25-8 Arent Aertsen, O: Wilhelmus Aertsen en Cathalina Aertss, G: Willem Palten, Ypo Sassemma, Styntien Harmans.
- Francisco, O: Louys, negro en Maria Mina, G: Francisco, Maria.

- 30-8 Christianus, O: Martinus Harteberger en Sara Meuwes, G: Dhr. colonel Brinck, dhr. Jacob Stachouwer, Joffr. Lobbrechts.
- 2-9 Janneken, O: Dirck Janss en Janneken Roeloffs, G: Evert Roeleeuw, Maertien Jacobs, Beatrix Ariaenss.
- Pieter, O: Pieter Gerretss en Clasië Gerretss, G: Abrah. v. Sunderen, Petrus v. Eyck, Elisabeth Termer.
- Agnieta, O: Samuel v. Gansepoel en Paulina van dr. Venne, G: Cornelis van dr. Venne, Constanti v. Gansepoel.
- 9-9 Johannes, O: Foppe Adriaenss en Annesse Pieck, G: Dhr. Gijsbert de With, Johanna Sweerts.
- Frederick, O: Catharine, negerinne, G: Gracia, Andressa.
- 13-9 Wilhelmus, O: Lourens Hanss. Pott en Agnietien Lourens Pot, G: Barent van dr. Heyden, Dirck van Oirt, Grietien Vincks.
- 20-9 Wilhelm Harman, O: Johan Mause Capⁿ en Margrita Johanna d'Avila, G: Dhr. Willem van Hauthijn, in absentie Capⁿ L. Liseman, Harman Frederich Graeff tot den Bergh, in abs. capⁿ A. v. Schrick, Jacomina Catharina gravin geboren van Spaen, gravin van dn Berg, in abs. Joffr. Pistor.
- Jacob, O: Willem Willems en Perijntien Jacobs. Goedoe, G: Jan Willems Spier, Floris de Chatillon, Christina van Ceulen.
- Johannes, O: Hans Cleyn en Catharina Steerekints, G: Hans Counraet in plaats van de vader, Pieter Willems, Geertien Calckers.
- Symon, O: Symon Thomass en Engeltien Janss, G: Jan Benooyt, Leentien Schotts.
- Magnus, O: Andries Heym en Catharina Ketwijcks, G: Dhr. David van Kessel, Jacob Ketwijck, in plaats van Jan Göts tot Breslau, Geertruyt van dr. Hoornenburgh.
- 23-9 Francyntie, O: Jan Geretss en Anneken Clasen, G: Riwert Douwesen, Lijntge Janss, Anneke Lourens.
- 4-10 Adriaen, O: Charel Boote en Francoyse Pieck, G: Foppe Adriaenss, Cecilia Pieck.
- 8-10 Agnieta, O: Dhr. David van Kessel en Joffr. Clara van den Bogart, G: Abraham van Stricht, Joffr. Anna Diepholt, Catharina Kettwijck, in plaats van Clara van den Bogaert t'Amst^m.
- 18-10 Lucretia, O: Negerinne van Henrich Brunsvelt.
- N.N., O: Adolf van Elss en Janneken Janssen, G: Philip Geldersen, Willem van Siegen, Griete Roeloffs.
- Lijsbeth, O: Cornelis Janss en Margrieta Lambrechts, G: Abraham v. Stricht, Willem Janss, Christina v. Ceulen, Agniete Robbertss.
- Anneken, O: Willem van Mullem en Anneken Willems, G: Laurens Walde, Geesken Planck.
- 21-10 Johannes, O: Johannes Coppijn en Maria Sageres, G: Cornelis Beyaer, Nicolaes Clasen, Janneken Eduwarts.
- 25-10 Jannetien, O: Nicolaes Janss en Tijtien Pieterss, G: Harman Gijsbertss, Jan Janss, Elsken Thomass.
- Magdalena, O: Anthoni Dengermont en Anna Focken, G: Henrick Focken, Abraham Masure, Joffr. Magdalena Ransen, Geertruyt Janss.
- Francoys, O: Hugo de Meyer en Anna Rijcken, G: Adriaen du Mulot, Rogier Johnss, Hester Johnss.
- 28-10 Catharina, O: Abraham van Zunderen en Elisabeth Ruysraet, G: Elbert Crispijnss, Cornelis Bijma.
- 4-11 Apollonia, O: Bossou, neger en Andrea, negerinne, G: Manuel, Sibellinha, Madanelle.

- 8-11 Johannes, O: Jan de Carpentier en Cornelia de Carpentier, G: Dne. Wilhelmus Camnius, Gerret Crayvanger, Geertruyt ter Beeck.
- Pieter, O: Jan Willems en Catharina van dr. Wielen, G: Johannes Morris, Jasper Pieterss, Regina Jacht.
- 11-11 Johannes, O: Marten Maes en Clara Maes, G: Lourens Corn. de Jonge, Cornelia van den Velde.
- Assuerus, O: Nicolaes Hantingh en Maria Claes, G: Henrick Beckerinck, Maria Pieterss.
- 22-11 Anna, O: Daniel Ross en Elisabeth Ross, G: Ferdinand Casper de Groll, Christoffe Maytxner, Anneke Clasen, Janneken Sanders.
- 2-12 Elisabeth, O: Jacob Pijper en Christina Jacobss, G: Pieter Corneliss Bay, Pierre Facan, Anna Dilliaens.
- 19-12 Johannes, O: Jan Janssen en Lijsbeth Philips, G: Cornelis Hellingh, Marten Bardowits, Annetie Barents.
- 20-12 Henrick, O: Rudolphus Loo, G: Anthoni Roeteringh, Foppe Janss, Anneken Philips.
- Catharina, O: Christiaen Boos en Barber Boos, G: Jan Willems, Hans Wieter. Elsien Armers.
- 22-12 Annetie, O: Gerret Lamberts en Geertruyt Dircx, G: Jan Daniels Wolfraet, Henrick Clasen, Marretie Janss, Grietie Heeres.
- 23-12 Catharina, O: Hans Jacobsen Denniger en Maynste Denniger, G: Pieter Schriff, Catharina Heyms.
- Anna Maria, O: Rudolph Coenders en Maria Harckmans, G: Jacob Coets, Joffr. Anna v. Diepholt, Cornelia Stockum.
- 24-12 Catharina, O: Hans Christiaenss en Catharina Hanss, G: Evert Dircks v. Asch, Jan ter Grim, Judith Dircks, Marritgen Willems.

1649

- 3-1 Sara, O: Mr. Jan Codde, opperchirurgijn en Aeltien Lems, G: Dhr. Adriaen Lems, Henrick Bruynsvelt, Susanna Codde, Cornelia van den Velde.
- Joris, O: Jan Davidson en Magdalena Verguson, G: Willem Oxtrinberge, Jan Camans, Claes Thomass, Anna Philips, Magdalena Geseel.
- 10-1 Manuel, O: Manuel Gonsalvo, negro en Madanella Angola.
- 13-1 Artur, O: Jan Meeder en Jannetien Jacobs, G: Artur Hall, Jacob Hoits, Maria Henrick, Janneken Sanders.
- Annica, O: Pedro, neger en Christina.
- 23-1 Anna, O: Jan Gerrets Brouwer en Anna Lourens, G: David Nicolai, Paulina van de Venne.
- 27-1 Ambrosius, O: Adam Tesmer en Elisabeth Jacobs, G: Henrick Hubbeldingh, Cornelis Beyer, Geertruyt Hagenents.
- 31-1 Volckert, O: Gerret Volckerts en Petronella Wabben, G: Willem van Oosterburgh, Jan Philipss, Regina Pieterss.
- Geertruyt, O: Thomas Wiltschut en Aeltien Oudaens, G: Henrick Bruynsvelt, Jacob Hamel, Geertruyt Brunsvelt, in plaats van Janneken Jans die absent is.
- 3-2 Hans Jacobs, O: Coenraet Vischer en Anna Pieterss, G: Jonas Lodewijcks, Hans Michiels Brill, Jannetien Arents.
- Juan, O: Anthoni, neger, en Maria, G: Ysabella, Susanna.
- 14-2 Adriaen Joost, O: Joost van Bullestrate en Johanna de Sweers, G: Adriaen van Bullestraten, Susanna Pels.

- 21-2 Harman, O: Johan Kettman en Anna Janss, G: Maurits Roosenraet, Frederick Fredericx, Anna Alberts.
- 28-2 Louys, O: Elias Dasson en Geertien Babtista, G: Job Foran, Joffr. Cornelia Carpentier.
- Pieter, O: Clement Franssen en Janneken Andries, G: Eduard Ooms, Maria Ooms.
- 3-3 Abraham, O: Jaques van de Velde en Cornelia de Keyser, G: Gillis Croll, Jan Codde, Dno. Abraham van den Velde, predicant tot Schoonhoven, Apollonia Valckenhoffs, Janneken de Keyser t'Amst^m.
- 7-3 Agatha, negerinne, G: Anthoni Falcan, Ignatie.
- 10-3 Ridchard, O: Dne. Johannes Offringa en Joffr. Elisabeth Lindley, G: Dhr. Johan van Raetsfelt, dhr. Jacob Alrichs, Elisabeth Dortmonts.
- 14-3 Maria, O: Lijsbeth Rinckert, wed^e van Thomas Hinderson, G: David Reynouts, Wouter Philips, Maria Henricx, Lijsbeth Janss.
- 15-3 Reynout, O: Reynout Reynouts en Janneken Janss, G: Jan Rocuss, Ariaen Janss, Anneken Janss.
- Pieter, O: Cornelis Verrunne en Grietien Nols, G: Jacob Verrunne, Neeltien Verrunne, Lijsbeth Jacobs.
- Christina, O: Willem Robbertss en Margriet Robberts, G: Jan Mens, Ridchard Nicolaes, Rachel Slegh.
- 21-3 Wilhelmus, O: Willem Lathouwer en Grietien Wilhelms, G: Wilhelmus Camnius. predic', Laurens Corneiss, Reyckien Heeres.
- 24-3 Anthoni, O: Manuel, neger, en Andresa, G: Manuel, Ysabella.
- 5-4 Gerret. O: Philips Martenss en Annetie Janss, G: Feycke Pieterss, Gerret Volckers, Elsie Thomas.
- 12-4 Aeltien, O: Cornelis de Wit en Jacomyna de Wit, G: Evert Roeleeu, Margarita Vinck.
- 18-4 Elysabeth, O: Jan Moy en Aeltien Gerrets, G: Lodewijck van dr. Helst, Janneken Goedel, Dorothea Fiel.
- 21-4 Janneken, O: Pieter Waterloo en Catharina Alons, G: Rogier Rodijn, Maria Hardin.
- Geertruyt, O: Dhr. Secret. R. v. Groenestein en Geertruyt v. Groenestein, G: Dhr. Gijsbert de With, Catharina Cocx.
- N.N., O: Thomas Bel en Marya Louys, G: Jan Rocuss, Abraham Schoor, Geertruyt ter Beeck.
- 24-4 Annica, O: Maria, negerin, wed^e van Anthoni, G: Juan, Lucretia, Sibbilinie.
- 25-4 Ariaen, O: Cornelis Brant en Lijsbeth van den Bergh, G: Cornelis ..., Claertien Maes.
- 2-5 Henrick, O: Henrick Duycker en Wilhelmina van Gaesel, G: Willem van Gaesel, Jacob Alrichs, Magdalena Honings.
- 5-5 Jan, O: Jacob van den Berge en Geertien Theunis, G: Hans Clasen, Maria Batholomeus.
- Beerte, O: Henrick Beckeringh en Elsien Janss, G: Andries Heym, Roeloff Janssen, Elisabeth Masuyr.
- 8-5 Catharina, O: Gonsalvo, negro.
- 19-5 Cornelia, O: Aucke Huyberts en Lijsbeth Corneliss, G: Michiel Jurriaenss Block, Johannes Sigvridt, Leentien Harmanss.
- Domingo, O: Johan, neger en Catharina.
- Rebecca, O: Elias Janssen en Jannetie Janss, G: Jan Cornelis, Christina Schutt.
- 22-5 Maria, O: Caspar Correa, n(eger) en Ysabel Rodrigues.
- 27-5 N.N., O: Louysa, negerinne van Arnoult l'Hommel.
- 6-6 Maria, O: Adriaen Crijnen Post en Clara Moockers, G: Jan Gerretsen, Brecht Champers.
- Steven, O: Jacob Jeer en Elsien Jacobs, G: Marten Wouters, Steven Dusaert, Annetien Lange.

- Christoffel, O: Jurriaen Probatski en Hilletien Aertss, G: Jan Reynierss, Rijckie Janss.
- 16-6 Clement, O: Harman Harmans en Trijntien Clements, G: Caspar Govers Cop, Willemyna Roeleu.
- Cornelia, O: Wouter Fallo en Maria Pieck, G: Dhr. Gijsbert de With, dhr. Nicolaes Clasen, Anna Falloo, Ursula Barbara van Schaumburgh.
- 17-6 Clara Charlotti, O: D'Ed. hr. Sigismundus van Schoppe en Mevrouw Margaretha van Kalgum genaemt Loohuysen, G: Dhr. Michiel van Goch, hooge raet, Charlotte gravinne van Waldeck geboren van Nassau in abs^{ie} Elisabeth Collecum geseyt Carpenter.
- 20-6 Jan, O: Bartram Martijn en Anna Lusara, G: Jan Belloo, Geertie Andries.
- Annetien, O: Jan de Wolff en Maria Cloets, G: Cornelis de Witt, Grietien Janss.
- 27-6 Jochim, O: Michiel Lambrechts en Anneken Spijckhans, G: Hans Marcus, Elisabeth van den Berge.
- 30-6 Laurens en Pieter, O: Jurriaen Haeff en Teuntien Meyerinck, G: Hans Coenraet, Pieter de Mee, Lucas Beucker, Hans Vogelhooft.
- 4-7 Elisabeth, O: Willem Thomas en Geertruyt Henricx, G: ..., Maria Pieterss.
- Eduardus, O: Cornelis Caron en Roeloffken Oliviers, G: Nicolaes Clasen, Cornelis Beyer Joffr. Elisabeth Carpenter.
- 11-7 Elisabeth, O: Dhr. Willem van Lobbrecht en Joffr. Cornelia Carpenter, G: Mevrue Elisabeth Carpenter, Joffr. Bayaerts in plaets van de vrouwe van Quirijn van Lobbrecht.
- Christina, O: Nicolaes Eerlijck en Cornelia Vechters, G: Willem van Oosterburgh, Magdalena Janss.
- 14-7 Annetie, O: Jan Dircksen en Annetie Dircks, G: Claes Meyer, Jacques Vallot, Barentie Counraets, Barbara Sickes.
- 23-7 Jacob, O: Jacob Smith en Anneken Bruyns, G: Coenraet de Vischer, Thomas Hamlingh, Janneken Barmers.
- 25-7 Johannes, O: Lucas Beucker en Elsken Wilckens, G: Andrie Spicker, Ascanius Marc kraeff, Cecilia Janss.
- 28-7 Ysabella Maria, O: Francoys Mortanier en Dorothea Chatfelt, G: Jan Aragon, in absentie Hans Leenaerts, Geertruyt van dr. Hoornenburch.
- Joanna, O: Christiaen Coster en Martha de Ricou, G: Dhr. Christ. Eyerschettel, Claessie Beyerts.
- 1-8 Johannes, O: Christiaen Janss en Janneken Christiaenss, G: Adriaen Post, Ypo Ypessen, Rudolphina Carons.
- Jan en Aeltge, O: Frederick Janss en Grietien Janss, G: Jan Dircks, Ariaen Ariaens, Jacob Roeloffs, Grietie Willems, Aeltie Janss.
- 4-8 Maria, O: Johannes Engelaer en Dorothea Cronincks, G: Mattheus Persone, Maria Verdelft.
- 7-8 Jacob, O: Claes Pieterss en Trijntie Claess, G: Jacob Vallot, Jacob van Beusecom, Maria Harmanss, Geertruyt de Beer.
- 11-8 Maria, O: Jacob ... en Eva Geffert, G: Jan Andriess, Jan Hartman, chirurgin, Maria Kerckwijt.
- Philip, O: Manuel, neger en Christina, G: Pieter.
- 15-8 Johannes, O: Bartel Henricx en Jacomina Andries, G: Mattheus Cooren, Jan Janss, Esther Croes.
- Reynier, O: Christoffel Lemmers en Sara Pieters, G: Mr. Jan Codde, chirurgin, Geertruyt v. Groenesteun.
- 5-9 Maximiliaan, O: Pedro, negro en Catharina, G: Pedro, Margarita.
't Doopbrieffken is gepasseert door dhr. G. de With.

- 8-9 Margrieta, O: Willem Pieterss en Elisabeth Barentss, G: Pieter Reyiners, Grietie Cornelis, Lucretia Henricx.
- Siara, O: Brasilianinne.
't Brieffken daerdoor d'Doop versocht is gepass' bij dhr. Samuel Halters.
- Alexander, O: Ridchard Engels en Maria Goetis, G: Alexander Gipson, Collin Rioch, Maria Kerckwijd.
- 12-9 Maria, O: Johannes Morris en Catharina Legget, G: Dhr. Secret. A. de l'Hommel, Magdalena Honigs.
- 19-9 Johannes, O: Jacob Christiaenss en Grietien Grentiers, G: Maturin Bidalle, Albertien Janss.
- 22-9 Martin, negr., O: Philippo Perera en Madanello de Crasto, G: Jan d'Andrade, Ysabella de Bahia.
- 29-9 Pieter, O: Paulus Pieters en Grietien Staels, G: Nicolaes v. Swaenswijck, Martⁿ Meinders v. der Hart, Lucia ...
- Jan, O: Robbert Heuten en Jaquemijntien van dr. Almeyden, G: Moel de Bellarbre, Christiaen Willems, Maria Kerckwid.
- 3-10 Jacob, O: Jacob Lamberts en Michelle de Brull, G: Dhr. Jacob Thierens, Dr., Aeltien Codde.
- 6-10 Marin, O: Andries de Rou en Maria Subare, G: Marinus Croans, Maria Barseron.
- 9-10 Charl, O: Jan Merck en Janneken Mercks, G: Charel Fredericx, Joost Carpenter, Anneken Dennigers.
- 17-10 August, neg^r, O: Antonio Diego Fernand^r en Sabelinje, G: Michiel, Agnita.
- Poulus, O: Dirck Pouluss en Henrickie Pouluss, G: Hans Coenraets, Wijnant Roeloffs, Hesther van Ravesteyn.
- 20-10 Abraham, O: Dhr. Petrus Ongena, predicant opt Reciffe, en Joffr. Anna van Cuyck, G: Dhr. Willem van Gaesel, dhr. Hubrecht van Beveren, Joffr. Helena Dircks.
- 24-10 Johannes, O: Jochim Hopner en Margriet Hopners, G: Christiaen Coninck, Arent Janss, Clara Maessen.
- 27-10 Adam, O: Adam Martenss en Geertruyt Martenss, G: Jan Janss, Thomas Rollinck, Anneken Willems.
- 7-11 Josina, O: Hans Bruckner en Elsie Bruckners, G: Elias Vinck, Josina van Swol.
- Tabita, O: Abigael Batchelaer, wed^e van Thomas Nicolaess, G: Dhr. Secret. R. van Groenestein, Dne. Samuel Batchelaer, Dorcas Struys.
- Sander, O: Daniel Forbus en Elisabeth Forbus, G: Sander Frishil, Padrick Leverstone, Margriet Lumbsdach.
- 14-11 David, O: Gerret Cornelis Snelleman en Henrickie v. Setterich, G: Dhr. Gijsbert de With, Elisabeth van Setterich.
- Hans, O: Adam Hansen en Maria Henricx, G: Pieter Seegers, Hans Counraets, Maria Henricx.
- 17-11 Susanna, O: Hans Adams en Susanna Adams, G: Henrick van Herzele, Margrieta Robbert, Lijsbeth Willems.
- 21-11 Martha, O: Jacob Perroes en Adriaentien Davids, G: Willem Vischer, Paulus Gerretss, Maria Claess.
- 24-11 Catharina, O: Henrick Achterberch en Grisilla Rancken, G: Jacob Coets, Hans Willems. Louys, Maria Schuts.
- Gonsalvo, neg^r, O: Paulus en Catharina.
- Francisco, neg^r, O: Jan Moelecke en Ysabella.
- 28-11 S. Josee, O: Benthia.

- 8-12 Elisabeth, O: Aaron de Roche en Judith d'Ariette, G: David Nicolai, Elisabeth Lindley
 12-12 Janneken, O: Dirck Janss van Eybergen en Janneken Roeloffs, G: Michiel Gerrets, Willemina Velthuysen.
 15-12 Maria, O: Jan Pieterss en Grietien Janss, G: Lourens Verpoorten, Anneke Roeloffs.
 - Steven, O: Hans Schaer en Anneke Steenbackers, G: Gerret Dremont, Lijsebeth Tesmaers.
 - Anneken, O: Adolff Verhelst en Anneken Janss, G: Henrick Volbergen, Willem de Constabel.
 - N.N., O: Diogo Congo, neg^r en Maria Congo, negerin van d'Hr. Schopp.
 19-12 Robbert, O: Jan Robbertsen en Anneken Joosten, G: Willem Janss, Anneken Wouterss
 21-12 Jooris, O: Thomas Rollick en Elisabeth Gerrets, G: Walther Philips, Maria Keysers.
 27-12 Ysabelle, neg^e, O: Vincent, neger en Louisa, negerinne.
 29-12 Johannes, O: Nicolaes Leye en Anneken Roeloffs, G: Michiel Mets, Gerret Janss, Leintgen Schott.

1650

- 2-1 Counraet en Henrick Frederick, O: Joost Stadelaeer en Margarita Stadelaeer, G: Hans Counraet, Henrick Herzeele, Martha Helt.
 5-1 Servaes, O: Cornelis Hellinx en Elisabeth Hellinx, G: Hnas Willems, Louys Abraham van Swoll, Maria Bell.
 - Jacobus, O: Hans Maes en Trijntien Henricks, G: Jacobus Cop, Jan Janss.
 8-1 Elsgen, O: Abraham Albertss en Anneken Robbertss, G: Christoffel Smel, Neeltue Poulus, Barbara Henricx.
 12-1 Cathalijn, O: Gerret Harmans en Christina Thomas, G: Harm. Henrick Keesbergen, Frans Janss, Grietien Cornelis.
 - Johannes, neg^r, O: Andries en Ysabel, G: Matheus, Catharina.
 - Domingo, neg^s, O: Jan d'Angola en Juliana, G: Michiel Ardre, Agnes Angola
 - Lucia, negⁿ, O: George en Anna. Negers van dhr. Lermite.
 16-1 Henrick, O: Christoffel Rubner en Marretien Janss, G: Cornelis Pieterss, Valck, Henrick Vroom, Christina Reynders.
 - Jan Lucas, O: Lucas Janssen en Anna, negerinne, G: Manuel, moelaet, Anna, negerinne
 - Thomas, O: Jan Trurtgart en Janneken Gossart, G: Thomas Rollock, Grietgen Verbeecks.
 - Manuel, O: Gonsalvo Angola en Maria Angola.
 23-1 Lucia, negⁿ, O: Juan en Lucia, G: Domingo, Diana.
 26-1 Jurriaen Harman, O: Hans Jurriaen Harman en Elisabeth Harmans, G: Jan Rocussen, Jurriaen Clasen, Jaquemijntien Louys.
 6-2 Elsgen, O: Arthur Hall en Catharina Hall, G: Willem Abraham, Neeltien Paulus.
 20-2 Jacobus, O: Samuel van Gansepoel en Paulina van der Venne, G: Dhr. fiscael le Maire, Joffr. Elisabeth van Dortmont in plaets van de wed^e van Guiliaem Grevenraet.
 - Fijtgen, O: Henrick Schaers en Gebbe Janss, G: Jan schaers, Anneke Janss.
 23-2 Johannes, O: Francoys van dr. Wielen en Annetien Engels, G: Dirck Roup, Mr. Jan Hartman, chirurgⁿ, Elsgen Thomas.
 - Poulina, negⁿ, O: Anthoni en Maria.
 - Elisabeth, O: Gijsbert Willems en Elisabeth Janss, G: Jan Roeloffs, Govert Harmans, Cornelia Dircx.
 9-3 Dorothea, negⁿ, O: Matheus en Catharina, G: Manoel, Bergedisa.

- 13-3 Sibila, O: Geurt Spreeuwens en Christina Spreeuwens, G: Gerr' Corn. Snelleman, Elisabeth Maerschalc.
- Janneken, O: Gustavus Valck en Adriana Overlaecke, G: Pieter Corneliss. Valck, Geertruyt Pieterss.
- 16-3 Nicolaes, O: Jan Vogel en Anna Martenss, G: Niclaes Lange Velthuysen, Maria Keyserss.
- Catharina, O: Bartram Coquerel en Anna Coquerel, G: Daniël Giomaer, Catharina Alonso.
- 20-3 Jacobus, O: Jaspar van Heussen en Geertruyt Hacks, O: Jacob Alrichs, Christina Nelles, huysvrouw van Jaques van Ceulen.
- 3-4 Johannes, O: Barent Bodecker en Ytien Bodeckers, G: Anthoni Dengermont, Christina Nelles.
- 6-4 Janneken, O: Gerret Volckers en Piaternella Wabben, G: Jan Philipsen, Willem van Oosterburgh, Annetie Gerretss.
- 20-4 Nicolaes, O: Jan Ketman en Anneken Ketmanss, G: Reynier van Harckama, Jan Janss. Nieuwenburgh, Cornelis Byma.
- 24-4 Anneke, O: Willem Johns en Anna Johnss, G: Willem Messone, Christiaan Colben, Anneke Wilson.
- 30-4 Piaternella, O: Jan Gerrets d'Hr. en Anneken van Heytlant, G: Henrick Ravesteyn, Roeloff Tjercks, Geertruyt Hagenent.
- Elisabeth, negⁿ, O: Francisco en Maria.
- 8-5 Elisabeth, O: Henrick v. Ravesteyn en Hesther v. Ravesteyn, G: Adriaen Janss, Geertruyt Hagenents.
- 9-5 Anthoni, neg^r, O: Francisco en Maria.
- Anthoni, neg^r.
- 11-5 Philippus, O: Noel de Bellarbre en Anna Michiels, G: Hugo de Meyer, Wouter Fallos, Rudolphina Caron.
- 15-5 Catharina, negⁿ, O: Pedro en Marquite, G: Jaen Ventura, Theodora.
- 29-5 Pieter, O: Michiel Ridtche en Anna Michiels, G: Pieter de Jonge, Pieter Baltus Arnout, Peggie Groems, Maria Dickson.
- 1-6 Cornelis Bertram, O: Cornelis Barents en Catharina Angola, negerin, G: Bertram Coquerel, Jan Janss, Elisabeth Jacobs.
- 5-6 Jan, O: Jan Nanningss en Trijntie Davidts, G: Jacob Carelss, Brechie Joosten.
- Elsie, O: Hans van de Weyer en Anna Maria Kerfkibe, G: Abraham Maser, Anna Maserss, Catharina Porckentongh.
- Pieter, O: Guiliam Louva en Anthonette Latteur, G: Pieter de Bollan, Elslina Aertss.
- 6-6 Bastiana (in onecht geboren), O: Johan Langh en Catharina, negerinne, G: Matthijs Aerts v. Ceulen, Bastiana Perera.
- 12-6 Cornelis, O: Hans Thonijn en Christina Thonijn, G: Jan Janss. Nieuwenburgh, Jan Kettman, Catharina Wiecx.
- 15-6 Anthoni, O: Albert Pieterss en Cathalina Janss, G: Anthoni Treffer, Maria Arel.
- 26-6 Maria, O: Johannes de Carpentier en Corneila van Cuyck, G: Pieter Duynkercker, Francoys Montania, Anna van Cuyck.
- Geertruyt, O: Alexander Gibson en Marretie Jacobs, G: Nicolaes Bima, Geertruyt van dr. Beest.
- Johannes, neg^r, O: Manuel, negro en Gracia, negra.
- 3-7 Domingo, neg^r, O: Anthonie Manuel en Maria, negerinne, G: Joan Francisco, Brancque.

- 6-7 Johannes, O: Leenaerd Clasen en Hilletie Janssen, G: Hans Counraets, Margrieta Backs, Elsie Stuete.
- 17-7 Hesther, neg', O: Manuel en Susanna, G: Clement, Diana.
- 20-7 Agatha, O: Christoffel Pennard en Maria Crustodia, G: Philippo Perera, Apollonia Clemenens.
- Paulus, O: Jan Minnis en Margrieta Minnis, G: Willem Garnar, Susanna Gree.
- 24-7 Govert, O: Pieter Govertss en Lijsbeth Henricx, G: Dirck Janss v. Swoll, Jan Roeloffs, Annetie Roeloffs.
- 31-7 Elisabeth, O: Francois Lam en Anneke Pieterss, G: Jan ten Winckel, Elisabeth Niclaess, Elisabeth Henricx.
- Louisa, neg', O: Joseph en Marquita, G: Bartholomé, Francisca.
- 3-8 Eduard, O: Dhr. Willem van Lobbrecht en Joffr. Cornelia Carpenter, G: Quyrijn van Lobbrecht, Jacob Hamel, Hesther Carpenter.
- 7-8 Abraham, O: Jacob Vallodt en Anneken Vallodt, G: Rogier Redijn, Catharina van dr. Helst.
- Everhard, O: Lucas Beucker en Elsie Wijbrantss, G: Frans van der Linden, Jooris Blickman, Ytien Bodeckers.
- 10-8 Jurriaen, O: Jurriaen Laecken en Lucretia Henricx, G: Anthoni Dengremont, Jacob Wolff, Elisabeth Masuers.
- 14-8 Joanna, O: Ariaen Janss. Welbeneden en Margriete Welbeneden, G: Pieter le Rougie, Henrick van Herzeele, Geertruyt Itteson, Elsie Thomass.
- Neeltien, O: Jan Harmanss en Elsie Niemants, G: Henrick Campen, Jan Joosten, Barbar Roon, Barbar Meeus.
- Cathaline, n. O: Philippo Perera en Magdalena Simons, G: Joan d'Andrade, Sebastiaen Perere.
- N.N., n., O: Jan, neger en Brancqua, G: Salvadoor, Lucia.
- Anna, n., O: Christoffel, G: Pedro Messia, Juliana.
- Simon, n., O: Manuel, moelaet en Anthonica, G: Paulo, Ignees.
- 17-8 Dirck, O: Thiel Craen en Henrickien Janss, G: Jacobus Cop, Dirck van Meeckeren, Magdalena Herryss.
- Sara, O: Ariaen Ariaenss en Annetie Freycken, G: Feycke Pieterss, Pieter Duynkercker, Trijntie Gijsberts.
- 24-8 Susanna, O: Gillis Croll en Helena Croll, G: Jaques van Dalen, Huybrecht Brest, Geertruyt Brunsvelt.
- 28-8 Elisabeth, O: Philips Martens en Anneken Jans, G: Dhr. Secret. Groenestein, Elisabeth Henricx.
- Abraham, O: Reynier van Eyst en Geertruyt van Eyst, G: Abraham Schoorn, Thomas Bell, Geertruyt van Beeveren.
- Francisco, n., O: Domingos en Juliana, G: Anthonio, Simaon, Louisa.
- 31-8 Adriana, O: Leonhard van Burgende en Anthonetta Hartzberger, G: Martinus Hartzberger, Abraham Stricht, Rudolphina Minnies.
- Hans Coenraet, O: Coenraet Vischer en Anna Vischers, G: Counraet Helt, Joost Stadelaer, Geertruyt Mockers.
- 7-9 Maria Magdalena, O: Bartelt Henricks en Jacomijntie Andriess, G: Pieter Gonzalves, Geertruyt Brouwers.
- 11-9 Wilhelmus, O: Johannes Sigvridt en Maria van der Houven, G: Wilhelmus Crijger, Barbara van Goutswaert.
- N.N., n., O: Anthonio en Catharina.

- 14-9 Domingos, n., O: Bastiaen en Maria, G: Paulo, Beatris.
- 18-9 Jacobus, O: Jacobus Valckenaer en Johanna Verdonck, G: Christiaen v. Benthem, Jan Elberts, Rudolphina Minnies.
- Lucretia, O: Jan Theunis en Anneken Willems, G: Henrick Schaers, Abraham Simons, Geertruyt Matthijs.
- 21-9 Amelia Wilhelmina, O: Dhr. Sigismundus van Schoppe en MeVrouwe Margarita van Loohuijsen, G: Dhr. Michiel van Goch, d'Gravinne van Waldeck, die gepresenteert is geworden door Joffr. Cornelia Carpenter.
- 24-9 Corolies, O: Hubrecht van Beveren en Geertruyt van der Hoornenburg, G: Huybrecht Brest, Jacob Coets, Clara van den Bogaert.
- 28-9 Elisabeth, O: Dhr. Gijsbert de With en Joffr. Anna Paix d'Altro, G: Anthoni de with, Dirck van Eemont, Geertruyd van dr. Beest, Elisabeth Grevenraet, wed. van dhr. Balthasar van Dortmont.
- Aernout, O: Aernout d'Lhommel en Janneken Lhommels, G: Jacob Alrichs, Joffr. Catharina van der Venne, huysvrouw van dhr. Jacob le Maire.
- 2-10 Ernest, O: Martinus Hartzberger en Sara Hartzbergers, G: Abraham van Stricht, Elisabeth van Hoorn, huysvrouw van dhr. van Beverwaert.
- 5-10 Bastiana, n., O: Joan, neger en Ysabella, negerinne, G: Pantaleas, Maria.
- 9-10 François, O: Hendrick Beckraing en Elsjen Jans, G: Dhr. François Sweerts, Pieter van Loo, Catharyna Heede, huysvrouw van Abraham Schoor.
- Christoffel, O: Hendrick Pieterss van Luckstadt en Geertruyt Pieterssen, G: Coenraet Helt, Cornelis Struys, Tythe Evers, Neelche Wolf.
- Sara, O: Maria.
- 16-10 Francijntje, O: Riwart Davidtsen en Maria Franssen, G: Claes Janssen, Wijntge Jans, Janneken Roelofs.
- Pieter, O: Jan Pieterssen en Maritje Elias, G: Cornelis Pieters. Valck, Jan Elbertsen, Lysabeth Masuers.
- 16-11 Johannes, O: Haye Jarckes en Magdalena Claesdr., G: Nicolaes Brasch, Geertruyt van Heyst.
- Gerrit, O: Jacob Tiboul en Anna de Haen, G: Abraham Schoor, Jan Rookessen, Geertruyt van Beveren.
- Jacobus, O: Petrus Ongena en Anna van Kuyck, G: Dhr. Jaques Ouziel, Hester de Block.
- Maria, negerinne, O: Ventura en Philippe, G: Annycque.
- 20-11 Hesther, O: Jan Janssen en Sara Janssen, G: Johannes Apritius, Hester Kinghsland.
- Margarita, O: Garacia en Esperance, swarten, G: Garacia, Maria, swarten.
- 27-11 Amelia, O: Gillis Venant en Amelia Sabits, G: Christoffel Ayerschettel, Jffr. Anna Overschie.
- Tobias, O: Tobias Commersteys en Barbara Commersteys, G: Nicolaes Byma, Jffr. Ursula Barbara.
- Adriaen, O: Jan Codde en Aelken Lems, G: Joos de Moor, Jacob Thierens, Helena Dircks, Catharyna Codde.
- 7-12 Paulus, O: Adolf Verelst en Janneke Jans, G: Jan Pietersen, Jan Rodius, Anneken Janssen.
- Vrouwtie, O: Thomas Gerritsen en Anneken Thomas, G: Jurriaen Albertsen, Vrouwtien Gerrits.
- Bastiaen, O: Jan de Mory en Anna de Mory, negers.

- 11-12 Anna Catrina, O: Christiaen Richter en Anna Lucas, G: Paul Creuts Muller, Esgen Hillebrants, Ariaentgen Valcks.
 - Anna, O: Antoni Pieters, G: Jan Salvo, Catita.
- 14-12 Anna Darber, O: Hans Coenraet en Barentge Straetmans, G: Dirck Pauwels, Grisella Lits.
- 18-12 Johannes, O: Jacobus le Maire en Catharina van de Venne, G: Isaacus le Maire, Maria Mercier.
 - Joan Rodrigo, O: Clara Rodrigo, G: Marten Wouters, Joanna Ribero.
- 21-12 Elsje, O: Antony de Clerk en Harmtge Caspers, G: Hans Fredricksen, Sara Janss.
- 25-12 Hendrick, O: Hendrick Duycker en Willemina van Gasel, G: Cornelis van Gasel, Christina van Ceulen.

1651

- 1-1 Roeloff, O: Wijnant Roelofsen en Maria Winants, G: Joost Claesen, Hendrick Kerckhoff, Celitge Jans.
 - Joaö, O: Michael en Marquita, G: Simaö, Antonica.
 - Joaö, O: Francisco, G: negers.
- 15-1 Andries, O: Manoel en Luzia, negers, G: negers.
 - Francisco, O: Samuel en Katharyna, G: Manoel da Cunha, Francisca.
 - Helena, O: Christoffel Trampelaer en Joanna Ribeiro, G: Aernout van Tongerlo, Anna Dieprings.
- 22-1 Johannes, O: Jan Janssen van Londen, G: Louis Guspín, Jacob de Boos, Sibilla Zrinckt.
- 1-2 Jacobus, O: Jan Lusy en Jacomijntien Almire, G: Hugo Meyer, Noë de Bellaber, Margriet Minnis.
 - Clara, O: N.N. en Esperance, G: Philippe, Maria Schut.
- 5-2 Anna Margrieta, O: Hans Dam en Anna Maria, G: Christoffel Wagener, Margrieta Bax.
 - Matthijs, O: Claes Pieterssen en Trijntge Pieters, G: Herman Hageneut, Matthijs Draver, Anna Heyns.
 - N.N., O: Jan Dirckxen en Anna Rems, G: Hendrick Elbertsen, Geertruyt van Hoerboeren.
- 8-2 Catharyna, O: Hugo de Meyer en Anna Rijckers, G: Jonkhr. Carel van Gladio, Cornelia Byma.
- 12-2 Gregorius, O: Elias Vinck en Margarita Croes, G: Mattheus Post, Anneken Dieprinck.
 - Herman, O: Lucas Hermanssen en Trijntie Hermans, G: Jurriaen Aelbersen, Janneken Harmans.
 - Jannetge, O: Jan Vogels en Anna Maertens, G: Barent Eckhoff, Jacomijntgen Velthuyzen.
- 15-2 Johannes, O: Jacob Houts en Eva Ciffert, G: Jan Rokus, Jan Mines, Trijntgen Schots.
- 5-3 Pieter, O: Pieter de Mey en Cecilia Pieck, G: Jacques van Dalen, Susanna de Brae.
 - Lucretia, O: Garcia Mattheus en Catharina, negers.
- 12-3 Janneken, O: Cornelis Verrune en Geerthen Nels, G: Marten Adriaenssen, Neelthen Nels.
- 25-3 Rebecca, O: Thomas Wicx en Catharyna Wicx, G: Anthony van Nielen, Isaak de Rasere, Ursula Barbara (van Schoonenburgh), huysvrouw van majoor ten Berge.
- 26-2 ! Feyken, O: Hendrick Schaers en Gebken Jans, G: Hendrick Bickeryng, Jan Teunissen, Feycken Jans.
- 5-4 Joost, O: Hendrik Ernst en Apollonia Martens, G: Hendrick Franck, Juriaen van Keppel, Baertjen Hasselyngs.

- 30-4 Abigail, O: Anthoni Dengremont en Anna Focke, G: Ysaac Ypelaer, Cecilia Ruts.
- 7-5 Jacomijntien, O: Symon Denys, G: Jaecques Vallot, Lisabeth Christoffels.
- Willem, O: Jacob Dysen en Magdalena Jacobs, G: Feycke Pieters, Derick Boeyse, Anna Hendricx.
- Joan, O: Francisco en Esperance, G: Alexander, Catharina.
- 10-5 Appolonia, O: Davidt van Keyssel en Clara van den Boogaert, G: Jacob Hamel, Geertruyt van dr. Hoornenburgh.
- Lijsbeth, O: Jan Pieters. van Stockholm en Gretien Janssen, G: Joris Janssen, Lysabet Govertsen.
- 17-5 Anneken, O: Juriaen Probatsey en Hilleken Aerts, G: Jan Reynertsen Spits, Dirck Pieterssen Bijl, Geertien Adriaenssen, Margarita Paccen.
- Anna, O: Paul Corismo en Catharyna Calbary, G: Digo Loores, Bastiä Parrera.
- 21-5 Sigismundus, O: Francois Montanier en Dorothea Chatvelt, G: Matthys Draver, Johannes de Man, Roelesken Oliviers.
- 24-5 Anna, O: Daniel Ross, G: Willem Carpentier, Willem Robbeson, Anna Philips.
- Margarita, O: Manoel en Maria, G: Pieter Comondonga, Maria, negers.
- 28-5 Benjamin, O: Willem Mertenssen en Barber Robbertson, G: Captⁿ Benjamin van Sijgen, Francois Carpenter, luyt, Geertruyt van Goer, huysvrouw van dhr. majoor Hartsbergen.
- Willemyna, O: Pieter Lenorge en Geertruyt Mookers, G: Majoor Willem ten Berge, Coenraet Hilt, Rudolfina Oliviers.
- 31-5 Anna, O: Jan Barentsen en Sciëna Robberts, G: Jacques van Dale, Cornelia Dircx, huysvrouwe van dhr. commiss^s Duynkercker.
- Isabel, O: Christoffel Pineau en Madanella Schoed, G: Johan de Pes, Andresa.
- 4-6 Pieter, O: Jan Pieterssen en Elisabet Blanckers, G: Adriaen Fredericx, Hans Marla, Elisabeth Janssen.
- Catharyna, O: Hans Scherff en Anna Steenbackers, G: Steven Egbertsen, Trinthen Jochems.
- Sara, O: Jan Cornelissen Cruyt en Trijn Jans, G: Pleuntgen Arents, Mertte Wouters.
- Elisabeth, O: Thomas van de Montel en Maria van Vise.
- 7-6 Cornelis, O: Hendrick Kieupel en Geertruyt Kieupel, G: Cornelis Carnon, Cornelis Adriaenssen, Geertruyt Verbeecq.
- 11-6 Francisco, O: Bastiaen Congo en Catharyna Congo.
- Francisco, O: Antony Congo en Maria, G: Poulus de Commenca, Loffina, molaettin.
- 21-6 Theodore, O: Francois van Linden en Judich Dircx, G: Dhr. Jaecq. Ouziel, dhr. Quiryen Spranger, Juffr. d'Sweerts.
- 25-6 Antonio, O: Jan Congo en Catharina Angola, G: Pedro Congo, Catharyna Angola, Maria Angola.
- 28-6 Aeltien, O: Frans Willems en Hendrickje Franssen, G: Hillebrant Colder, Janneken Adams.
- 2-7 Dirck, O: Jan Dircksen en Swaentjen Gijsberts, G: Gerrit Cornelissen, Jan Philipsen, Cornelis Boom.
- 5-7 Johannes, O: Jan Derdenne en Maria Hoseth, G: Pieter de Mey, Floris Schetteljon, Annesse Pick.
- Barbara, O: Anthony Dies en Sperance, G: Francisco Rodrigos, Barbara Gomes.
- 12-7 Francisco, O: Magdalena, G: Flips, neger vant Gasthuys, Annika Yuliano.
- 19-7 Domingo, O: Domingo en Juliano, G: Bartholomeus Achttoon.
- 22-7 Domingo, O: Camria en Angela, G: Antony, Lusile.
- Francisco, O: N.N. en Lowiesa, G: Andrea, Sperance.

- 26-7 Frederick, O: Jan Valentijn en Gaertruyt Broves, G: Hans Jacobs, Thomas Poul, Lisabeth Ancken.
 30-7 Anna, O: Nicolaes Hanting en Maria ..., G: Pieter Maes, Gerrebristsen Hessels.

-wordt vervolgd-

SPROKKEL

VANUIT WESTKAPELLE NAAR AMERIKA VETROKKEN PERSONEN (1802-1890)

25 febr. 1802	Kornelis, Maarten en Dommis Huibregtse.
Jan Meier	Willem Minderhoud en Marinus Huibregtse.
28 mei 1867	1 april 1886
Johannes Kwekkeboom, Johanna Minderhoud	Willem, Lauwerina, Willem, Jan en Cornelis
en Jan en Johannes Kwekkeboom.	Lievensen.
27 juli 1880	maart 1887
Machiel Huibregtse en Adriana Wouters.	Hendrik Lauwerse.
3 juni 1881	2 mei 1887
Kornelis en Johanna Minderhoud.	Aarnout Gabrielse en Susanna Leinse Hui-
17 juli 1881	bregtse.
Janis Roelse, Tannetje Peene en Pieter en	2 juni 1887
Janna Roelse. Leuntje Roelse en Willemina	Willem Lauwerse.
Roelse.	3 juni 1887
19 juli 1881	Jacob Johz. Minderhoud en Susanna Sander-
Adam Adriaanse en Laurus, Jacobus, Maatje	se.
Brasser.	27 juni 1887
5 nov. 1881	Levinus Huibregtse, Maatje Geertse en Aar-
Lourus de Witte, Piernella Gabrielse en	nout en Jan Huibregtse.
Willemina en Willeboord de Witte.	11 juli 1887
16 febr. 1882	Huibregt Brasser.
Willem Verhulst, Jacoba Josse en Lauris,	3 aug. 1887
Jacob, Martina, Noach, Piernella en Wil-	Lourus Verhage.
lem Verhulst.	7 juli 1888
14 maart 1882	Pieter Daane, zijn zuster Piernella Daane,
Jan Lievensen en Jacomina Verhage.	Kornelia Hendrikse en Maatje Daane.
15 maart 1882	11 april 1890
Pieter Bimmel.	Piernella Josse (moeder) en Aarnout, Jo-
17 mei 1882	hanna, Jan en Hendrik Minderhoud (kinde-
Adriaan Huibregtse en Leuntje Pauwelse.	ren).
22 mei 1882	
Adriaan Dirkse.	Naar Transvaal (Zuid-Afrika) vertrokken in
4 maart 1884	deze periode op 1 juli 1884: Adriaan Leunis
Izaak, Roeland en Adriaan Leinse.	van Rooijen en Hendrik Minderhoud.
18 maart 1886	

J. Lous, Goes.

**Personen begraven op Old Platte City Cemetery, Platte, S.D.,
Memento Mori Cemetery, Friesland, S.D., en Edgerton Cemetery,
Edgerton, S.D. (19e en 20e eeuw)**

(Een bewerking van de lijsten opgemaakt i.v.m. het South Dakota Project Cemetery Information)

door J.H. van der Boom

De eerste Nederlanders in dit gebied vestigden zich in de plaatsen Old Platte, Friesland en Overijssel (later Edgerton). Er bestaan inventarisaties van de begraafplaatsen van de drie nederzettingen waarvan hieronder een bewerking wordt afgedrukt. Ik heb gemeend de totale lijsten te moeten bewerken, wat betekent dat ook immigranten van niet-Nederlandse afkomst op de lijsten voorkomen. Deze namen zijn echter ook van belang, al was het alleen maar omdat afstammelingen van Nederlanders niet altijd binnen hun eigen etnische minderheid huwden.

De hier gepubliceerde lijsten zijn alfabetisch op achternaam en daarna alfabetisch op voornaam samengesteld. De Amerikaanse schrijfwijzen zijn gehanteerd zoals ze op de lijsten werden aangetroffen, wel zijn verwijzen opgenomen (bijvoorbeeld: Voort, van der - zie VanDerVoort). Voor de geïnteresseerden: meer informatie over de families die in de lijsten worden genoemd zijn te verkrijgen bij de auteur van dit artikel, die reeds zeven jaar vrij intensief onderzoek doet naar Nederlandse families in Charles Mix County, S.D. en hun geschiedenis. Hij fungeert dan ook als Europees contactpersoon voor de Charles Mix County Genealogy Society (Heritage Club of Platte).

De eerste van de drie lijsten betreft het Old Platte City Cemetery. De inventarisatie (van de grafstenen) werd i.v.m. het registratie-project opgemaakt in 1983 en in 1985 nog eenmaal aangepast en gecorrigeerd. Verantwoordelijk voor de samenstelling was Mrs. Anna Kuipers te Platte, S.D. De begraafplaats wordt, hoewel zeer zeldzaam, nog wel gebruikt.

Op alle originele lijsten wordt bij elk graf ook een grafnummer en een 'lot' nummer gegeven. Ook wordt aangegeven of de begraven persoon een oorlogsveteraan was. Old Platte ligt even ten noordwesten van het huidige Platte. Het werd verplaatst toen de Chicago, Milwaukee & St. Paul Railroad in 1900 een (eind)station en rangeerplaats projecteerde en bouwde even ten zuidoosten van de reeds bestaande nederzetting.

De tweede lijst betreft de begraafplaats 'Memento Mori' in Friesland, S.D. Het plaatsje Friesland bestond slechts in de periode 1883-1886. De kerkelijke gemeente Friesland werd op 14 febr. 1883 gesticht. In 1884 werd het nabij gelegen plaatsje Tooktay opgeheven als postadres en ingelijfd bij Friesland. In 1886 werd Friesland zelf opgeheven en ging op in Edgerton. Tegenwoordig is er van het plaatsje niets meer te bespeuren op de begraafplaats na.

De inventarisatielijst van de begraafplaats werd opgemaakt in oktober 1981 door Cora. A. DeJong. In de bewerking van deze lijst treft u namen aan voorafgegaan door een asterisk (*). Van deze graven en begraven personen is onbekend waar zij zich op de begraafplaats bevinden.

De derde lijst betreft Edgerton Cemetery. Edgerton, gelegen in Signal Township, Charles Mix County, S.D. Het ontstond in 1885 en werd gesticht door Nederlanders, die het eerst Overijssel (Overisel) noemden. Edgerton (Overijssel) werd nog vergroot door het overbrengen van de gebouwen van het gehucht Darlington in 1885. Edgerton werd gesticht door de Nederlandse

immigrant H.F. Mos op 25 september 1885. Reeds in 1900 vond een ontvolking plaats omdat om de reeds boven geschetste reden de bevolking vertrok naar Platte.

De inventarislijst van Edgerton Cemetery is de oudste van de drie en dateert van 20 juni 1941.

De begraafplaats is gelokaliseerd in lot 2, sectie 2. Het eerste eigendomsbewijs staat op naam van de *Holland & German Graveyard Association for Edgerton, South Dakota & vicinity*.

Lijst 1 Old Platte City Cemetery

Aardapple, Francis	1918 3 j.	Boysen, Elsie	baby
Adams	baby	Brewster, Bernherdina	1908 74 j.
Adams, Edna	1897 kind	Brewster, G.F.	1934 79 j.
Adams, Ella		Brewster, Laura	1905 55 j.
Adams, Frank	1903 40 j.	Brill	baby
Anderson, Agnes	1899 1 j.	Brill, Albert	1901 28 j.
Anderson, Charles	1935 70 j.	Brill, Bryan	1977 82 j.
Anderson, Clara	1918 57 j.	Brill, Carrie	1923 69 j.
Anderson, Hannah	1904 69 j.	Brill, Edna	1919 6 m.
Anderson, Ina (tweeling)	1890 kind	Brill, Harold	1903 2 d.
Anderson, Ira (tweeling)	1890 kind	Brill, Maxim	1922 75 j.
Anderson, Lewis		Brosn, Roy	
Anderson, Llewellyn	1918 70 j.	Brown	baby
Anderson, James W.	1915 82 j.	Brown, Eliza	76 j.
Anderson, Joseph R.	1909 67 j.	Brown, James	72 j.
Anderson, Mary. E.	1910 70 j.	Brown, Wilfred	68 j.
Austin, Fred	65 j.	Bruggeman, Grace	1930 44 j.
Baartman	baby	Bruggeman, Henry	1951 74 j.
Baartman, Marie	1897 54 j.	Bruinewoud, R.	1916 65 j.
Baker, Effie Bell	1903 22 j.	Buchtel	baby
Bartels	baby	Buchtel	baby
Beetsma, Peter	1906 32 j.	Buchtel	baby
Beebe, Cha(rl)e(s)	66 j.	Buchtel	baby
Beebe, Geo(r)ge E.	81 j.	Buchtel, Mrs. Bob	45 j.
Beebe, Pearl		Buck	baby
Beebe, Ruth	63 j.	Buck	baby
Beebe, W.L.	1942 79 j.	Buck, Mrs. L.	
Beetsma, Akke	1910 60 j.	Buurma, Gertrude	1923 57 j.
Beetsma, Joe	1917 68 j.	Buurma, Martin Sr.	1907 53 j.
Bennett, Bud		Buurma, Martin Jr.	kind
Bennett, Emma	1929 73 j.	Buurma, Nick	1928 39 j.
Bennett, James	1904 18 j.	Chamberlain?	
Bennett, Jesse	1891 62 j.	Chamberlain, Frank	1931 79 j.
Bennett, Margaret	60 j.	Chamberlain, Mary	1938 78 j.
Bennett, Will	1931 83 j.	Chamberlain, Walter	1909 12 j.
Bessey, Lucy W.	1969 73 j.	Christiansen, Hans	1905 54 j.
Behm, Mrs. John (Elizabeth)	1905 76 j.	Christiansen, Emma	1939 79 j.
Blodgett	baby	Cooley, Mrs. Alta	1905 35 j.
Boom, van der - zie VanDerBoom		Cooley, C.V.A.	1934 64 j.
Bossen, Esther	7 m.	Cooley, David	1905 5 m.

Davis, Anna	1890 29 j.	Fulwider	baby
Davis, Annie	1899 20 d	Fulwider, Ben	75 j.
Davis, Cha(rle)s P.	1932 73 j.	Fulwider, Irving	1892 kind
Davis, Dorothea E.	1930 kind	Fulwider, J.A.	72 j.
Davis, Harry	1888 20 j.	Fulwider, Rachel	1936 82 j.
Davis, Henry A.	1957 55 j.	Gleason, J.B.	kind
Davis, Jessie	1892 8 j.	Graf, Steven	kind
Davis, Laura	1963 81 j.	Graham, Alan	1905 10m
Davis, Roy	1892 6 j.	Gray, Joe	
DeJong, Holst	1933 24 j.	Gray, Mertland	1905 26 j.
DeJong, Mrs. J.D.	1907 76 j.	Groen, Albert	1920 kind
DeJong, Louis	1922 kind	Groen, Elizabeth	1921 38 j.
DeJong, Rense	1917 65 j.	Groen, Hankje	1923 81 j.
DeJong, Sipke	1905 33 j.	Groen, Joe	1957 80 j.
DeJong, Sipke	1933 28 j.	Groen, Johannes	1925 86 j.
DeVries	baby	Hampton	baby
DeVries, Anna	1917 kind	Hampton, Mr.	
DeVries, Cornelia	1973 91 j.	Hampton, Abe	75 j.
DeVries, Jacob	1884 16 j.	Hampton, Cha(rle)s	1918 30 j.
DeVries, John	1934 63 j.	Hampton, Cora May	1939 74 j.
DeVries, Kars	1901 68 j.	Hampton, Mrs. D.	
DeVries, Katie	1898 23 j.	Hampton, Marcus	1931 72 j.
DeVries, Maria	1914 79 j.	Harben, Bert	25 j.
Dill, Anna E.	1900 11m	Harben, Guy	1906 17 j.
Dyk, Gerrit	1891 69 j.	Harcksen - zie Harckson	
Dyk, Gerrit	1907 36 j.	Harckson (=Harcksen), Antonia	1898 kind
Dyk, Govert	1905 kind	Harvey	baby
Dyk, Henrietta	1952 64 j.	Harvey	baby
Dykema, Grietje	1925 51 j.	Harvey, Geo(rge)	1957 77 j.
Dykema, John	1963 95 j.	Harvey, Mrs. Geo(rge)	1917 34 j.
Dykman, Fred	1979 87 j.	Harvey, Norman	1887 50?j.
Dykman, Harm	1925 61 j.	Hemesen	baby
Dykman, Jantje	1924 67 j.	Hemesen	baby
Dykstra, Ane	1918 19 j.	Hiemstra, Annie	1934 2 j.
Dykstra, Mrs. D.	1902 28 j.	Hiemstra, Hyltje	1939 57 j.
Dykstra, Mrs. D.	1906 34 j.	Hiemstra, Roeloje (Roelofje?)	1965 77 j.
Dykstra, Joseph	1930 59 j.	Hiemstra, Zwaantje	1911 6 m.
Edmunds, Ena		Hiemstra, Zwaantje	1911 27 j.
Edmunds, John	1907 49 j.	Hockey	baby
Edmunds, John	1909 1 j.	Hockey, Amanda	1961 89 j.
Elfes, Theo(dore)		Hockey, Geo(rge)	1944 73 j.
Elfes, Mrs. T.		Hoef, van de - zie VanDeHoef	
Eliason (jongen)	kind	Hoffman, James	1911 kind
Fredine, Anna	1933 71 j.	Hussey, Chester	1907 kind
Fredine, Hans	1905 85 j.	Hussey, Gus S.A.	1935 65 j.
Fredine, Margareta	1910 88 j.	Jacobson, Mrs. Lars	1890 34 j.
Fish, James	1911 18 j.	verplaatst naar New Platte Cemetery	
Fish, Lovel	1907 57 j.	Johnson, Elizabeth	1906 50 j.
Fish, Mary Ann	1937 77 j.	Johnson, Toar	80 j.
Fox	baby	Jong, de - zie DeJong	

Jonker, J.		Oldecamp, Henry	1930 65 j.
Judstra, Albert	60 j.	Oly, Cornelius	1921 72 j.
Judstra, Claus (Klaas?)	95 j.	Oly, Nellie	1929 78 j.
Judstra, Ekie	1960 65 j.	Oosterkamp (jongen)	kind
Judstra, Hendriekie	1949 76 j.	Pederson, Anna	1909 72 j.
Killewinger, Mrs. H.		Pederson, Peter	1937 64 j.
Kimball, Perry	1908 1 j.	Perkins, Carrol	1929 67 j.
King, Ella Marie	1971 45 j.	Perkins, Della	1904 42 j.
King, Henry	1976 73 j.	Petersen, Verna	1910 3 m.
King, Mrs. W.A.	75 j.	Phiefer, Alice	1946 81 j.
Kirk, Geo(rge)		Phiefer, Cora	1947 47 j.
Kuil, John B.	1937 53 j.	Phiefer, Johnny	1904 kind
Kuipers, Aaltje	1921 93 j.	Phiefer, Klaas	1934 70 j.
Kuipers, Adeline	1943 80 j.	Phiefer, Leonard	1982 85 j.
Kuipers, Albert	1904 74 j.	Pranger	baby
Kuipers, Albert	1977 88 j.	Pranger, Folken	1948 78 j.
Kuipers, Bertha	1934 kind	Pranger, Grace	1911 76 j.
Kuipers, Brenda	1954 kind	Pranger, Harm	4 m.
Kuipers, Dena	1969 73 j.	Pranger, Johanna	1949 82 j.
Kuipers, Henry	1923 10 j.	Pranger, Ryan	1905 77 j.
Kuipers, Henry	1936 77 j.	Reese, Eddie	
Kuipers, Jeannette	1968 79 j.	Reese, Hugo	1905 2 j.
Kuipers, Lutye	1950 63 j.	Richard, Clarence	12 j.
Kuipers, Mary	1940 41 j.	Roberts, Anna S.	1908 70 j.
Kuipers, Nina	1983 62 j.	Roberts, Harry	1956 74 j.
Kuipers, Peter	1958 56 j.	Roberts, Henry	1918 78 j.
Lammers, Anneke	1934 76 j.	Roberts, Orville	1945 75 j.
Lammers, Jantina	1951 47 j.	Russel, Inez	1950 72 j.
Lammers, Rita Mae	1939 2 j.	Russell, Cora	1939 72 j.
Leguit, Mary	1973 69 j.	Schaapman, Dena	1945 58 j.
Leguit, Mary Ole	1911 36 j.	Schaapman, Gerrit	1905 60 j.
Lubbinga	baby	Schaapman, Henry	1929 54 j.
Luurs, Anna	1979 77 j.	Schaapman, Jennije	1924 77 j.
Luurs, Dick	1975 84 j.	Schellenberger, Ricka	1907 49 j.
Luurs, Donald	1951 kind	Schellenberger, W.M. (man)	
Luurs, Grace	1928 6 j.	Schmidt, Anna	1919 33 j.
Machenstedt	baby	Schoenrock (jongen)	baby
McDonald, Lois	1907 3 j.	Schoenrock, Albert	1908 56 j.
Mellema, Aaltje	1935 79 j.	Schoenrock, Anna	1922 61 j.
Mellema, Ane	1910 65 j.	Schoenrock, Max	1903 18 j.
Mellema, Anna	1910 58 j.	Schwers, Anton	1945 84 j.
Mellema, E.D.	1892 58 j.	Schwers, Dieuke	1898 27 j.
Mellema, Siebren		Schwers, Jenny	1954 58 j.
Muckey, Gilbert	1935 37 j.	Seese, Catharine	1901 55 j.
Munger, H.		Shoemaker, Franklin	1920
Nies, Gerrit	1932 80 j.	Spencer, Anna	1941 59 j.
Nies, Gerry	1891 6 m.	Strand, C. (man)	69 j.
Nies, Mary	1924 63 j.	Suiter, Mary (Mrs. Frank)	1908 26 j.
Niewenhuis, C.	kind	Taylor (tweeling)	1900 kind
Oldecamp, Elizabeth	1963 95 j.	Taylor, Anna	1897 37 j.

Taylor, Elizabeth	1900 69 j.	Vogel, Cora	1947 79 j.
Taylor, J.M.	1908 56 j.	Vogel, Leonard	1900 43 j.
Taylor, Lamb	1915 84 j.	Vogel, Sadie	1980 83 j.
Taylor, Maggie	1902 31 j.	Vorst, Mamie	1974 80 j.
Thomson, A.E.	kind	Vorst, Regina	1980 67 j.
Thomson, John	1928 81 j.	Vorst, W(ille)m	1940 56 j.
Thomson, Mary	1910 59 j.	Vries, de - zie DeVries	
Thomson, Thomas	1937 86 j.	Watson	1884 baby
Timmer	baby	Watson, Emma	1917 68 j.
Tomlinson, Mrs. T.E. en		Watson, Mrs. J.	
Tomlinson	baby	Watson, James	66 j.
samen in een graf		Watson, Wellington	1905 68 j.
Towler, Mrs. Jno.		Waugh, John	1902 49 j.
Underwood, Grace	1916 43 j.	Waugh, Will	1903 40 j.
Underwood, Lester	1956 59 j.	Weaver, Harry	1926 kind
Underwood, Parker	1906 5 j.	Weaver, Henry	1938 46 j.
VanDerBoom, Govert	1895 44 j.	Weaverling, Elmer	1910 2 j.
VanDerBoom, Maria	1927 79 j.	Westerhuis, Alice	1964 80 j.
VanDerVoort	baby	Westerhuis, Arend	1985 71 j.
VanDerVoort	baby	Westerling (meisje)	1910 baby
VanDerVoort	baby	Wever, Jan Arend	1907 49 j.
VanDerVoort	baby	Wever, Westly	1914 57 j.
VanDerVoort, Mrs. A.	1930 65 j.	Wheeler, Leonard	1903 kind
VanDerVoort, Abe	1906 43 j.	Wiens	baby
VanDeHoef, Tuenis	1934 81 j.	With, Caroline	1931 kind
VanGraf, Grietje	1906 41 j.	Woudstra, Gerben	1922 6 m.
Vincent	baby	Woudstra, Janna	1908 61 j.
Voetberg, Dora	1969 82 j.	Woudstra, Libbe	1932 81 j.
Voetberg, Edward	1934 55 j.	Wright	baby
Voetberg, Mrs. R.	1912 70 j.	Wynia, Gerrit	1917 6 j.

Lijst 2

Memento Mori Cemetery, Friesland, S.D.

*Anderson (kind van Marie)	1885	DeHaan, Trijntje (Meijer)	1913 68 j.
Brock, Gebie (Meyerink)		DeWaal (kind van Harm)	1916
(overl. juni)	1941 78 j.	DeWaal (kind van Yenni)	1926
Brock, John (overl. maart)	1933 71 j.	DeWaal, Aaltje (Schuiling)	1925 50 j.
Brock, Meinte (overl. nov.)	1909 24 j.	DeWaal, Harm	1901 kind
Bultsma, Hendrik (overl. sept)	1921 78 j.	DeWaal, Harm	1934 71 j.
Bultsma, Hendrikje (overl. 8 jan)	1895 8 j.	DeWaal, Jan Harm	1911 11 w
Bultsma, Jantje	1893 11 j.	DeWaal, Maud	1914 16 j.
Bultsma, Jantje (Boltjes)		Dijk, Flora (Wachter)	1915 61 j.
(overl. 9 aug)	1910 56 j.	Dijk, Wiebrechje	1899 2 m.
Bultsma, Tjeerd (overl. dec)	1914 kind	Dijk, Jurien	1899 50 j.
Buren (vr. van Siebe)	1888	Dyk, van - zie VanDyk	
Buren, Siebe (overl. april)	1901 44 j.	Dyk, Rein (K.W. Dyk)	1898 8 d.
Dam, van - zie VanDam		Dyk, Wiebrigje (Dykstra)	1916 81 j.
DeHaan, Andrew	1903 26 j.	Dyk, W(ille)m K.	1935 kind

Dyk, Wybe K.	1922 83 j.	Munneke, Hendrik	1913 kind
*Dijksterhuis, Forziena	1885	Nieveen, Martin	1899 68 j.
*Dykstra, Pieter	1887 55 j.	Nieveen, Martje (Smit)	1908 76 j.
Dykstra, Wapke (dr. van Willem)	1887 3 m.	Onbekend	1911
*Dykstra, Willem (zn. van Willem)	1885 4 m.	Pilon, Antje (VanDerLaan)	1899 67 j.
Ferwerda, Pieter	1882 1½j.	*Pool, Cornelia (dr. van Tiete)	1890 3 m.
Franssens	kind	Reinders, Fred	1905 baby
Franssens, Alvin (zn. van Hendrik Franssens)	1935 21 j.	Ringling, Johanna Winnie	1921 10 d
Franssens, Atje	1907 31 j.	*Timmer, Berendina (dr. van Jan)	1885 8 d.
Franssens, Martinus	1916 74 j.	*Tolsma, William (zn. van Jan)	1891 6 j.
Franssens, Remanus (zn. van Martinus Abels Franssens)	1901 21 j.	VanDam (meisje half tweeling)	1904 baby
Franssens, Sietsche (dr. van Abel D. Franssens)	1889 5 d.	VanDam (als boven)	1904 3 d.
Franssens, Trijntje (vr. van Martinus Abels Franssens)	1901 59 j.	VanDam	1905 baby
*Grommers, Siebrick	1887 25 j.	VanDam, Cornelia (VanDerZouwen; vr. van Teunis VanDam)	1914 47 j.
Haan, de - zie DeHaan		VanDam, Pieter Arie	1913 4 m.
Hoeksema, Anje (Annie)	1901 32 j.	VanDam, Teunis Jr.	1915 18 j.
Hoeksema, Antje (overl. in Mich. herbegr. hier in 1891)	1889 21 j.	VanDam, Teunis Sr.	1941 77 j.
Hoeksema, Berend	1912 74 j.	VanDam, Walter	1928 49 j.
Hoeksema, Klaas B.	1892 27 j.	VanDam, Wouter	1923 21 j.
Hoeksma, Jantje	1919 89 j.	*Vander Goot, Trijntje (DeHaan)	1890
Hubbling, Harm	1910 3 j.	VanDyk, Wopke (geb. Coree)	1890 69 j.
Koopal, Anna (DeBoer)	1911 30 j.	Waal, de - zie DeWaal	
Koopal, Sybrand	1954 74 j.	Weidenaar, Meinte	1890
Koster (zn. van E.Y. Koster)	1901 3 m.	Wynia (zn. van Sam)	1913 1 m.
Koster (kind van E.Y. Koster)	1903 baby	Wynia (dr. van Sam)	1932 9 d.
Koster (kind van E.Y. Koster)	1908 baby	Wynia, Lucretia [Lucretia] (dr. van Klaas F. Wynia)	1889 2 m.
Koster, Jouke	1908	Zylstra (kind van Rein)	1902 baby
Kuil, Dethmer	1913 11m	Zylstra (kind van Rein)	1905 baby
Meijer, Hielkje	1899 79 j.	Zylstra, Geertje	1901 63 j.
Meijer, Jacob	1903	Zylstra, Jacob (zn. van Douwe)	1893 3 m.
*Meijer, Jan	1887 69 j.	Zylstra, Jacob (zn. van Rein)	1894 7 j.
Middel (kind van Burt)	1921 3 m.	*Wynia, Jan (zn. van Gerben)	1884 9 m.
		Zylstra, Jeltje (vr. van Pieter S. Zylstra)	1903 54 j.
		Zylstra, Petronella	1920 49 j.
		Zylstra, Reink [Rienk] R.	1913 78 j.

Lijst 3

Edgerton Cemetery, Edgerton, S.D.

Beltman, Albert	kind	Beltman, Henry J.	
Beltman, Anne R.		Beltman, Jan Hendrick	1932 90 j.
Beltman, Evert	1895 57 j.	Bennebroek, J.F.T.	1915 70 j.
Beltman, (vr. van Evert)		Bennebroek, Lady	1895 50 j.
Beltman, Gertie	1890 3 j.	Boer, Jan	1928 96 j.
Beltman, H.F.	1884 54 j.	Boltjes	kind

Cool, Helen	1899 3 m.	Mos, Harm	
(herbegr. in Old Platte City cemetery en vandaar herbegr. in New Platte City Cemetery)		Nelson, Ed. M.	1897 31 j.
DeLange	kind	Onbekend	
Hackeman, Joe		Onbekend	
Hippen	kind	Onbekend	
Hippen, Anton	1893 kind	Onbekend	
Hippen, (vr. van Anton)		Rysavy, Jean M. (overl. 20 jan)	19442 M.
Hippen, Anton Jr.	1888 20 j.	Short, Thomas A.	1891 29 j.
Hippen, Bertha	kind	Smit, John	1927 72 j.
Hippen, Dena	1917 13 j.	Smit, (vr. van John)	1918 66 j.
Hippen, Harm A.	1908 42 j.	Smith	kind
Hippen, Harm W.	1906 84 j.	Smith	kind
Hippen, Maggie (overl. 24 mrt)	1950 75 j.	Smith	kind
Hippen, Mae		Smith	kind
Hippen, Reindert	1907 49 j.	Stringer, Harriet	1892 58 j.
Hippen, W(illia)m A.	1922 58 j.	Timmerman	kind
Hoekje (vr. van G.J.)	1929 82 j.	Timmerman, Berend	1921
Holtrop, A.		Timmerman, (vr. van B.)	
Janzen, Albert	1890 4 j.	Tinkelnberg	kind
Janzen, Roelf	kind	Tinkelnberg	kind
Janzen, Teunis	1905 11 j.	Tinkelnberg	kind
Jurgens	kind	Troll, Carl	
Jurgens	kind	Truesdal, Ross C.	1885 6 m.
Jurgens	kind	Tucker, (vr. van H.C.)	1896 41 j.
Lange, de - zie DeLange		VanZante, Jake	
Lucas, Dorothy		VanZante, (vr. van Jake)	
Luther, Conrad	1889 48 j.	Westerhuis, (vr. van [Arend])	
Luther, Cora	1907 17 j.	Westerhuis, Adeline	kind
McCarl	kind	Westerhuis, Arend	
Meyerink, Gerrit	1907 2 j.	Westerhuis, Geo(rge) A.	
Meyerink, Gertie	1898 66 j.	(overl. 14 dec)	1944 70 j.
Meyerink, John H.	1898 76 j.	Westerhuis, Gradus (ovl. 21 dec)	1946 67 j.
Mos		Westerhuis, Henry	kind
Mos		Westerhuis, K.A. (ovl. 13 nov)	1939 70 j.
Mos, (vr. van G.B.)		Westerhuis, (vr. van K.A.)	
Mos, Gerrit	1927 24 j.	(overl. 7 juli)	1951 77 j.
Mos, H.F. (overl. 7 okt)	1941 79 j.	Westerhuis, Nick A.	
Mos (vr. van [H.F.])		Zante, van - zie VanZante	

DENKT U EROM UW EMIGRANTENGEGEVENS (GEZINSSTATEN) IN TE ZENDEN
NAAR DE CENTRALE REGISTRATIE NEDERLANDSE EMIGRANTENFAMILIES?

HET CRNE KAN ALLEEN SUCCESVOL ZIJN
DOOR MIDDEL VAN UW MEDEWERKING!

STUUR UW GEGEVENS NAAR: CRNE, P/A KARDOENHOF 57, 3193 JD HOOGVLIET

De archieven van de Reformed Church in America

*(overgenomen uit Historical Highlights, Issue no. 29 (Vol. 8, No. 1) June 1989,
vertaald door J.H. van der Boom)*

door Russell L. Gasero

Inleiding

Op een populaire cartoon van een aantal jaren geleden was een man op een bergtop te zien die naar een prachtige zonsondergang kijkt. Plotseling verschijnt in de lucht de boodschap: 'Door een tekort aan belangstelling komt de toekomst te vervallen'. Vaak kunnen wij vergeleken worden met de man op de bergtop, alleen zou in ons geval de boodschap zijn: 'Door een tekort aan belangstelling komt het verleden te vervallen'.

Binnen onze organisatie hebben we de afgelopen tien jaar veel tijd besteed aan ons gemeenschappelijk en individueel verleden. Binnen onze geloofsgemeenschap hebben we in de afgelopen drie jaar veel energie en deskundigheid gebundeld om onze identiteit te onderzoeken. we moeten ons ervan verzekeren dat we tijdens dat onderzoeksproces ons verleden niet vergeten. De archieven van onze geloofsgemeenschap hebben de laatste drie en een halve eeuw een moeilijk bestaan gekend maar in het laatste decennium zijn we getuige geweest van een groei van de archieven en een toename van het belang van de archieven van de Reformed Church in America als onderzoeksbron.

Onze individuele identiteit is het resultaat van wat we hebben gedaan in de loop van ons leven. Binnen de context van de kerk is ons gezamenlijk verleden dat wat ons definieert als een Volk van God, dat wat ons als gids kan dienen voor de toekomstige groei en dient als ons collectief geheugen op onze gezamenlijke reis. De documentatie van ons verleden is het eigenlijke verslag van die reis.

Met dit artikel hoop ik de zin in het hebben van archieven aan te tonen, hoe ze gebruikt kunnen worden, waar ze zich bevinden en hoe het komt dat de archieven van onze geloofsgemeenschap in een centrale plaats bewaard worden.

Wat zijn archieven?

Iedereen is bekend met het bewaren van stukken die belangrijk zijn. We kunnen hierbij denken aan stukken in verband met gezondheid, financiële stukken, belastingpapieren, kwitanties, spaarbankboekjes en brieven van familieleden en vrienden, allemaal stukken die belangrijk voor ons zijn. Waar zouden we zijn als we niet registreerden welke giro-overschrijvingen we deden? We zouden onze gezondheid kunnen schaden als we niet bijhielden tegen welke ziekten we wel of niet werden ingeënt of als we niet bijhielden welke ingrepen in bijvoorbeeld een ziekenhuis werden gepleegd. Wat zou de belastingdienst zeggen als we geen stukken konden overleggen betreffende ons inkomen?

Zulke stukken vormen ons persoonlijk en familiearchief en zijn essentieel in het vermijden van financiële, wettelijke en persoonlijke moeilijkheden. Daarnaast hebben we allemaal wel een verzameling van brieven en papieren die we zelden lezen maar die we toch bewaren omdat ze voor ons een band betekenen met ons verleden. Brieven van onze ouders, kinderen en vrienden, allen te zamen vormen ze een verslag van voorbij gegane jaren van ons leven en geschreven herinneringen aan hen van wie we hielden en van wie we houden. Dit zijn onze archieven.

Evenals andere organisaties heeft de kerk de behoefte om het verleden te registreren. Het verleden van een organisatie is veel complexer dan het leven en verleden van een individu. Financiële handelingen, wettelijke handelingen en correspondentie vinden allemaal plaats op een veel grotere schaal dan in onze eigen levens. Iets dat vergeten wordt op het financiële vlak of iets dat wettelijke consequenties kan hebben richt binnen een organisatie veel meer schade aan, kost veel meer geld en heeft effect op veel meer mensen. Het totaal aan informatie dat dagelijks wordt geproduceerd door een geloofsgemeenschap van meer dan 900 gemeenten en meer dan 350.000 lidmaten met missionarissen die op vrijwel elk continent werken en met drie 'colleges' en twee 'seminaries' (theologische scholen) moet deskundig worden behandeld. Dagelijks wordt een enorme hoeveelheid papier geproduceerd en verwerkt, een groot deel hiervan is slechts waardevol voor de korte termijn en verliest al snel zijn waarde. Archieven worden gevormd om ons te herinneren aan onze financiële verplichtingen en afspraken. In andere archieven worden stukken bewaard omtrent het beleid en de beslissingen van de kerk en haar theologische positie. Stukken als de *Verslagen van de Generale Synode* helpen ons vast te stellen hoe onze kerk als organisatie functioneerde binnen een specifieke historische context.

De archieven zijn de pakhuizen waar alle informatie wordt opgeslagen en bewaard en de beheerder is verantwoordelijk voor het bepalen van de toekomstige waarde van de stukken en beslist welke stukken kunnen worden vernietigd. De archieven functioneren ook als een enorme database waaruit wij, als volk van God in verband met het werk voor onze toekomst informatie kunnen halen.

Archieven bevatten ook stukken die het in administratieve, financiële, wettelijke of historische zin waard zijn bewaard te worden. Dat zijn niet alleen stukken die van belang zijn in de huishoudelijke zin, die aangeven hoeveel potloden de afdeling financiën bestelde in het jaar 1978 of exemplaren van kerkblaadjes van een groot assortiment van kerkgemeenten die geen ruimte meer hebben om ze te bewaren. De bedoelde stukken zorgen voor het gemeenschappelijke verleden van onze geloofsgemeenschap, een verleden dat veel verder terug gaat dan de levens van de personen die voorkomen op de huidige lijsten van lidmaten. Als documentatiemateriaal zorgen de archieven voor een profiel van het geloofsleven binnen de *Reformed Church in America*. In hun functie als geheugen dagen de archieven ons uit te werken aan onze toekomst met de fundatie die in het verleden is gelegd als basis. Als onafhankelijke getuige laten ze zowel de slechte als de goede tijden zien, periodes van een sterke groei van het geloof maar ook periodes van moeilijkheden en afscheidingen.

Het Office of Historical Services

Het *Office of Historical Services* (Geschiedkundig Bureau) is verantwoordelijk voor het verzamelen, bewaren en de raadpleegbaarheid van de archieven van de *Reformed Church in America*. Haar belangrijkste taak is het vaststellen welke archiefstukken permanente waarde hebben en welke stukken niet (in vaktermen bekend als 'schonen'). De volgende stap is het ordenen en beschrijven van de overgebleven stukken en ze, volgens hun relatie tot de andere stukken, hun juiste plaats binnen het geheel te geven zodat het archief goed toegankelijk wordt. De beschrijving moet de structuur van het archief goed en overzichtelijk weergeven zodat men snel de gezochte stukken kan lokaliseren en opvragen (ordenen, beschrijven, inventariseren). Dit alles zorgt ervoor dat onderzoekers, studenten en andere gebruikers het door hen gezochte materiaal kunnen vinden (door de gebruikers bronmateriaal genoemd).

Ik heb het bureau vaak gekscherend het Bureau van de Chronologie, het Traditie Service Bureau of de Bewaarplaats van de handelingen van de Discipelen genoemd. Hoewel deze lange omschrijvingen als grap zijn bedoeld beschrijven ze accuraat de verschillende functies van het bureau.

In aansluiting op de archivalische taken beheert het bureau ook de *Historical Society* van de RCA en de door hen verzorgde publicaties (*Historical Highlights*, *The Dutch American Genealogist*, *Makers of the Modern Reformed Church* en *Historical Society Occasional Papers*). De archieven hebben een eigen budget dat hen wordt toegewezen door de Generale Synode en het uitvoerend orgaan van de Generale Synode, de *General Program Council*. Deze fondsen zorgen voor de financiering van de basisbenodigdheden van het archiefbeleid van de RCA.

De *Historical Society* werd opgericht in 1980 om additionele historische activiteiten en publicaties te financieren. Het budget wordt aangevuld door verschillende categorieën leden en kerkgemeenten die lid zijn.

De ruimte voor opslag van de archieven en kantoorruimte werd en wordt beschikbaar gesteld door het *New Brunswick Theological Seminary*.

Wat bevindt zich in de archieven?

Het archief van de verzamelde kerken is de voornaamste bewaarplaats voor alle stukken aangaande kerkzaken, van het laagste niveau binnen de classis tot die van de Generale Synode. De huidige verzamelingen omvatten de archieven van meer dan 150 actieve en opgeheven kerkelijke gemeenten, 45 classes, alle particuliere synodes en de Generale Synode en haar bureaux, zoals de *Board of Publication*, de *General Program Council*, de *Board of Domestic and Foreign Missions* en andere instanties die gedurende de afgelopen drie en een halve eeuw werden opgericht. Missie-archieven omvatten documentatie over activiteiten in China, Borneo, Japan, Mexico, het Midden-Oosten, India en Noord-Amerika. Onderzoekers van over de hele wereld maken regelmatig gebruik van deze bronnen voor hun onderzoek. Het is belangrijk zich te realiseren dat de archieven in eerste instantie het kerkgenootschap dienen. Het fungeren als geheugen van de organisatie die het archief gegenereerd heeft is in feite de belangrijkste taak. De beschikbaarheid voor historisch onderzoek is een sub-doelstelling van de archieven maar tegelijkertijd zijn de onderzoekers op dit vlak wel de grootste gebruikersgroep.

De archieven werden niet plotsklaps gevormd. De *Reformed Church* heeft een lange traditie waar het de betrokkenheid, de vorming en het onderhoud van haar archiefstukken betreft. Een belangrijk onderdeel van historische activiteiten van de *Reformed Church* is altijd geconcentreerd geweest op het gebruik van het verleden voor het goed functioneren in de toekomst en de groei van de kerk en haar missie. We zijn gelukkig niet gebiologeerd door het verleden maar maken er een goed gebruik van.

Men kan zich echter afvragen of de bezorgdheid om het verleden en het gebruik ervan werkelijk verder ging dan wat citaten en het gebruik in een antiquarische zin. Het nostalgische idee van de 'die goede oude tijd' is vandaag de dag erg in de mode. Zo'n idee zorgt vrijwel nooit voor een kritische blik op het verleden maar verheerlijkt het verleden en wijst kritische analyse ervan af. Van tijd tot tijd treden echter personen naar voren met de juiste onderzoeksmentaliteit. Gelukkig waren zij in staat om met weinig assistentie en nog minder financiële hulp belangrijk werk te verrichten.

De geschiedenis van de RCA archieven

De eerste kerkgemeenschap stond onder supervisie van de classis van Amsterdam in Nederland. Toen de Verenigde Staten onafhankelijk werden werd ook de kerk onafhankelijk van de Amsterdamse classis en vormde zijn eigen Generale Synode en classes. Betrokkenheid bij het goed bewaren van voor de *Reformed Church* belangrijke stukken werd al snel geuit in de eerste vorm van kerkelijke organisatie in Amerika. Onder de eerste handelingen behoorde ook het

bijhouden en bewaren van een notulenboek.

In 1785 besliste de Generale Synode dat een boek moest worden aangeschaft om ontvangen en te verzenden brieven in te registreren. Het boek moest onder beheer komen van de penningmeester (MGS, 1795:135; alle verwijzingen betreffen de *Acts and Proceedings of the General Synod*, hierna: MGS). Een paar jaar later, in 1792, wilde de synode de stukken verzamelen van de instanties die haar voorafgegaan waren, de *Coetus* en de *Conference*, en verzocht daartoe alle classes deze stukken op te zoeken en te verzamelen en en daarvan te maken

een accurate en preciese beschrijving van de tijd van het ontstaan van de parochies en de personen die in de oprichting ervan een rol speelden, voorzien van een begeleidend historisch overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden. (MGS, 1792:241).

Dit zou kunnen worden gezien als de start van de huidige archieven als er ook werkelijk stukken waren verzameld en ingezonden. Wat er echter gebeurde is dat er niets gebeurde. In de erop volgende jaren werd van tijd tot tijd geïnformeerd naar de aanwezigheid van de stukken van de Generale Synode en hoe ze werden bewaard. Terwijl het belang van het bewaren van de stukken betreffende de kerkelijke activiteiten nooit in twijfel werd getrokken, werd tegelijkertijd geen actie ondernomen ten aanzien van verzameling van stukken, het opzetten van een archief en het zorgen voor een goede bewaarplaats. De bemoeienis van de synode met de archiefvorming beperkte zich tot het bijhouden van actuele zaken. Tegen 1800 had men regels opgesteld in verband met het veilig bewaren van waardevolle en belangrijke stukken van historische aard. De predikant van de gemeente waar de eerstvolgende jaarlijkse vergadering zou worden gehouden was verantwoordelijk voor het verzorgen van kopieën van de notulen voor de voorzitters van de verschillende classes. De *Stated Clerk of the Synod* (synodaal secretaris) was verantwoordelijk voor het bewaren en beschikbaar stellen van deze stukken op elke jaarlijkse synode. (MGS, 1800:311-12).

Een hernieuwde interesse in de geschiedenis van de kerk ontstond in het midden van de negentiende eeuw. De Generale Synode van 1841 vroeg dominee Thomas de Witt een geschiedenis van de *Reformed Dutch Church* samen te stellen die ook haar Nederlandse oorsprong zou behandelen. Na enig inleidend onderzoek naar de vindplaats van de oudste stukken herinnerde De Witt de synode aan haar beslissing van 1792 en maakte duidelijk dat sindsdien veel archiefstukken verloren waren gegaan. Ondanks de toen genomen resolutie bleek dat niets naar de archieven was verzonden. De enige stukken die wel onder het beheer van de *Stated Clerk* waren gekomen, waren de notulen van de Generale Synodes.

Hij sprak de synode op bestraffende wijze toe en merkte op dat:

het diep te betreuren was dat men indertijd niet volgens de regels had gehandeld en dat als men dat wel had gedaan veel documenten bewaard zouden zijn gebleven en veel gegevens en originele stukken betreffende de geschiedenis verzameld zouden zijn die nu verloren waren gegaan. (MGS, 1843:272).

Zijn waarschuwing kwam te laat en veel waardevolle en onvervangbare documenten waren in handen gekomen van predikanten en vervolgens zoekgeraakt of vernietigd. In de hoop materiaal te ontvangen dat hij nodig had om de geschiedenis van de kerk te kunnen schrijven schreef hij naar vele predikanten en kerkleden met de vraag of zij wilden bekijken of er notulen van kerkeraadsvergaderingen of andere kerkelijke archiefstukken bewaard waren gebleven. Hij hoopte dat zo'n onderzoek zou helpen de door hem benodigde stukken te vergaren en zijn taak om een alles omvattende geschiedenis te schrijven zou vergemakkelijken. Zijn doel was om de stukken te verzamelen en daarna in het archief van de gezamenlijke kerken onder te brengen.

De Witt moest helaas constateren dat zijn onderzoek niet het gewenste resultaat opleverde en hij rapporteerde dat

om de benodigde stukken te verzamelen, wat door verdergaand onderzoek wellicht nog zou kunnen gebeuren, het nodig was dat de betrokken onderzoeker voor zijn werk veel tijd tot beschikking zou moeten hebben en de middelen om de kerkgemeenschappen persoonlijk te bezoeken om een grondig onderzoek te kunnen laten plaatsvinden.

Deze desinteresse in het verzamelen van archiefstukken van de voorafgaande eeuw wekte bij geïnteresseerden in de historie van de kerk een werklust op die gelijk was aan die van in andere gebieden geïnteresseerde historici van die tijd. De archieven, die werden bewaard in een grote kist, verhuisden nu naar een mooie boekenkast, waarvoor het geld beschikbaar werd gesteld op de synode van 1841 (MGS, 1841:535). De archiefstukken werden in die tijd bewaard in de nieuwe consistoriekamer van de kerk in Fulton Street (waarin later de Fulton Street Gebedsgroep onderdak vond). Het gebouw was beveiligd tegen brand en verschillende documenten, (concept) notulen en synodale stukken werden er bewaard (MGS, 1845:518).

De behuizing was klaarblijkelijk voldoende want de synode complimenteerde Thomas Strong, de *Stated Clerk*, met zijn 'wel bekende liefde voor orde ten aanzien van de voorzieningen, die de dankbaarheid van de synode verdiende' (MGS, 1845:487). Dit gebeurde in 1845, pas vier jaar nadat de fondsen voor de aanschaf van de boekenkast beschikbaar waren gekomen! Een bewijs dat de archieven niet de hoogste prioriteit hadden.

De situatie schijnt echter naar tevredenheid te zijn geweest want in de volgende vijftien jaar komen we geen vermeldingen tegen in relatie tot het archief. In 1860 was er brand in de opslagruimte van John I. Brower, de penningmeester van de *Board of Direction* van de gezamenlijke kerken, wat resulteerde in het verlies van belangrijke papieren. Er werd verondersteld dat dit geen onoverkomelijkheden zou veroorzaken omdat de meeste stukken oud waren en geen geldelijke waarde vertegenwoordigden (MGS, 1860:486). Zakelijke stukken en kwitanties schijnen bij deze brand verloren te zijn gegaan. Het grootste deel van deze gegevens was reeds gepubliceerd in de jaarlijkse notulen van de Generale Synode. Echter, weer werd hierdoor de aandacht op de archivering gevestigd en dit resulteerde in de aanstelling van een commissie die de situatie zou gaan bekijken. Hun opdracht was het opmaken van een plan voor de verzameling en bewaring van documenten met betrekking tot de geschiedenis van het kerkgenootschap (MGS, 1866:112).

Het werk van de commissie resulteerde in een nieuwe, permanente, behuizing voor het archief, dat in 1876 werd overgebracht naar de Gardner A. Sage bibliotheek die zich bevond op de campus van de *New Brunswick Theological Seminary*. Gardner A. Sage

had, met een wijze, vrijgevege en vooruitziende blik, in het ontwerp van het gebouw dat zijn naam droeg, een ruimte voorzien die veilig was en volkomen voldeed aan de behoeften van de synode en die voorzien was van boekenplanken en andere benodigdheden die nodig waren voor de behuizing van het synodale archief. (MGS, 1876:568-569).

Toen het archief werd overgebracht naar de nieuwe lokatie werd het tekort aan goede zorg ervoor en de beschadigingen, ontstaan door de eerdere verhuizingen pas echt duidelijk. De *Stated Clerk* constateerde dat sommige oude delen van de notulen ontbraken, veel oude papieren niet waren gedateerd, and veel stukken geheel ontbraken. Hij rapporteerde aan de synode dat

het archief in een slechte toestand verkeerde, dat de stukken door elkaar lagen, waren doortrokken van stof en slechts gedeeltelijk goed bewaard waren gebleven. Dit is niet te wijten aan het beheer van de voorgaande Stated Clerks, wiens werk nog herkenbaar was aan het systeem en aan de zorg waarmee ordening was toegepast, maar aan het feit dat het archief nimmer op een goede plaats was bewaard en was vermengd met vele minder waardevolle stukken die hetzelfde lot had getroffen. (MGS, 1876:568-569).

De commissie die verantwoordelijk was voor de zorg deed zijn best om het archief te ordenen en bood daarna aan andere kerkelijke instellingen en kerkgemeenten aan hun archiefstukken ook in deze kluis te bewaren. Dit aanbod werd verschillende malen herhaald op de synodes en langzaam begon men archieven te ontvangen die werden ondergebracht in de nieuwe archiefruimte.

In deze periode van het ontstaan van een bruikbare bewaarplaats, gebeurde hetzelfde ten aanzien van de collectie koloniale documenten die op de kerk betrekking hadden. In de veertiger jaren van de negentiende eeuw, waarin vele nieuwe interesses in kerkelijke zaken ontstonden, onstond ook belangstelling voor de verzameling van historische manuscripten. De Witt had de synode laten weten dat J. Romeyn Brodhead veel materiaal boven water had gehaald in relatie tot de kerk in archieven in Nederland. De Witt kreeg toestemming om vertalingen te laten maken van deze stukken op kosten van de synode (MGS, 1841:42). Dit werd niet ten uitvoer gebracht maar Brodhead maakte wel transcripten en kreeg het voor elkaar dat originele Amerikaanse brieven aan hem in bruikleen werden afgestaan.

Deze documenten bleven gedurende een periode van dertig jaar onder beheer van Brodhead en De Witt. In 1871 werden ze overgedragen aan de *Stated Clerk* en vier jaar later door hem in het archief gedeponeerd. Van tijd tot tijd publiceerde De Witt transcripten van brieven in *The Christian Intelligencer*. Dit waren documenten die Brodhead gebruikte voor zijn serie historische werken over de staat New York.

De overbrenging van de stukken naar New Brunswick attenteerde geïnteresseerden op het belang van onderzoek in Nederland. De Witt was inmiddels van het toneel verdwenen en zijn plaats was ingenomen door Ds. Edward Tanjore Corwin, die werd benoemd als 'historieschrijver' van de *Reformed Church*. Er werd gerapporteerd dat er in Nederland nog een aanzienlijke hoeveelheid documenten was met betrekking tot de koloniale *Reformed Church*. Corwin begon over dit materiaal onderhandelingen in 1887. Reeds eerder had hij een lijst opgemaakt van de documenten die zich in het archief bevonden en was daardoor zeer goed op de hoogte van de inhoud van het archief.

Tot het einde van de negentiende eeuw ging Corwin door met het verzamelen van gegevens uit Nederland en zorgde voor vertalingen van Nederlandstalige stukken en de inzameling van de archieven van kerkelijke instanties en kerkgemeenten. Eindelijk kreeg de kerk haar eerste historische publicatie, een complete lijst van zowel predikanten en de gemeenten die door hen werden bediend als een lijst van alle gemeenten met hun predikanten. Men begon ook regelmatig historische opstellen te publiceren over missie, opvoeding, de koloniale kerk en andere onderwerpen die een relatie hadden met de *Reformed Church*.

De door Corwin verzamelde stukken en publicaties werden ook ondergebracht in de ruimte in de Sage bibliotheek. Maar nog steeds was er geen persoon aangesteld om overzicht uit te oefenen op de ordening en bewaring van al het materiaal. Van tijd tot tijd probeerde de *Stated Clerk* wat orde in de zaak te brengen en de stukken onder te brengen op persoon of instantie waar ze vandaan kwamen.

Weer gingen de jaren voorbij en over het archief werd weinig gesproken. Een Commissie voor Historie en Onderzoek werd aangesteld door de synode van 1928, die als toezichthouder werd aangesteld van het verzamelde materiaal. Weer was het een groep personen die zorgde voor de

opslag, ordening en beschrijving van het archief en voor het voor de opslag benodigde materiaal en onderhoud daarvan. Deze commissie maakte gebruik van vrijwilligers voor het archiefwerk en verkreeg assistentie van de stafmedewerkers van de bibliotheek van het seminarie wanneer hun werktijden dat toestond. Uiteindelijk werd John W. Beardslee III, professor in de kerkhistorie aan het Brunswick seminarie, benoemd tot archivaris van het archief van de geloofsgemeenschap en twee gepensioneerde personen werden op part-time basis aangesteld om genealogische vragen te beantwoorden en routinematig archiefwerkzaamheden te doen. Ondanks full-time toewijding en de grote inzet van deze part-timers waren ze niet in staat aan de behoeften van een nog steeds groeiend archief en die van een kerk die zich langzaam aan het belang van een goed archiefbeheer begon te realiseren, te voldoen.

In 1978 adviseerde de Commissie voor Historie, de opvolger van de Commissie voor Historie en Onderzoek, de organisatie een full-time archiefprogramma te institueren en een professionele archivaris aan te stellen. De Generale Synode keurde dit programma goed en de eerste full-time archivaris voor het archief van de geloofsgemeenschap werd aangesteld tijdens de 350e verjaardag van de kerk. De commissie ontwikkelde een theologische en operationele scheiding binnen het archiefwerk die als een basis diende waarop verder werd gebouwd.

Gedurende de afgelopen drie en een halve eeuw werden de kerk veel mogelijkheden gepresenteerd om een afdoende beheer van haar historisch materiaal te ontwikkelen. Steeds weer traden individuele personen op de voorgrond die probeerden de moeilijkheden op te lossen. Zonder hen zou veel essentieel materiaal verloren zijn gegaan. Desondanks had, met wat meer bereidheid van de zijde van de hele kerk, veel meer bewaard kunnen zijn.

De strijd om de vorming en beheer van een goed archief reflecteert de verschillende opvattingen en problemen binnen de structuur van onze geloofsgemeenschap. Het leiderschap voor aanvang van de twintigste eeuw was in handen van druk bezette personen die bereid waren een deel van hun tijd te geven aan het runnen van een geloofsgemeenschap. Toen een permanente staf werd benoemd behandelden ze nog steeds veel meer zaken dan van hen zou mogen worden verwacht. Predikanten hadden vaak al hun handen vol aan de werkzaamheden binnen de eigen parochie. Zodoende bleef er weinig tijd over voor het beheer van de gezamenlijke geschiedenis.

Toch werden veel geschiedenissen van afzonderlijke kerkgemeenten geschreven in de negentiende en twintigste eeuw, dit gaf aan dat er interesse was in de geschiedenis en voor het plaatsen van de actuele zaken in de juiste historische context. Historische discussies en preken kwamen regelmatig voor tijdens herdenkingen van stichtingen van kerken en de begrafenissen van predikanten en kerkleiders. Zelden werd echter melding gemaakt van de vindplaats van bronnen voor onderzoek. Vaak waren ze niet meer dan een oppervlakkige, nostalgische terugblik op het verleden en voorbije gebeurtenissen, maar van tijd tot tijd was er een nieuwe gewaarwording van de juiste weg in leven en missie die doorklonk in een verslag over het verleden.

Branden in kerken en in gebouwen behorende tot de kerkelijke organisatie attendeerden velen op het belang van een goed beheer van belangrijke documenten. Als zo'n calamiteit plaatsgevonden had was er een plotselinge opleving van de activiteiten en zorg voor wat was overgebleven om het vervolgens ergens te 'dumpen'. Nooit was er een blijvende aandacht of werd een beleid ontwikkeld ten aanzien van de meer permanente zorg voor het belangrijke materiaal.

Het gemis van beleid was ten dele te wijten aan juist al die vrijwilligers die naar voren traden en zich inzetten voor het archief. Doordat ze beschikbaar waren bij en na calamiteiten en zorgden voor ordening en beschrijving van het materiaal, voelde men niet de behoefte van een speciaal daarvoor aangewezen persoon die de zorg voor het archief op zich zou moeten nemen.

Maar de activiteiten die vooraf gingen aan de viering van het drie en een halve eeuwfeest van de *Reformed Church in America*, deden de Commissie voor Historie realiseren dat dat het juiste moment was om eindelijk een uitgebalanceerd, theologisch verantwoord en administratief goed beleid te starten ten aanzien van het archief. De commissie werkte tot 1978 een aantal jaren aan

dit plan maar het jaar van de herdenking was de juiste tijd en de Generale Synode keurde het programma en de aanstelling van een full-time archivaris, voor een proefperiode van drie jaar, goed. Russell L. Gasero, de auteur van dit artikel, werd in mei 1978 aangesteld als archivaris. Het doel was om het programma 'self-supporting' te maken door het oprichten van een kring van 'Vrienden van de Archieven' of het oprichten van een soort historische vereniging. Het programma overleefde de initiële periode van drie jaar en verkreeg in 1984 een permanente basis.

Gedurende de afgelopen paar jaar is het duidelijk geworden dat zowel het archiveringswerk als het archiefbeheer onbekend is bij zowel kerkleden als bij de kerkleiding. Een organisatie die gestoeld is op gebeurtenissen die in het verleden plaatsvonden is vaak niet goed op de hoogte met zijn eigen voorgeschiedenis buiten die dingen die nodig zijn om de kerken en kerkgemeenten te behouden. De archivaris van de RCA heeft veel tijd gestoken in het voorlichten van de leden en hen duidelijk te maken dat het archief geen verzameling van oude kerkblaadjes is maar vitale informatie bevat voor huidige en toekomstige kerkactiviteiten.

Vandaag de dag wordt het archief meer en meer gezien als het essentiële geheugen van de kerk en het zorgt voor een goede historische achtergrond in relatie tot toekomstige activiteiten. Daarom is het uitgangspunt van de historische activiteiten van de geloofsgemeenschap altijd op de toekomst gericht, gebruikmakend van de populaire slogan 'terugkijken om vooruit te kijken'. Zoals u heeft kunnen lezen heeft het beheer van het archief van de geloofsgemeenschap perioden gekend van rust en veel interesse en activiteit. De Commissie voor Historie richtte in 1980 de *RCA Historical Society* op en was de motor achter een intensieve planning voor publicaties sinds 1968. De archieven hebben voor een bewustwording gezorgd bij de staf van de geloofsgemeenschap en de andere kerkleiders van het belang van het bewaren van stukken en deze vinden dan ook in een nog steeds groeiende hoeveelheid hun weg naar de archieven.

De stukken die inbewaring zijn bij het archief dateren van het begin van de 16e eeuw tot het heden. Ze vormen een mooie collectie waarin onderzoek kan worden gedaan en die met grote regelmaat wetenschappelijke onderzoekers en genealogisch geïnteresseerden aantrekt. De Witt, Corwin, Brodhead en de anderen, die het belang zagen van een historisch onderlegde kerk, zouden blij zijn dat de geschiedkundige erfenis nu goed wordt verzorgd en bewaard op een veilige, zekere plaats. Op deze manier wordt ons verleden in leven gehouden en kan het het heden informeren terwijl het zich naar de toekomst beweegt.

Adres Archief en Historische Vereniging van de *Reformed Church in America*:

Russel L. Gasero
Historical Society of the Reformed Church in America
21 Seminary Place
New Brunswick, N.J. 08901

OPROEP KOPIJ

PUBLICIEER UW EMIGRANTENGEGEVENS, HOE SUMMIER OOK, IN *IN DEN VREEMDE*. OP DEZE MANIER LÉGT U WELLICHT BELANGRIJKE CONTACTEN IN BINNEN- EN BUITENLAND.

U KUNT UW GEGEVENS OOK IN VRAAGVORM PUBLICEREN IN DE VRAAG EN ANTWOORDRUBRIEK

- HET BLAD KAN GEEN SUCCES ZIJN ZONDER UW BIJDRAGE -

Het op gang komen van de landverhuizing naar Pennsylvania en de problemen rondom de komst van de eerste Paltzer emigranten naar Rotterdam.

(Een bewerking van het artikel *Eenige bijzonderheden aangaande de vroegste landverhuizingen naar Amerika*, verschenen in: *Algemeen Nederlandsch Familieblad* jrg. 1884, no. 86, blz. 1-4)

Onlangs kwam in onze handen het te Philadelphia in 1883 uitgekomen *Festschrift zum Deutsch-Amerikanischen Pionier-Jubiläum am 6 October 1883* van Oswald Seidensticker, getiteld: *Die Erste Deutsche Einwanderung in Amerika und die Gründung von Germantown im Jahre 1683*.

In dat geschrift worden enige bijzonderheden medegedeeld aangaande de reizen van de beroemde Engelse Quaker William Penn naar Duitsland, die tenslotte het gewenste gevolg hadden, namelijk de landverhuizing van vele Duitsers naar Noord-Amerika.

Er blijkt tevens uit welk werkzaam aandeel, tot het slagen van die landverhuizing, een voornaam Engels koopman die ook tot de sekte der Quakers behoorde en te Rotterdam gevestigd was, genaamd Benjamin Furly, gehad heeft, na eerst met Penn overal in Duitsland rondgereisd te hebben, daar waar zij verwachtten geestverwanten aan te zullen treffen.

Dit had tot gevolg dat zich in 1677 een 'Frankfurter Compagnie' vestigde die in zekere zin voor de Duitsers de weg naar Amerika opende.

Het is bekend dat de Engelse regering aan admiraal Penn, de vader van William, voor gedane diensten en voorschotten het aanzienlijke bedrag van 16.000 pond schuldig was. In plaats van daarvan betaling te vorderen nam zijn zoon en erfgenaam daarvoor in de plaats liever een groot stuk land in onderpand, ten noorden van Maryland gelegen, dat ter ere van de admiraal Pennsylvania werd genoemd. Bij Koninklijk Besluit van 4 maart 1681 werd Penn hiervan geheel onafhankelijk eigenaar.

Spoedig daarop kwam er in Londen een korte beschrijving uit van die nieuwe provincie onder de titel *Some account of the Province of Pennsylvania in America*, waarvan te gelijker tijd een Nederlandse vertaling te Rotterdam het licht zag. Deze was getiteld: *Een kort bericht van de provintie ofte landschap Penn-Sylvania genaemt, leggende in America, nu onlangs onder het groote zegel van Engeland gegeven aan William Penn, etc. mitsgaders van de privilegien ende macht om hetselve wel te regeeren. Uyt het Engels overgeset na de cotype tot Londen gedrukt bij Benjamin Clark, boekverkooper in George Yard Lombardstreet 1681. Waerby nu gevoegt is notificatie van 's Konings placcaet, in date van den 2 april 1681, waerinne de tegenwoordige inwoonders van Pennsylvania, belast word Willem Penn en zyn erfgenamen, als volkomene eygenars en gouverneurs, te gehoorzamen etc. Tot Rotterdam, gedrukt bij Pieter van Wynbrugge, boek-drukker in de Leeuwestraat, in de Wereld Vol Druk. Anno 1681.*

Dit boekje is hoogst zeldzaam geworden, een uitmuntend geconserveerd exemplaar ervan berust in de bibliotheek van de gemeente Rotterdam. Een ander exemplaar werd in 1861 door Paul Trömel in zijn *Bibliothèque Americaine* te Leipzig bij Brockhaus op 10 Thr. geprijsd, hoewel het slechts 24 bladzijden klein, 4° groot is. Onze beroemde Nederlandse bibliograaf Frederik Muller stelde in 1872 in zijn *Catalogue of Books, Maps and Plates on America* een exemplaar verkrijgbaar voor 25 gld. doch thans [1884] zou het zeker niet voor het drie-dubbele van die prijs te koop zijn. [welke prijs moet het dan nu, anno 1993, wel niet opbrengen, red.].

Het doet iemand goed de openhartige, eerlijke en onopgesmukte uiteenzetting van de toestand van het land en de eenvoudige aanbeveling ervan te lezen, die toen geheel met de waarheid overeenkwamen en die ook nu [1884] nog in vele opzichten toepasselijk zijn op de onontgonnen

gedeelten van dat werelddeel. Men moet zelf beoordelen naar dat wat wij er, uit curiositeit, uit overnamen:

I. Van het landschap zelfs. Leggende ontrent op dezelve breedte als Napels in Italië ofte Montpellier in Frankrijk. Hoewel ik veel van de goede grond, lucht en water, en dat niet buyten de waarheit, soude kunnen verhalen, echter soo sal ik weynig van deszelfs lof spreken, om begeerte van die gene, die de genegentheyt soudén mogen hebben om derwaarts te gaan, op te wecken, en mynselven genoegzaam te voldoen, met alleen te seggen dat hetzelfde landschap, door Gods zegen, en naarstigheyt van de menschen, tot een goed en vruchtbaar landt soude kunnen gemaakt worden.

Wat de navigatie belangt, daartoe legt het seer gelegen, om tweederley redenen. Erstelyck, om dat het legt op de reviere genaemt *De la Ware*, ter lengte van 180 Engelsche mylen, zynde deselve reviere soo diep, dat men deselve ter lengte van ontrent 70 Engelsche mylen, met schepen van ontrent 200 vat groot kan opzeylen, als wanneer men aan eenige watervallen komt, alwaar de voorsz. revier ter lengte van de resterende 110 mylen ondieper is, doch niet te min seer bequaem om met booten en sloepen bevaren te wezen. Daar en boven is te noteren, dat ter lengte van de voorsz. eerste 70 mylen, daar verscheide creeken, canalen, reviertjes en kleyne havens zyn, uyt het voorsz. landschap komende, die in de revier *De la Ware* zyn uytwaterende, met zoodanige diepte, dat de voorsz. schepen daar langs landwaart op kunnen komen.

Ten tweeden, omdat daar een seer bequame baay is, genaam *Chesapeake Baay*.

In 't selve landschap vindt men veelderhande soorten van hout, bequaam tot timmeren en andere gelegentheden meer. Vogelen, visschen en wiltbraad is, soo men segt, daar in overvloed. Proviand wast daar ook, als tarwe, rogge, gerst enz. en is er nu voor een redelijken prijs te bekomen.

II. De koopmanschappen die men oordeelt daar te kunnen planten, saayen en voortbrengen, syn dese: zyde, vlas, hennep, wyn, appeldrank, weed, mee, soethout, tabak en yser.

Ook is er veel bont, van veelderhande soort, als beveren enz., waarvan men seer groote quantiteyt by de indianen vind; 't welk een seer profytelyke koopmanschap is in Europa.

De ingezetenen van die landen trafiqueren op dese manier. Sy senden koren, vleys, visch, en pypduygen naar de Zuyd-Colonien, alwaar sy innemen het gewas van die plaatsen en varen daarmede naar Engeland, van waar sy dan met Engelsche waren naar huys toekeeren.

Haar bont, die ze van huys medenemen, brengen ze naar Engeland, alwaar se dezelve verkoopen of voeren ze wederom uyt naar andere gewesten van Europa, daar ze meer gelden, want in de Zuyd-Colonien komt de peltery niet te pas.

Die de koophandel willen dryven, vinden daartoe, als geseyt, goede gelegentheyt en die de navigatie willen voortsetten, houts genoeg om schepen te bouwen.

III. De conditiën of voorwaarden. Myne conditiën sullen opzichte hebben op drierley menschen. 1. Op degene, die lant sullen koopen. 2. Op die lant in huys sullen willen nemen. 3. Op dienstboden, soo mannen als vrouwen.

Wat de eerste aangaat; yder parceel lands dat ik sal verkoopen, sal niet minder behelsen als 5000 ackers, (elck acker zynde 2600 Engelsche voeten, elck voet 12 duym, makende soo ruym 1800 Hollandsche mergen).

En sal moeten kosten (vry en onbelast van eenige bekommernisse der indianen) een hondert ponden sterling (dat is omtrent 1100 gulden Hollandsch geld) en daar en boven tot een jaarlyksche erfpacht, sal moeten betaelt worden, maar een Engelsche schelling 's jaars voor iedere 100 ackers lant, met dien verstande nochtans dat de voorsz. erfpacht eerst in 't jaar 1684 sal beginnen betaalt te worden. Voorts dese erfpacht sal men kunnen, nu, of hier namaals, afkoopen tot een seer geringe pacht. Want geheelyk deselve te laten uytkoopen kan ik niet doen met de securiteyt van de koopers selfs; omdat, dewyl ick dit landschap van den Koning ben houdende op een geringe erfpacht, soo moeten ook alle degene die lant van my sullen koopen, hetselve op een secker erfpacht, hoe gering dat het ook zy, van my gedurig houden.

Dan ingevalle een alleen, niet en kon 5000 ackers koopen, soo sta ik toe dat als soodanig een mede-participanten vinden kan, 't zy 10, 20 of meer, dat aan elk syn portie sal uytgeset worden, mits dat de selve 5000 ackers sullen blijven onder de jurisdictie van een stad of vlek; alsoo de constitutien mede brengen dat op yder 5000 ackers sal worden gestelt een vlek of stadt.

Ten tweeden, aangaande degene die lant in huur sullen willen nemen, zy sullen daartoe vryheyt hebben, mits niet meer als 200 ackers opnemende, ende dat voor de jaarlykse pacht van een Engelsche penny (wat minder als een Hollandse stuyver) voor yder acker.

Ten derden, wat de dienstboden, soo man als vrouwvolk, aangaat, eerstelyk: de meester of vrouw die eenige dienstboden daar sullen komen te brengen, sullen, voor yeder hoeft diese daar sullen brengen, hebben 50 ackers lant voor haar selve. Ten tweeden sal yder dienstbode, als hy of sy, haar tydt uytgedient hebben, yder voor syn hoeft gelycke 50 ackers hebben. En omdat er licht, wel eenige sullen zijn, die hun met my sullen willen engageren in 't koopen van land, doch niet genegen zyn, om daar zelfs te gaan; soo soude ik zoodanige koopers durven raden, dat se met haar drien souden een opziender mede senden, om opsicht op haar dienstboden te nemen. 't welk meerder voordeel sal toebrengen als hy voor zyn salaris zal trecken.

IV. De menschen die door de providentie Gods alderbequaemst zyn tot Caloniërs.

1. Naarstige huys-luyden en dagarbeyders, die ter naeuwer noot, met swaren arbeyt, hun huys-gezinnen hier te lande konnen onderhouden, ende aan hare kinderen yetwes na te laten.

2. Arbeytsame handwerksluyden, als voornamentlyk timmerluyden, metselaers, smits, wevers, kleermakers, leertouwers, schoenmakers, scheeps-timmerluyden etc., namentlyk, daar se, in overvloed synde, wel konnen gemist worden, en gering in de wereldt zyn. Deze gelyk men hun alle billyke aanmoediging geven sal, soo sal ook hun arbeyt aldaar meerder waard als hier, ende levensmiddelen beter te koop zijn.

3. Een colonie schijnt een bequame plaats te zyn, voor die vernuftige verstanden, die gering in de werelt en vry wat bekommert en verlegen zijn, om aan haar nootdruft te komen; want de levensmiddelen aldaar zeer goedkoop zynde konnen zy overvloedigen tyt en gelegentheyten hebben, om hare goede indinatie op te volgen, de wetenschap voort te zetten en aanqueeking der volkeren behulpzaam te zyn.

4. Een vierde soort van menschen, voor welken de colonien seer eygen te wesen is, de jongste broeders van familien van kleyne erfenissen, welkers stand hen wat te eng valt, omdat ze, levende in 't gezicht van haar bloedvrienden, gaarne eeniger mate souden willen leven, na hare qualiteyten, en echter dat niet kunnen doen, sonder een arbeyt by der hand te vatten, dat zoo wat naar de landbouwery gelykt; te meer omdat als ze komen te trouwen en veel kinderen krygen, haar middelen alsdan te gering zyn, om dezelve na hare qualiteyt op te voeden en echter niet kunnen resolveren om de voorsz. kinderen eenige neeringe ofte hantwerk te laten leeren; die over sulks genootzaakt zyn om van de tafel en gunste van hunnen oudste broeders te dependeren. Een quael, die, gelyk sy in zich zelven wel te beklagen is, echter niet hier licht te remedieren is, nademaal sy lant by na om niet, en daarvan, met een gematigden arbeyt, overvloed van alle tot 's menschen leven nodig, en door middel van de negotie, selfs alles wat nog tot haar gemak dient, konnen bekomen.

Ten laatste, daar is een ander soort van menschen, die niet alleen in colonien bequaam, maar ook nodig zyn, en dat zyn mannen van universeel verstand, die het welvaren van het gemeen ter harte gaat en niets meerder beoogen als het beste van de posteriteyt, die niet alleen de capaciteyt hebben om een goede discipline en een rechtmatige regeeringe te concipieren, maar daar benevens haar vermaak hebben zullen in het hanthaven van dezelve, onder een eenvoudige en welmeenende gemeente.

Dese menschen, alsoo sy geen gelegentheyten in groote volkryke landen, alwaer een gestabiliseerde regeeringe alreede is opgericht, konnen vinden, om haar talent te doen valideeren, sullen haar beste plaats vinden in colonien, daer zy van groot nut en dienst konnen zyn; want gelyk als soodanige menschen grootelyks te estimeeren zyn, soo soude men ook aan haar goeden raad veel

defereren.

V. Wat tot de reyse behoort en wat men aldaer by d' eerste aankomste dient te doen.

Diegene die genegen zyn om derwaerts te gaen, opdat se door onkunde van wat noodig is, om hier van daen mede te nemen, niet verlegen mogen zyn, als zy daar aangekomen zyn, sullen gelieven te weten:

Dat de goederen en waren, die bequaam zyn, om met zich mee te neemen, 't zy tot eygen gerief en gebruyk, 't zy om, voor winste, aan anderen te verkoopen, zyn dezen: alderley soorten van kleedingen, alderley werktuig en gereedschappen, soo tot den landbouw, als tot het timmeren dienstig, alsmede alderley nodig huysraat.

Dan omdat ik weet hoe gereet de menschen zyn om grooter gedagten van zaken te hebben, als de zaken selfs inderdaad zyn en dat de inbeeldingen de gemoederen der menschen seer veel flatteeren, ten eynde dat niemand sich selven soude bedriegen, met deze verwachting dat haar stant terstont verbetert zal zyn, soodra als het God de Heere believen zal, dat men daar aankomt, soo wilde ik wel, dat de soodanigen soude weten en verstaan, dat sy sullen staat moeten maken, om een winter te moeten uytharden, eer sy zomer sullen kunnen sien, en dat sy te vreden sullen moeten zyn, om voor den tyd van twee of drie jaren, eenige van de gemakkelikheden, die sy gewoonlyk zyn t' huys te genieten, te moeten missen en ontbeeren.

Geen wonder dat snel na het meer bekend worden van de voordelige condities vervat in dit geschrift, dat in 1681 ook in het Duits vertaald te Amsterdam uitkwam bij Christoph Conraden en in 1683 in dezelfde taal in het Diarium Europeaum in wijde kring openbaar gemaakt werd, langzamerhand binnen een aantal jaren tal van personen, voornamelijk Duitsers, hun ogen op het nieuwe land begonnen te vestigen. Uiteindelijk verenigde deze personen zich in groepjes en zeiden hun vaderland, waar zo weinig levensgenot voor hen te behalen viel, vaarwel, en begaven zich via Nederland en Engeland naar Amerika. Langzamerhand werden die groepjes door grotere groepen gevolgd, tot dat omstreeks 1708 een echte Duitse volksverhuizing naar ons land op gang kwam, om vandaar via Engeland vervoer per schip te zoeken naar Pennsylvania. De meeste van die vreemdelingen waren bewoners van de Paltz, landbouwers die door vreselijke oorlogen en herhaalde vijandelijke invallen in dat gewest vrijwel alle welvaart verloren hadden en nog maar net genoeg geld bezaten, of hadden kunnen verzamelen, om naar Nederland te komen. Het bewijs hiervoor levert een resolutie van de regering van Rotterdam met de volgende inhoud:

'Den 22 april 1709 present alle de heeren burgemeesteren, is geresolveert te doen geven aan Engel Kox en Samuel de Back vierhondert vyftich gulden om te distribueeren aan arme familien uyt de Neder Palz tot derselver subsistentie op haer vertrek over Engeland naer Pensilvanien, ende sal ordonnantie worden geslagen.'

Nauwelijks was deze som geld ter hand gesteld of een paar dagen later vindt men wederom een volgend besluit van de menslievende Rotterdamse regering:

'Den 29 april 1709 present alle de heeren burgemeesteren, is geresolveert te doen geven aen Pieter Toorn ende Jan van Gent de somme van drie hondert gulden om te distribueeren aen arme familien, na de vorenstaende uyt de Nederpals gecomen, tot derselver subsistentie, mede naer Pensilvania en sal ordonnantie worden geslagen.'

Of het bericht van de goede ontvangst, de liefadige hulp enz., die men te Rotterdam ontving vond een weg naar Duistland, of de beide gesubsidieerde groepen waren slechts de voorhoede van een, zich reeds lang gemobiliseërd hebbend, 'leger'. De beide laatstgenoemde personen kregen bericht van een zo omvangrijk aantal mensen dat in aantocht was dat hen de schrik om het hart sloeg als ze dachten aan de ellende die de massa hier te wachten zou staan als men naar Rotterdam kwam toen er een verbod van Engeland kwam om hen daarheen te vervoeren. Ze stelden de stadsregering in kennis van het gevaar van de naderende Paltzer 'overstroming'. Het stadsbestuur beraamde onmiddellijk maatregelen om de stroom tegen te houden en men vindt

daarom het volgende aangetekend:

'Den 12e augustus 1709, present alle de heeren burgemeesteren, dempto den heer Johan Steenlak. Op het berigt van Henrick Toren en Jan van Gent wegens de reets afgekome ne alsook te verwachten Paltsische en andere menschen ten grooten getale uyt Duitschland overkoomende, is goedgevonden te doen depescheren acht certificatiën als volgt.

Burgemeesteren ende regeerders der stad Rotterdam certificeeren by desen om te dienen tot waerschouwinge van de meenigte van menschen dewelke uyt Duitschland in groote troepen overkomen, met intentie om van hier nae Engeland en van daer nae Pensylvania te werden getransporteert en verders daar het behoren sal; dat haar Ed. Groot Achtbaren door vertoninge van originele brieven en extracten en andersints is gebleken dat Hare Majesteyt van Groot Brittagne ordres gesonden heeft om geen meer van deselve menschen tot haar Majesteyts laste over te zenden, soo lange van degene dewelke in Engeland syn niet is gedisponeert.

Wyders certificeeren haar Ed. Groot Achtbaren dat Hendrik Toorn en Jan van Gent, uyt Christelyke liefde en bermhertigheyt, seer veel moeyten hebben genomen in het besorgen van het transport, op commissie van de heeren ministers van de hoogstgedagte hare Majesteyt en andere noodwendigheden, dat deselve syn luyden van eere en van volkomen gelooff en specialyk dat sy in dit geval syn versogt en geauthoriseert, soo als op nieuws versogt en geauthoriseert werden by desen, om hiervan aen de Palsisse en andere uyt Duytsland ten gemelten eynde soudē willen affkomen, kennisse te geven en te doen geven, soo als syluyden sullen oordeelen gevoeglyk en met de meeste vrugt te konnen geschieden, om alsoo voor te komen dat de voorszegde menschen geen vrugtelose reyse nae Holland mogen doen.

Ten oirconde hebben wy hiervan eenige instrumenten doen depescheren, het zegel van dese stad daeronder op doen drucken en deselve door onzen secretaris doen teykenen, op den 12 augusty 1709.

En syn wyders de gemelte Toren en Van Gent versogt de moeyte te nemen van selfs opwaerts te reysen om de afkoomende te onderscheppen met toeseegginge van vergoedinge van kosten in desen te debourseren.'

Dat de heren de reis ondernamen om de mensen uit de Paltz tot terugkeer te bewegen blijkt uit de navolgende inschrijving:

'Den 24 augustus 1709 present de heeren Mr. Marinus Groeninx en Adriaan Roosemale is aen gemelde Toorn en Van Gent voor haer onkosten, hebbende met twee jaghten acht daegen uyt geweest, den een de Wael op en de andere de Maes op, by ordonnantie van burgemeesteren toegeleyt 350 guldens en syn door de omstaende voorsorge wel duysent menschen onderweg synde wedergekeerd, waarmede het afkomen van die arme menschen nae alle appaentie gestremt sal syn.

**STEUN ONS BLAD IN DEZE MOEILIJKE BEGINPERIODE
WORDT ABONNEE OP *IN DEN VREEMDE***

Een abonnement kost u dit eerste jaar slechts 33 gulden

**MELDT U AAN ALS ABONNEE BIJ HET CORRESPONDENTIEADRES
A.J. WITTE, DE KOMME 3, 4421 ES KAPELLE**

Uit de losse verkoop van Zeeuwse Emigranten deel 1 en 2 en In Den Vreemde nrd. 3 t/m 6 (1992) weten we dat de interesse in voldoende mate aanwezig is. Als u ook interesse heeft in onze publicaties en ons blad meldt u dan aan als abonnee zodat ons blad een succes wordt.

Knipsels betreffende Nederlanders in Wisconsin (5)

(vervolg op *In Den Vreemde*, jrg. 1993, blz. 92)

door Mrs. Alice June Vervelde

Luella Schreurs

Luella Schreurs, 85, formerly of Oostburg, died Monday, January 25, 1993, at Holland Michigan Community Hospital, following a very brief illness.

Luella was born in the Town of Wilson on July 2, 1907, a daughter of the late Henry and Nellie Daane Haartman. She attended Harmony School in Oostburg.

On April 17, 1929, she married Alwin Schreurs in the Town of Wilson. He preceded her in death on August 27, 1937. Mrs. Schreurs worked in the stitching department at Musebeck Shoe Co. in Cedar Grove for 34 years, before her retirement in 1972. Following her retirement, she moved to Holland, Mich. where her daughter resides.

She was a member of Calvin Christian Reformed Church in Holland, Mich. Previously, she was a member of First Christian Reformed Church in Oostburg.

Luella is survived by her daughter, Audrey (Roland) Navis, of Holland, Mich.; three grandchildren, Roy (Sandy), Reed (Patricia), and Gala Navis, all of Holland, Mich.; ten great-grandchildren; one sister, Elizabeth

(David) Van Stelle, of Sheboygan; one brother-in-law, Martin Van Stelle, of Oostburg; four sisters-in-law, Sylvia Jensema, of Cedar Grove; Irene Nonhof, of Moreno Valley, Calif.; Eunice Lammers, of Hingham and Edna Schreurs, of Sheboygan Falls. She was preceded in death by her husband, two sisters, Wilma TeLindert and Esther Van Stelle and three brothers, John, Elmer and Oscar Haartman.

Local funeral services will be held on Friday, January 29, 1993, at 1:30 p.m. at First Christian Reformed Church in Oostburg, with the Rev. Les Kuiper, pastor, officiating. Family services will be held at 1:15 p.m. in the fellowship hall. Burial will follow in Union Cemetery.

Friends may call at the Huehns Funeral Home in Oostburg on Thursday, January 28, 1993, from 4-9 p.m., on Friday, until 11 a.m., and at the church, from noon until the time of services.

A memorial fund has been established in her name to International Aid, Hickory St., Spring Lake, Michigan 49456.

Ellsworth Van Driest

Ellsworth Van Driest, 78, of 132 S. 7th Street, Oostburg, passed away on Sunday evening, August 23, 1992, at his residence, following a courageous battle with cancer.

He was born on August 11, 1914, in Cedar Grove, a son of the late William G. and Delia Grotenhuis Van Driest. He graduated from Oostburg High School in 1931. He also attended Sheboygan Business College and Milwaukee Business School.

On June 28, 1941, he married the former Ruth L. Herrbold in Waukegan Ill. They celebrated 51 years of marriage together.

He returned to Oostburg to become manager of the Oostburg Canning Co. He later became owner of Van's Foods of Sheboygan from 1959 until his retirement in 1978, when his son, Skip, took over the business.

Ellsworth was a lifelong member of First Presbyterian Church in Oostburg, serving as treasurer for over 38 years and one term as deacon. He was past

president of Wisconsin Food Distributors Assoc. He was also a past member of Pine Beach Boat Club and the Oostburg Mens Bowling League.

Survivors include his wife, Ruth L.; one daughter, Mary (Bill) Hopeman, of Hingham; one son, Keith "Skip" (Carol) Van Driest, of Oostburg; two granddaughters, Allison and Lindsey Van Driest; two sisters-in-law, Mrs. Arline Van Driest, of Sheboygan and Mrs. Helen Wiesner, of Hot Springs, Ark. He was preceded in death by his parents and one brother, Wesley.

Funeral services will be held on Wednesday, August 26, 1992, at 1 p.m., at the First Presbyterian Church in Oostburg, with Rev. James DeCamp, pastor, officiating. Family services will precede at 12:45 p.m., in the fellowship hall. Entombment will take place at Sunrise Memorial Gardens.

Friends may call at the First Presbyterian Church in Oostburg on Tuesday, August 25, 1992, from 5-9 p.m. and on Wednesday, until the time of services.

In lieu of flowers, a memorial fund is being established in his name to the church.

Leonard Gabrielse Jr.

Leonard Gabrielse Jr., 66, of 604 Wilson Ave., Sheboygan Falls, died Sunday morning, February 14, 1993, at Sheboygan Memorial Medical Center.

He was born on July 27, 1926 in Sheboygan, the son of the late Leonard and Cora DeGeus Gabrielse. Leonard attended Outtown School and was a WWII U.S. Army Veteran.

On August 6, 1947, he married the former Barbara Harder at First Christian Reformed Church in Sheboygan. He was a machine operator at Kohler Co. for 38 years, before retiring in 1988. He also drove school bus for Heidenreiter Bus Service for 23 years.

Leonard was a member of First Christian Reformed Church in Sheboygan, and the Quarter Century Club at Kohler.

He is survived by his wife, Barbara; two daughters, Nancy (Steven) Tepas, Jane Austin, both of Sheboygan Falls; six sons; Norman (Terry) of Green Bay, Dale (Sandra), Allan (Linda) both, of Sheboygan; Kurt (Faye) of Hingham, Neal (Bonnie Schad) of New Holstein, Scott Gabrielse of Sheboygan Falls; five brothers, John (LaVerne), David (Helen) both of Oostburg; William (Loretta), Cornelius (Mary) both of Sheboygan; and Peter (Judy) Gabrielse, of Sheboygan Falls; four sisters, Elizabeth Kremm, of Grand Rapids, Mich.; Margaret Gabrielse, Connie (Jerry) Vander Puy, both of Sheboygan, and Carol (Harlan) Roerdink, of Oostburg; 16 grandchildren and two great-grandchildren. He was preceded in death by his parents, one son, Robert; one brother and two sisters.

Funeral services will be held at 1:30 p.m., on Wednesday, February 17, 1993, at First Christian Reformed Church in Sheboygan, with the Rev. Wendell Gebben, pastor of First Christian Reformed Church, officiating. Burial will be in Sheboygan Falls Cemetery.

Friends may call at the Huehns Funeral Home in Sheboygan Falls on Tuesday, February 16, 1993 from 4-8 p.m. and at church, on Wednesday, from 10 a.m. until time of services.

A memorial is being established in his memory to the Back to God Hour Radio Broadcast.

Peter M. Daane

Peter M. Daane, 85, of 836 Superior Ave., Oostburg, died on Monday, November 16, 1992, at St. Nicholas Hospital, where he was a heart patient for one week.

Peter was born August 8, 1907, in Oostburg, the son of the late Matthew and Cornelia Cole Daane. He was a 1926 graduate of Oostburg High School. He also attended Lakeland College.

On January 3, 1935, he married the late Marion Williams in Milwaukee. She preceded him in death on October 6, 1972.

On September 25, 1976, he married the former Loraine Daane at First Presbyterian Church in Oostburg.

Peter was past owner of the Daane Hardware Store in Oostburg. He was a member, past deacon, elder and Sunday School teacher at First Presbyterian Church in Oostburg, Oostburg Kiwanis Club, National Retail Hardware Assoc., Oostburg Businessmen's Assoc., Kettle Moraine Mink Breeders Assoc., and Retired Peoples Bowling League.

Survivors include his wife, Loraine; two sons, David (Marjorie) Daane and Peter (Ramona) Daane, both of Oostburg; four grandchildren; four great-grandsons; one brother, Rev. C. P. Daane of Walnut Creek, Calif.; and one sister, Nellie Van Driest, of Fort Dodge, Iowa. He was preceded in death by his first wife, his parents and one sister, Sue Huijbregtse.

Funeral services will be held on Wednesday, November 18, 1992, at 1:30 p.m., at First Presbyterian Church in Oostburg, with the Rev. James DeCamp, pastor, officiating. Family services will precede at 1:15 p.m. in the church fellowship hall. Burial will be in the Oostburg Cemetery.

Friends may call at the church on Tuesday, November 17, 1992, (TODAY) from 4 until 9 p.m. and on Wednesday, from 8:30 a.m., until time of services.

A memorial fund is being established in his memory to First Presbyterian Church of Oostburg.

The Huehns Funeral Home of Oostburg is serving the family.

Harvey L. Damkot

Harvey L. Damkot, 78, of 1121 Park St., Oostburg, died on Wednesday, Dec. 30, 1992, at King Veterans Hospital in King, Wis. after a lengthy illness.

Mr. Damkot was born on June 12, 1914, in the Town of Lima, the son of the late Abram and Anna Leizen Damkot. He served in the U. S. Army, during World War II from 1941 until 1946.

On Oct. 31, 1947, he married Henrietta Esselink. He was employed at Sunny Ridge Nursing Home in Sheboygan for many years, retiring in 1976.

He was a member of the First Reformed Church in Oostburg and the Oostburg American Legion Post.

Survivors include his wife, Henrietta; one son, Paul (Linda) Damkot of Sheboygan; one granddaughter, Paula and one grandson, David; two sisters, Beatrice (Richard) Geidel of Oostburg and Ruth Hameister of Sheboygan; one brother, Warren (Agnes) Damkot of Ten Strike, Minn. He is preceded in death by his parents and four brothers.

Funeral services will be held on Saturday, Jan. 2, 1993, at 1:30 p.m. at the First Reformed Church in Oostburg, with the Rev. Ray Tilstra, pastor, officiating. Family services will precede in the church fellowship hall at 1:15 p.m. Burial will be made in the Cedar Grove Cemetery.

Friends may call at the Huehns Funeral Home in Oostburg on Friday, Jan. 1, 1993, from 4 p.m. and at the church on Saturday, from 10 a.m. until the time of services.

Hattie Pakkebler

Mrs. Hattie Pakkebler, 89, a resident of Sunny Ridge Nursing Home, died Thursday morning, Jan. 7, 1993, at Sheboygan Memorial Medical Center.

The former Hattie Ruesink was born April 12, 1903, in Ebenezer, S.D., a daughter of the late John and Johanna Ruesink.

On Oct. 3, 1927, she married Herman Pakkebler in Prairie View, Kan. The couple came to Sheboygan in 1960 and managed Pine Haven Christian Home. Mr. Pakkebler preceded her in death on Sept. 7, 1985.

Mrs. Pakkebler was a member of First Christian Reformed Church and the Lois Mission Circle.

Survivors include a son and daughter-in-law, Jay W. and Mary Pakkebler, Sheboygan; six grandchildren, Wanda, Wayne, Wendy, David, Monica and Curtiss; two great-grandsons, Justin and Chad; a daughter-in-law, Velma Pakkebler, Sheboygan; and nieces and nephews. Preceding her in death was a son, Allen, a great-grandson, two brothers and a sister.

Funeral services will be held Saturday, 2:30 p.m. at Ballhorn Funeral Chapels. The Rev. Wendell Gebben, pastor of First Christian Reformed Church, will officiate. Burial will take place in Oostburg Cemetery. Friends may call at Ballhorns from 5 to 9 p.m., Friday (TODAY) and on Saturday, until the time of services.

A memorial fund has been established in her name.

Edith Johanna Davies

Mrs. Edith J. Davies, 74 years, of 143 Union Ave., Cedar Grove, died Friday, July 10, 1992, at Sunny Ridge Nursing Home.

Edith was born October 29, 1917, in the Town of Holland, a daughter of the

late Albert and Jennie Zeeveld Wynveen. She attended Northside Cedar Grove School and Wisconsin Memorial Academy.

She married Oliver Davies in the Town of Holland, on October 29, 1936. She was a member of Faith Reformed Church in Cedar Grove, a member of the Ladies Guild and taught Sunday School.

Survivors include her husband, Oliver; two daughters, Barbara (Wayne) Bloemers, of Cedar Grove; Mary (Richard) Rauwerdink, of Cedar Grove; six grandchildren; two great-grandsons, one sister, Delores (Owen) Meinen, of Cedar Grove. She was preceded in death by her parents, one infant daughter and one sister.

Funeral services will be held on Monday, July 13, 1992, at 1:30 p.m., at Faith Reformed Church with the Rev. R. Van Rathbun, pastor, officiating.

Family services will precede in the fellowship hall at 1:15 p.m. Burial will be in the Cedar Grove Cemetery.

Friends may call at the Huehns Funeral Home, in Oostburg, on Sunday, July 12, 1992, from 4 p.m. until 11 a.m., on Monday and at the church from noon until the time of services.

A memorial fund will be established in her name for Pine Haven Christian Home and Pine Rest Christian Home in Grand Rapids, Michigan, and Church of the Good News in Chicago.

Glenn Ray DeRuyter

Glenn R. DeRuyter, 35, of N753 Six Mile Road, Cedar Grove, died Friday, January 8, 1993, in Racine County, following a semi-truck accident.

Glenn was born in Sheboygan on October 16, 1957, the son of Gerald and Edith DeRuyter. He graduated from Cedar Grove High School in 1976.

On February 25, 1978, he married the former Jane Hubing in Port Washington. He was a petroleum transport driver for Cedarland Trucking Co. for the past three years.

He is survived by his wife, Jane; two sons, Jason and Travis, both at home; his father, Gerald (Betty) of California; his mother, Edie (Ivan) Beerink, of Cedar Grove; one brother, Earl (Barb) DeRuyter, of Cedar Grove, and one sister, Ione (Dan) Brill, of Oostburg; his parents-in-law, Gerald and Arlene (Soborowski) Hubing, of Belgium, and his grandfather, Lewis DeRuyter, of Cedar Grove.

Funeral services will be held on Monday, January 11, 1993, at 11 a.m. at Faith Reformed Church in Cedar Grove, with the Rev. Van Rathbun, pastor, officiating. Family services will precede in fellowship hall at 10:45 a.m.

Friends may call at the Huehns Funeral Home in Oostburg, on Sunday, January 10, 1993, from 3 until 6 p.m.

A memorial fund will be established in his memory.

Anna DeBruine

Anna DeBruine, 100, of Pine Haven Christian Home, Sheboygan Falls, and formerly of Cedar Grove, died Tuesday, March 9, 1993 at St. Nicholas Hospital, after being a patient there for two days.

She was born on April 13, 1892 in the Town of Holland, the daughter of the late John and Johanna Veldhorst Zeeveld. She attended South Side School in Cedar Grove.

On June 4, 1912, she married the late John DeBruine in the Town of Holland. He preceded her in death on February 12, 1974.

Anna was a member of First Reformed Church in Cedar Grove and the Ladies Aid.

Survivors include three daughters, Althea (Lester) Meerdink, Oostburg; Arlene Meerdink and Ethel (Robert) Mentink, both of Cedar Grove; one son-in-law, Lloyd Janisse, Oostburg; two sisters, Laura Lemkuil and Henrietta TeStroete, both of Pine Haven Christian Home, Sheboygan Falls; 12 grandchildren; 29 great-grandchildren and five great-great-grandchildren. She was preceded in death by her husband, one daughter, Helen Janisse; two grandchildren, two brothers and six sisters.

Funeral services will be held on Saturday, March 13, 1993 at 1:30 p.m. at First Reformed Church in Cedar Grove with the Rev. Wayne Tripp, pastor, officiating. Family services will precede in the choir room at 1:15 p.m. Burial will take place at Cedar Grove Cemetery.

Friends may visit at the church on Friday, March 12, 1993, from 4-8 p.m. and on Saturday, until the time of services.

A memorial is being established in her memory to Pine Haven Christian Home.

The Huehns Funeral Home of Oostburg is serving the family.

Marie Johanna Holle

Marie J. Holle, 85, formerly of Cedar Grove, died on Tuesday, August 4, 1992, at Pine Haven Christian Home.

Marie was born November 17, 1906, in the Town of Holland, a daughter of the late James and Johanna Dekker Van Ess. She graduated from Oostburg High School in 1925.

On September 6, 1933, she married Audley A. Holle in Oostburg. He preceded her in death on January 18, 1956. Marie was a secretary for the Oostburg School District for 20 years, retiring in 1976. She was a member of Bethel Orthodox Presbyterian Church in Oostburg.

Survivors include one daughter, Helen (Howard) Veldhorst, of Oostburg; three grandchildren, David (Jan) Veldhorst, Brenda (Jeff) Lammers, Sandy Veldhorst; one great-grandson, James Veldhorst; one sister, Katy (James) De Zoute, of Oostburg; and was a special mother to Mary (Eugene) Heinen of Gibbville. She was preceded in death by her parents, husband, infant son, three sisters and three brothers.

Funeral services will be held on Friday, August 7, 1992, at 11 a.m., at Bethel OPC with the Rev. James Bosgraf, pastor, officiating. Family services will precede at 10:45 a.m., in the fellowship hall. Burial will be in Oostburg Cemetery.

Friends may call at the Huehns Funeral Home in Oostburg on Thursday, August 6, 1992, from 5-9 p.m. and on Friday, at church from 9 a.m., until the time of services.

A memorial fund will be established in her name for WVCY Christian Radio in Milwaukee.

David A. Voskuil

David A. Voskuil, 54, of 1638 Cty. Tk KK, died Sunday, Aug. 30, 1992, at his home, following an apparent heart attack.

He was born April 24, 1938, in the Town of Holland, son of Arthur Voskuil and the late Alice TenPas Voskuil. Dave attended Town of Holland Schools and was a graduate of Cedar Grove High School, class of 1956. He attended the University of Wisconsin-Madison. He served in the U.S. Army in Germany, from 1961 to 1963.

On Feb. 17, 1968, he married the former Ruth Hoytink of Cedar Grove. The couple had resided on Cty Tk KK, since their marriage.

Dave was employed at Richardson Industries in Sheboygan Falls for the past 27 years.

Mr. Voskuil was a member of St. Paul's United Church of Christ and the Sheboygan Pops Band.

In addition to his wife, Ruth and father, Arthur of Oostburg, he is survived by two daughters, Denise and Kristen, both students in Madison; a brother, Donald (Carolyn) of Muskego; two sisters, Evelyn (William) Antonopoulos, of Hartford; Marjorie (James) Killian, Houston, Tex.; his father and mother-in-law, nieces and nephews, brothers and sisters-in-law.

Funeral services will be held Thursday, 11 a.m., at St. Paul's United Church of Christ. The Rev. David E. Taylor, pastor, will officiate. Burial will take place in Sunrise Memorial Gardens Cemetery. Friends may call at Ballhorn Funeral Chapels from 4 to 8 p.m., on Wednesday and on Thursday, at the church from 10 a.m., until the time of services.

The family would appreciate gifts to the memorial fund which has been established in his name.

Ellen Heuver

Mrs. Ellen Heuver, 77, formerly of Cedar Grove, died on Tuesday, October 20, 1992, at Pine Haven Christian Home in Sheboygan Falls, where she had resided for the past four years.

Ellen was born November 3, 1914, in the Town of Holland, a daughter of the late Arnold and Nellie (Ver Straate) Wolfert. She graduated from Oostburg High School in 1932.

She married Harley Heuver on August 16, 1940, in the Town of Holland. He preceded her in death on May 17, 1971.

She was employed by the Musebeck Shoe Factory in Cedar Grove before her marriage and after the death of her husband. She was a member of Calvary Orthodox Presbyterian Church in Cedar Grove, Dorcas Society and Lakeview Homemakers Club.

Survivors include three daughters, Diane (Glenn) Hilbelink, of Cedar Grove; Mary (Larry) Prinsen, of Cedar Grove; Laurie (Gerald) Peterson, of Cedar Grove; two sons, Russell (Cindy) Heuver, of Sheboygan Falls; David (Judy) Heuver, of Cedar Grove and 17 grandchildren. She was preceded in death by her husband, parents and one brother, Joseph Wolfert.

Funeral services will be held on Thursday, October 22, 1992, at 7:30 p.m., at Calvary Orthodox Presbyterian Church with the Rev. Donald Rietsman, pastor, officiating. Burial will take place at 9 a.m., on Friday, in the Oostburg Cemetery.

Friends may call at the church on Thursday (TODAY) from 4 p.m. until the time of services.

Andrew L. Le Mahieu

Andrew L. Le Mahieu, 83, of 126 Van Alton Ave., Cedar Grove, passed away Thursday morning, November 19, 1992, at the Meadow View Manor Nursing Home, where he was a resident since April.

Andrew was born on July 5, 1909, in Sheboygan Falls, the son of the late Peter and Kate (Lieveuse) Le Mahieu. He graduated from Sheboygan Falls High School in 1928.

On September 2, 1936, he married the former Ruth Droppers at First Reformed Church in Cedar Grove. He worked for the Sheboygan County Highway Commission for 46 years serving as foreman before his retirement.

He was a member of First Reformed Church in Cedar Grove.

He is survived by his wife; one daughter, Jewell (James) Vroonland, of Baltimore, Md.; one son, Ronald (Bethene) Le Mahieu, of North Caldwell, N.J.; five brothers, Marvin (Lorraine) of Sheboygan Falls; Lewis (Lenore) of Oostburg; Harold (Penny) of Sheboygan; Eugene (Marian) of Sheboygan Falls; Willard "Bill" (June) of Arkansas; two sisters, Nelda (Robert) Pietenpol, of Sheboygan Falls and Mildred Wagner of Sheboygan. He was preceded in death by his parents, two sisters and one brother.

Funeral services will be held on Monday, November 23, 1992, at 1:30 p.m., at the First Reformed Church of

Cedar Grove, with the Revs. Wayne Tripp and Joe Moore, pastors, officiating. Family rites will precede in the choir room at 1:15 p.m. Burial will be made in the Cedar Grove Cemetery.

Friends may call at the church on Sunday, November 22, 1992, from 4-9 p.m. and on Monday, from 8:30 a.m., until the time of services.

Memorial funds are being established in his name to the church and WVCY Radio in Milwaukee.

The Huehns Funeral Home of Oostburg is serving the family.

Enige gegevens betreffende de Zeeuwse emigrantenfamilies Visser, Ossewaarde en Remijn

door A.J. de Smit

VISSER

- I. **Jan Visser** (zoon van Adriaan Visser en Maria Waatjes), geb. 's-Heer Arendskerke 4 juni 1893, ged. 's-Heerenhoek (RK, St. Willibrorduskerk), landarbeider, zetboer, tuinder, overl. Lethbridge, Alb. 21 dec. 1961, begr. RC St. Patrick Cemetery, Lethbridge, Alb., tr. 11 mei 1922 (kerkelijk huw. Ovezande RK parochiekerk 12 mei 1922) **Pieterella Koens**, geb. Ovezande 13 okt. 1891, ged. Ovezande (RK, Parochiekerk), arbeidster, huisvrouw, overl. Lethbridge, Alb. 17 april 1960, begr. RC St. Patrick Cemetery, Lethbridge, Alb., dochter van Petrus Koens en Jacomina Pantus.

In 1927 emigreerde het hele gezin naar Canada. In Nederland woonde men te 's-Heerenhoek en Nieuwdorp (gem. 's-Heer Arendskerke), in Canada: Bigger, Sask. 1927-1928, Monarch, Alb. 1928-1929, Raymond, Alb. 1929-1934, Haney, Now Maple Ridge, B.C. 1934-1939, Coalhurst, Alb. 1939-1942 en Lethbridge, Alb. 1942-1961.

Uit dit huwelijk:

1. **Maria Visser**, geb. 's-Heerenhoek 6 febr. 1923, tr. Port Alberni, Can. 1949 **Harold Thomas**, geb. Sturgis, Sask. 14 maart 1924, chef houtbewerker, zoon van Charles en Nettie Thomas.

Uit dit huwelijk:

- a. **Barbara Elaine Thomas**, geb. Port Alberni, Can. 7 april 1951, overl. Victoria, Can. 21 maart 1970 (auto-ongeval, 18 jaar oud), begr. Port Alberni, Can. 27 maart 1970.
- b. **Harold Ian Thomas**, geb. Port Alberni, Can. 7 aug. 1953.
2. **Pieter Adrianus (Peter Adriaan) Visser**, geb. 's-Heerenhoek 12 maart 1924, volgt IIa.
3. **Adrianus (Adriaan) Visser**, geb. 's-Heer Arendskerke 30 jan. 1926, volgt IIb.

- IIa. **Pieter Adrianus (Peter Adriaan) Visser**, geb. 's-Heerenhoek 12 maart 1924, automonteur, auto-uitlijner, mil. dienst 1940-1946, ingezet in India, bij Nijmegen en bij Westkapelle, drager van het Bronzen Kruis, 1945-19.. in Canadese mil. dienst, tr. Victoria, B.C. 16 dec. 1966 **Jean Joan Lijsak**, geb. Boudejour, Man. 28 jan. 1920, onderwijzeres, wed. van N.N. Roberts.

Uit het eerste huwelijk van J.J. Lijsak:

1. **Dennis Michael Roberts**, geb. 29 febr. 1948 (aangenomen als zoon door zijn stiefvader), winkelier in auto en boot onderdelen, tr. 1e **Judith N.N.**, geb. Canada 11 jan. 1947, boekhoudster, tr. 2e N.N.

Uit het eerste huwelijk:

- a. **Lisa Roberts**, geb. Cambell River, Can. 29 mei 1973.
- b. **Todd Roberts**, geb. Cambell River, Can. 12 jan. 1976.

IIb. Adrianus (Adriaan) Visser, geb. 's-Heer Arendskerke 30 jan. 1926, gemeente-werkman (kantonnier), tr. Lethbridge, Alb. 6 sept. 1947 **Loretta Lucille Hemsing**, geb. Eastend, Sask. 25 maart 1929, overl. Pincher Creek, Alb. 29 mei 1980, dochter van George Hemsing en Cecelia Rammer.

Uit dit huwelijk:

1. **Gerhard Adrian Visser**, geb. Lethbridge 21 mei 1948, volt IIIa.
2. **Gail Frances Margaret Visser**, geb. Lethbridge, Alb. 2 april 1949, tr. Pincher Creek, Alb. 7 sept. 1974 **Douglas Arthur Robinson**, geb. Pincher Creek, Alb. 6 okt. 1949, verkoper, zoon van Henry Arthur Robinson en Nora Josephine Porter.

Uit dit huwelijk:

- a. Lisa marie Robinson, geb. Pincher Creek, Alb. 15 okt. 1975.
- b. Michael Douglas Robinson, geb. Pincher Creek, Alb. 13 juli 1977.
- c. Adam Lornge Robinson, geb. Pincher Creek, Alb. 13 juni 1980.
3. **Edna Mae Visser**, geb. Lethbridge, Alb. 26 maart 1950, tr. Pincher Creek, Alb. 11 sept. 1971 **Arnolds John Nelson**, geb. Claresholm, Alb. 22 juni 1948, operator, zoon van Lorance Arnold Nelson en Helen Marie Hahn.

Uit dit huwelijk:

- a. Jason Edward Nelson, geb. Pincher Creek, Alb. 14 maart 1972.
- b. Jeremy Nelson, geb. Pincher Creek, Alb. 10 febr. 1975.
4. **N.N.** (doodgeboren), geb./overl. Lethbridge, Alb. 26 maart 1950.
5. **Loretta Ann Visser**, geb. Lethbridge, Alb. 27 juni 1955, tr. Pincher Creek, Alb. 9 mei 1952 **Melvin Harols Packham**, geb. Pincher Creek, Alb. 9 mei 1952, *millwright*, zoon van Francis Harold Packham en Kathleen Ann Kunkel.

Uit dit huwelijk:

- a. Heather Lyn Packham, geb. Pincher Creek, Alb. 18 jan. 1976.
- b. Amanda Dawn Packham, geb. Pincher Creek, Alb. 1 okt. 1980.
- c. Leretta Nicole Packham, geb. Pincher Creek 25 nov. 1985.
6. **Randall Jan Visser**, geb. Fort McLeod, Alb. 24 maart 1960, volgt IIIb.
7. **Ronald George Visser**, geb. Fort McLeod, Alb. 10 aug. 1962, volgt IIIc.
8. **Ricky Michael Visser**, geb. Pincher Creek, Alb. 7 juli 1964.

IIIa. Gerhard Adrian Visser, geb. Lethbridge, Alb. 21 mei 1948, onderhoudsman, tr. Calgary, Alb. 18 april 1970 **Dianne Marie Hamers**, geb. Calgary, Alb. 12 aug. 1949, dochter van Albert Hamers en Anne Vylo.

Uit dit huwelijk:

1. **Laura Lynne Visser**, geb. Pincher Creek, Alb. 11 sept. 1971.
2. **Duane Michael Visser**, geb. Rocky Mountain House, Alb. 21 aug. 1972.
3. **Curtis Lee Visser**, geb. Rocky Mountain House, Alb. 16 febr. 1974.

IIIb. Randall Jan Visser, geb. Fort McLeod, Alb. 24 maart 1960, bandenverkoper, tr. Pincher Creek, Alb. 29 sept. 1983 **Julie Ann Fitzpatrick**, geb. Pincher Creek, Alb. 31 mei 1962, dochter van George Fitzpatrick en Grace Thomas.

Kinderen:

1. **Christopher James Bruder** (aangenomen kind), geb. Pincher Creek, Alb. 25 mei 1979.

2. **Theresa Marie Visser**, geb. Pincher Creek, Alb. 24 mei 1981.

IIIc. Ronald George Visser, geb. Fort McLeod, Alb. 10 aug. 1962, electricien, tr. Red Deer, Alb. 25 juli 1987 **Brenda Joan Marlene Szigli**, geb. Taber, Alb. 12 maart 1965, kassiere op een bank, dochter van Kenneth Steve Szigli en Doreen Margaret Spengler.

Uit dit huwelijk:

1. **Keltee Dawn Visser**, geb. Red Deer, Alb. 1 juli 1989.

OSSEWAARDE

I. Pieter Ossewaarde, geb. Wilhelminadorp 19 nov. 1839, overl. Kalamazoo, Mi 28 nov. 1911, tr. Wissenkerke (N-Bev) 3 maart 1865 **Anna Maria Susanna de Smit**, geb. Wissenkerke 21 april 1845, overl. Oak Harbor, Wa. 7 aug. 1924, dochter van Cornelis de Smit en Adriana de Witte.

Het gezin emigreerde op 8 aug. 1882 naar Kalamazoo, in de staat Michigan.

Uit dit huwelijk (15 kinderen, 12 geb. in Wissenkerke en 3 in de USA, namen van nr 10 t/m 15 zijn de auteur onbekend):

1. **Marinus Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 10 nov. 1865, volgt IIa.
2. **Cornelis Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 12 dec. 1866, volgt IIb.
3. **Leendert Adriaan Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 18 mei 1868, jong overl.
4. **Adriaan Leendert Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 16 jan. 1870, jong overl.
5. **Magdalena Adriana Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 19 april 1871, overl. 24 juni 1927, tr. **Henry Hoffman**, overl. 30 jan. 1937.
6. **Adriana Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 8 okt. 1872, overl. Waterloo, Ia. 11 nov. 1949, tr. 17 juni 1903 **Arthur Allen Moore**, geb. Hubbardston, Mi. 22 aug. 1872, predikant, overl. Manchester, Ia. 29 juni 1957.
7. **Janus Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 28 juni 1874, overl. aldaar 12 nov. 1874.
8. **Dingeman Marinus Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 22 juli 1875, overl. aldaar 22 aug. 1875.
9. **Anna Pieternella Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 19 juli 1876, overl. aldaar 5 sept. 1876.

IIa. Marinus Ossewaarde, geb. Wissenkerke 10 nov. 1865, predikant, overl. Sioux Center, Ia. 8 juli 1916, tr. 11 mei 1892 **Jennie Newland**, geb. Kalamazoo, Mi. 21 juli 1870, overl. Sioux Center, Ia. 27 jan. 1948.

Uit dit huwelijk:

1. **Anna Margaret Ossewaarde**, geb. 12 aug. 1894, overl. 12 aug. 1867, tr. 1 juni 1921 **John Stahl**.

Uit dit huwelijk:

a. **Frank Andrews**.

2. **Jedidah Ossewaarde**, geb. 28 aug. 1898, tr. 16 juni 1921 **George de Ruyter**, geb. 13 nov. 1896.

Uit dit huwelijk:

- a. Geo(rg)e Martin, b. Arthur James, c. David, d. Daniel en e. Mark de Ruyter.
3. **Cornelia Theodora Ossewaarde**, geb. 8 april 1903, tr. 17 mei 1927 **Henry John Oosting**, geb. 12 mei 1903, overl. 30 okt. 1968.

Uit dit huwelijk:

- a. Jan Kurt, en b. Marten Joy Oosting.

- IIb. Cornelis Ossewaarde**, geb. Wissenkerke 12 febr. 1866, apotheker, overl. Seattle, Wa. 24 dec. 1936, tr. 19 mei 1903 **Lena Estelle Willey Shank**, geb. 12 dec. 1882, overl. 24 jan. 1917.

Uit dit huwelijk:

1. **John Preston Ossewaarde**, geb. 13 juni 1904, volgt IIIa.
2. **Adriana Marie Ossewaarde**, geb. 20 dec. 1905, tr. **Charles Victor Argenbright**, geb. 26 jan. 1900.

Uit dit huwelijk:

- a. Adriana John Argenbright en b. Junior Marie Argenbright.

3. **Peter James Ossewaarde**, geb. 11 aug. 1909, overl. 7 maart 1972, tr. **Valentine Day**, geb. in Zuid-Afrika.
4. **James Ossewaarde**, geb. 12 febr. 1912, overl. 14 jan. 1917.

- IIIa. John Preston Ossewaarde**, geb. 13 juni 1904, tr. in de staat Alaska 13 juni 1938 **Jane Anette Hills**, geb. 17 maart 1915.

Uit dit huwelijk:

1. **Donna Louisa Ossewaarde**.
2. **John Preston Ossewaarde**.

REMIJN

- I. **Aalbrecht Remijn** (zoon van Bastiaan Remijn en Louisa Willibrorda Visser), geb. 's-Heerenhoek 9 juni 1943, laborant, landbouwer, tr. Oud Gastel 23 dec. 1972 (RK kerkelijk huw. aldaar 4 mri 1973) **Maria Adriana Nagtzaam**, geb. Oud Gastel 6 febr. 1952, dochter van Franciscus Nagtzaam.

Het gezin Remijn emigreerde op 22 febr. 1984 naar Maracaju in Brazilië.

Uit dit huwelijk:

1. **Bastiaan Remijn**, geb. 's-Heerenhoek 14 mei 1973.
2. **Linda Remijn**, geb. 's-Heerenhoek 12 sept. 1976.

Aanvullingen en correcties worden graag ontvangen door de auteur van dit artikel: A.J. de Smit, Westerzicht 617, 4385 CA Vlissingen

Vragen en antwoorden

Uw vragen, kort, bondig en helder geformuleerd zenden naar het correspondentieadres. Er bestaat geen limiet waar het de betreffende periode betreft. U kunt ook oproepen plaatsen aan, of over, familieleden waarmee het contact verloren is gegaan.

Gelieve aparte onderwerpen/vragen op aparte vellen te behandelen en minimaal twee postzegels van 80 cent bij te sluiten.

VRAGEN

9.1 HOFMAN/EGGEBEEN/DE POOTER/VERBERKMOES (NL → USA)

In *In Den Vreemde* jrg. 1992 las ik het artikel betreffende de emigrantenfamilies Eggebeen en Van de Luyster waarin ik een familielid van mijzelf ontdekte. De echtgenote van Marcus (Mark) Eggebeen, Pieterella Hoffman. Mijn belangstelling was gewekt, het betrof hier een zuster van mijn grootvader Jacobus Hofman, geb. Zaamslag 4 okt. 1876, overl. 's-Gravenhage 8 febr. 1965. Hij was op 10 juni 1910 officieel gescheiden van mijn grootmoeder Cornelia L.L. Riemens en is nooit hertrouwd. Mijn eigen vader en ikzelf hebben deze man nooit gekend en het enige wat wel eens werd verteld was dat de gehele familie van mijn grootvader naar Amerika was vertrokken. Nader onderzoek bracht het volgende aan het licht.

In dec. 1909 emigreerde, vanuit Terneuzen, mijn overgrootmoeder Janna de Pooter, geb. Zaamslag 12 nov. 1852, overl. Sheboygan? Ze was 57 jaar oud en wed. van Jacobus Hoffman, geb. Zaamslag 26 maart 1850, overl. Terneuzen 22 april 1903 (ze huwden Zaamslag 3 okt. 1873).

Twee kinderen vertrokken in gezelschap van hun moeder:

1. Pieterella Hoffman, geb. Zaamslag 5 jan. 1882, overl. 13 mei 1953, tr. Marcus (Mark) Eggebeen (zie *In Den Vreemde* jrg. 1992, blz. 111), en
2. Jozias Hoffman, geb. Zaamslag 20 sept. 1883, in 1909 ongehuwd, waarschijnlijk straatmaker, overl. Sheboygan?

Enige maanden later emigreerde ook een andere zoon:

3. Francois Hoffman, geb. Zaamslag 19 nov. 1879, overl. Sheboygan?, tr. Axel 8 maart 1900 Cornelia Verberkmoes, geb. Axel 4 nov. 1881, overl. Sheboygan? Bij hun vertrek woonden ze in Terneuzen en hadden twee dochttertjes: a. Janna Cornelia Hoffman, geb. Terneuzen 8 mei 1905, overl. ? en b. Pieterella Suzanna Hoffman, geb. Terneuzen 4 juni 1907, overl. ?

Gevraagd: nadere gegevens (met name evt. huwelijken, nageslacht en overlijdensdata en -plaatsen van bovengenoemde, geëmigreerde personen. Ook hoop ik langs deze weg in bezit te komen van foto's, met name ook van mijn (niet geëmigreerde) grootvader Jacobus Hofman (geb. 1876) en contacten te kunnen leggen met eventuele familieleden in de Verenigde Staten.

J.J.M. Hofman

Vlissingen

9.2 VAN DER WELLE/VIERGEVER (NL → USA)

Pieter van der Welle, geb. Stad aan het Haringvliet 3 okt. 1821, overl. St. Annaland 25 jan. 1884, tr. St. Annaland 27 juni 1850 Elizabet Elenbaas, geb. St. Annaland 6 dec. 1823, overl. aldaar 6 dec. 1914. Dit echtpaar kreeg zeven kinderen waaronder:

Huibregt van der Welle, geb. St. Annaland 29 dec. 1866, vetrekt op 11 nov. 1892 naar Zonnemaire, tr. Maria Viergever, geb. Nieuwerkerk 8 juni 1875. Op 28 jan. 1893 wordt te Zonnemaire hun dochter Elisabeth Pieterella geboren. Het gezin vertrekt op 30 mei 1895 vanuit

St. Annaland naar Castelton, USA. Hoe het verder is gegaan met het gezin van Huibregt van der Welle is onbekend.

Gevraagd: nadere gegevens omtrent Huibregt van der Welle en zijn gezin.

A. van der Welle

Warmond

9.3 JONGMAN/NOTEBART/DE VOS/BOEKHOUT

Willem Jongman, geb. Breskens 27 aug. 1818, tr. Luntje Notebart, geb. Breskens 7 jan. 1814. Sara Jongman, geb. Breskens 9 sept. 1830, overl. 4 nov. 1866, tr. Jacob de Vos, geb. Breskens 8 juni 1828; Jacob hertr. Franciena Boekhout.

Bovenstaande gezinnen vertrekken op resp. 9 sept. 1867 en 4 sept. 1889 naar Noord-Amerika. Willem Jongman vertrok in 1867, volgens het bevolkingsregister van Breskens naar 'Puntaville', ik heb deze plaats echter niet kunnen lokaliseren. In de boeken van Swieringa en Filby komt Willem ook voor: Willem Jongman, arbeider, oud 48 jaar, Ned. Herv., mingevoerd (geen belasting, bewijs van onvermogen), vertrokken met vrouw en vier kinderen, bestemming onbekend, reden: men vervoegd zich bij familie of vrienden. Ook in de 2e versie van Filby staat: aankomsthaven onbekend. Tevens wordt geen schip genoemd. De familie De Vos werd niet gevonden.

Gevraagd: nadere gegevens betreffende de families Jongman en De Vos in de Verenigde Staten.

J.C. Looijen

Koog a/d Zaan

Antwoord redactie: Jacob de Vos, geb. Schoondijke 5 juli 1828, vertrok (volgens het bevolkingsregister) op 4 sept. 1889 vanuit Breskens naar Noord-Amerika. Een Francina Boeckhout is ook te vinden in het bevolkingsregister van Breskens, zij is geboren in 1844 maar vertrekt reeds in nov. 1859 naar Newark, USA. Betreft het hier de gezochte personen?

9.4 BERTHOLF (NL → USA)

Guilliaem Bertholf verkocht op 9 mei 1684 zijn huis en bakkerij te Sluis aan zijn zuster Janneken en emigreerde met zijn vrouw en drie kinderen naar Amerika. Daar werd hij op 6 oktober 1684 lidmaat van een kerk in Bergen, New Jersey.

Gevraagd: Wanneer, vanuit welke haven en met welk schip vertrok Guilliaem Bertholf naar Amerika?

Raymond Bertholf

Staten Island, N.Y., USA

**** BELANGRIJK - MEDEWERKERS WERKGROEP EMIGRATIE GEVRAAGD ****

Waarschijnlijk krijgt de Werkgroep Emigratie de mogelijkheid microfilmkopiën van de passagierslijsten van de Holland Amerika Lijn (1900-1960) te bewerken.

Mensen die aan dit meerjarenproject (het gaat om enige miljoenen namen) willen meewerken gelieve zich op te geven op het redactieadres: Redactie In Den Vreemde, p/a Kardoenhof 58, 3193 JD Hoogvliet (tel. 010-4385979).

Personen die in het bezit zijn van een microfilm-leesapparaat zijn natuurlijk extra welkom doch we zullen trachten subsidies te verkrijgen voor een aanschaf van een aantal van deze apparaten en deze in bruikleen bij medewerkers thuis plaatsen.

Wel noodzakelijk is het bezit van een onder MS-DOS werkende personal computer.

De bewaard gebleven passagierslijsten van de HAL over de periode 1900-1960 bevinden zich in het Rotterdamse gemeentearchief en worden momenteel verfilmd. De lijsten bevatten de namen van alle emigranten die in genoemde periode via Rotterdam met schepen van de HAL emigreerden of om andere reden reisden. Voor de bewerking van de lijsten zoeken we ca. 10 medewerkers.